

JANAKKALAN KUNTA

Punkan osayleiskaava

KAAVASELOSTUS
31.1.2023

D:no 118/2016
JAN/1014/10.02.02/2020

JANAKKALAN KUNTA

Punkan osayleiskaava

KAAVASELOSTUS

Tämä kaavaselostus koskee **31.1.2023** päivättyä osayleiskaavakarttaa sekä merkintöjen selityksiä ja kaavamääräyksiä.

Kaavavaiheet:

Teknisen lautakunnan esitys kunnanhallitukselle Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksesta
Teknltk 19.4.2016 § 30

Kunnanhallituksen päätös Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksen käynnistämisestä
Kh 2.5.2016 § 103

Kuulutus yleiskaavan vireilletulosta 7.12.2018

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtävillä 7.12.2018 – 11.1.2019

Kaavaluonnos ja valmisteluvaiheen aineistot nähtävillä 23.10.–23.11.2020

Kaavaehdotus nähtävillä 2.3.–3.4.2023

Valtuuston hyväksymispäätös:

Janakkalan kunnanvaltuusto on hyväksynyt Punkan osayleiskaavan
xx.xx.20xx § X.

Voimaantulo: xx.xx.20xx

SISÄLLYSLUETTELO

1. TIIVISTELMÄ.....	1
1.1 OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS	1
1.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ	1
1.2.1 Osayleiskaavan osallistumismenettely ja tiedottaminen	1
1.2.2 Kaavaprosessi	2
1.2.3 Viranomaisyhteistyö.....	3
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	3
2.1 SUUNNITTELUALUEEN SIJAINTI.....	3
2.2 SUUNNITTELUALUEEN YLEISKUVAUS	4
2.2.1 Maaperä ja pinnanmuodot	5
2.2.2 Maisema	6
2.2.3 Asemakaavoitetut alueet.....	7
2.2.4 Kylämäiset alueet	7
2.2.5 Palvelut.....	7
2.2.6 Matkailu	8
2.2.7 Lomarakentaminen	8
2.2.8 Erityistoiminnot	8
2.2.9 Harrastus- ja virkistysalueet sekä virkistysyhteydet.....	8
2.2.10 Maa- ja metsätalousalueet.....	8
2.3 MAANOMISTUS	8
2.4 VÄESTÖ JA ELINKEINORAKENNE.....	9
2.5 YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO.....	9
2.5.1 Vesihuolto ja viemärointi	9
2.5.2 Energiahuolto	13
2.6 LIIKENNE.....	15
2.6.1 Tiestö.....	15
2.6.2 Kevyen liikenteen verkosto	16
2.6.3 Joukkoliikenne	16
2.6.4 Raideliikenne	16
2.6.5 Vesiliikenne	17
2.7 LUONNONYMPÄRISTÖ	17
2.7.1 Natura 2000 -alueet	17
2.7.2 Luonnonsuojelualueet.....	17
2.7.3 Luontoselvitysten arvokkaat kohteet	17
2.7.4 Pohjavesialueet	26
2.7.5 Pintavedet ja tulvariskialueet.....	26
2.7.6 Ekologiset verkostot.....	28
2.8 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	31
2.8.1 Rakentumisen historiaa	31
2.8.2 Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet.....	36
2.8.3 Maakunnallisesti arvokkaat kohteet	36
2.8.4 Paikallisesti arvokkaat kohteet	37
2.8.5 Historialliset tiet.....	37
2.9 MUINAISJÄÄNNÖKSET	37
2.10. YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	39
2.10.1 Maa-aineisten otto	39
2.10.2 Voimajohto.....	39
2.10.3 Melu.....	40
2.10.4 Pilaantuneet maa-alueet	42
3. SUUNNITTELUTILANNE.....	43
3.1 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET	43
3.2 HÄME-OHJELMA 2018+	44

3.3	MAAKUNTAKAAVA	45
3.4	RAKENNEMALLI 2030+	47
3.5	YLEISKAAVAT	48
3.6	ASEMAKAAVAT	50
3.7	LIIKENNESUUNNITTELU.....	51
3.8	KAAVA-ALUEELTA LAADITUT SELVITYKSET	58
3.8.1	Yleis- ja asemakaavoitusta varten laaditut selvitykset	58
3.8.2	Käytettävissä olevat laajemmat aineistot.....	59
3.8.3	Muut suunnittelualueen lähiympäristöä koskevat selvitykset.....	60
3.9	RAKENNUSJÄRJESTYS	60
3.10	RAKENNUSKIELLOT	60
3.11	POHJAKARTTA JA SUUNNITTELUAINEISTO	60
4.	OSAYLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET	60
4.1	YLEISTAVOITTEET	60
4.2	VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET	63
4.3	MAAKUNNALLISET TAVOITTEET	64
4.4	MAANKÄYTÖN RAKENNEMALLI 2030+ JA MUUT KUNNAN TAVOITTEET	65
5.	OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	65
5.1.	OSAYLEISKAAVAN LÄHTÖKOHDAT JA SUUNNITTELUN TARVE	65
5.2	SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN	66
5.3	VIREILLETULO JA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA SAATU PALAUTE	66
5.4	LUONNOSVAIHEEN KUULEMINEN JA KAAVALUONNOKSESTA SAATU PALAUTE.....	67
5.5	MUUTOKSET LUONNOSVAIHEEN JÄLKEEN	68
5.6	EHDOTUSVAIHEEN KUULEMINEN	68
5.7	MUUTOKSET EHDOTUSVAIHEEN JÄLKEEN	69
6.	YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISU	69
6.1	YLEISPERUSTEET	69
6.2	KOKONAISRAKENNE.....	70
6.3	RAKENTAMISALUEET	72
6.3.1	Kylämäiset alueet ja haja-asutus alueet.....	72
6.3.2	Teollisuus- ja työpaikka-alueet.....	73
6.3.3	Rakentamisalueiden yleismääräykset	74
6.4	LIIKENNEALUEET JA –YHTEYDET SEKÄ SEN ERITYISMERKINNÄT	74
6.5	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET	75
6.6	LUONTOARVOT JA EKOLOGINEN YHTEYS	75
6.7	RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ERITYISPIIRTEET JA ARKEOLOGINEN KULTTUURIPERINTÖ	77
6.8	YHDYSKUNTATEKNIikka	77
6.9	YMPÄRISTÖÄ MUUTTAVISTA TOIMINNOISTA	78
7.	OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	79
7.1.	VAIKUTUKSET ALUE- JA YHDYSKUNTARAKENTEESEEN	79
7.2	VAIKUTUKSET LIIKENTEESEEN	81
7.3	VAIKUTUKSET YHDYSKUNTA- JA ENERGIATALOUTEEN.....	81
7.4	VAIKUTUKSET LUONTOON JA LUONNONVAROIHIN	82
7.5	VAIKUTUKSET MAISEMAAN, TAAJAMAKUVAAN, KULTTUURIPERINTÖÖN JA RAKENNETTUUN YMPÄRISTÖÖN.....	83
7.6	VAIKUTUKSET IHMISTEN ELINOLoihin JA ELINYMPÄRISTÖÖN	83
7.7	MUUT VAIKUTUKSET	84
8.	OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN.....	85

SELOSTUKSEN LIITTEET

Liite 1. Vireilletulovaiheen palaute ja vastineet

Liite 2. Luonnosvaiheen palaute ja vastineet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

ERILLISET LIITTEET

Janakkala, Punkan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2018

Punkan osayleiskaava-alueen luontokartoitus 2018

Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen luontotietoselvitys 2018

Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019

Mt 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää 2017

Kt 54 kehittämisselvitys liitteineen 2020

Kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelma 2022

Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelu – päivitys 2022

1. TIIVISTELMÄ

1.1 Osayleiskaavan tarkoitus

Punkan osayleiskaavan alue sijoittuu Janakkalan eteläosaan rajoittuen sekä etelässä että idässä Riihimäen kaupungin rajaan. Lännessä yleiskaava-alueen rajaa Lopen kunnan raja. Suunnittelualan pinta-ala on noin 900 ha. Alue on yksityisessä omistuksessa lukuun ottamatta kunnan omistamia n. 3 hehtaarin ja n. 9 hehtaarin alueita.

Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja se toimii siten ohjeena asemakaavaa laadittaessa. Kaavan mittakaava on 1:10 000.

Punkan osayleiskaavan suunnittelun tarkoituksena on määritellä teollisuus- ja työpaikka-alueiden sijoittumista. Alueella on vireillä myös Etelä-Janakkalan asemakaava valtatie 3 ja maantien 130 välisellä alueella, joka on saanut alkunsa mm. kahden yksityisen maanomistajan aloitteesta. Asemakaavoitettavien alueiden osalta on tarkoitus tutkia myös alueen liikenteelliset edellytykset. Lisäksi kaavalla todetaan nykyisen asutuksen suhde muuttuvaan maankäyttöön.

Suunnittelualueella on maatalousyrityksiä, joiden toimintaa yleiskaavalla on tarkoitus tukea. Myös suunnittelualan ulkopuolella Piilonsuon alueella on yritystoimintaa, mm. betoni- ja asfalttijätteen vastaanottoa ja käsittelyä sekä hyödyntämistä. Yksityistietoimituksessa on yritysalueelle osoitettu Punkantien kautta tieyhteys, joka ulottuu osin osayleiskaavan alueelle. Tältä osin alueen uusien tieyhteyksien osoittaminen yleiskaavassa on tarpeen.

Punkan kyläalueen osalta osayleiskaavassa on tarkoitus osoittaa kylämäiset rakentamisen alueet olemassa olevan rakentamisen osalta yritysnaäkökulma huomioiden, sekä mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisalueet ja muut rakentamiseen osoitettavat alueet. Lisäksi kaavassa osoitetaan pääliikenneväylät sekä muut tarpeelliseksi katsotut ohjeelliset tiejärjestelyt ja -liittymät sekä rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset, kuten maa- ja metsätalousalueet ja mahdolliset virkistykseen ja luonnonsuojeluun osoitetut alueet. Samalla tunnistetaan alueella olevat luonnon- ja kulttuuriympäristön arvot.

Oikeusvaikutteinen osayleiskaava todentaa toteutuessaan kunnan maankäytön strategiaa mm. elinkeinoihin ja asumiseen liittyen, vastaten osaltaan Etelä-Janakkalan kehittämiselle asetettuihin tavoitteisiin.

1.2 Osallistuminen ja yhteistyö

1.2.1 Osayleiskaavan osallistumismenettely ja tiedottaminen

Punkan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 63 §) edellyttämänä Janakkalan eteläosaan sijoittuvan yleiskaavahankkeen prosessiin kuuluvana asiakirjana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tuotu esille osallistumisen ja vuorovaikutuksen kannalta keskeiset kaavoituksen työvaiheet. Siinä on kerrottu myös, miten kaavan eri vaiheista tiedotetaan ja miten osalliset pääsevät vaikuttamaan kaavasuunnitteluun. Kaavasuunnittelun eri vaiheissa pyritään siihen, että kaikilla kaavan osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua mielipiteensä kirjallisesti tai suullisesti.

Kaavaprosessin alkuvaiheessa yleiskaavoitusta koskien on järjestetty yleisötilaisuus 16.8.2018 Tervakoskella, jossa esiteltiin kaavalle asetettuja tavoitteita sekä suunnittelualueita yleisesti.

Kaavoituksen vireilletulosta kuulutettiin 7.12.2018 Janakkalan kunnan verkkosivuilla, kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä lehtikuulutuksella Janakkalan sanomissa sekä Aamupostissa. Vireilletulovaiheesta tiedotettiin alueen maanomistajia myös erillisellä kirjeellä.

Luonnosvaiheessa lähetettiin kirjeet alueen maanomistajille sekä kuulutettiin alueen kaavaluonnoksen nähtäviltä Janakkalan sanomissa, Aamupostissa sekä kunnan virallisella ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Lisäksi valmisteluvaiheessa järjestettiin kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus Kiipulassa 27.10.2020.

Jatkossa tiedottaminen tapahtuu lehtikuulutuksin paikallisesti ilmestyvässä lehdessä (Janakkalan sanomat). Kaavan etenemisestä tiedotetaan myös Aamupostissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) päivitetään tarvittaessa kaavaprosessin aikana ja se on kaavaselostuksen liitteenä.

1.2.2 Kaavaprosessi

Ajankohta	Kaavan vaihe	
2016	Kaavahankkeen käynnistäminen ja alustavan kaava-alueen määrittäminen	Aloitusvaihe
19.4.2016	Teknisen lautakunnan esitys kunnanhallitukselle Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksesta	
19.4.2016	Teknisen lautakunnan esitys kunnanhallitukselle Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksesta Teknltk 19.4.2016 § 30	
2.5.2016 - 10/2018	Kunnanhallituksen päätös Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksen käynnistämisestä Kh 2.5.2016 § 103 OAS:n laadinta Yleisötilaisuus 16.8.2018 Tervakoskella Viranomaisneuvottelu 12.10.2018	Aloitusvaihe
2017–2019	Mahdollisten lisäselvitysten tekeminen ja lähtötietoineistojen keruu	
8–10/2018	OAS:n laadinta Yleisötilaisuus 16.8.2018 Viranomaisneuvottelu 12.10.2018	
11/2018-1/2019	Vireilletulo: Teknltk 27.11.2018 § 203, vireilletulo 7.12.2018 Vireilletulovaiheen kuuleminen: 7.12.2018 – 11.1.2019	
1/2019-11/2020	Selvitysten laatiminen Viranomaisten työneuvottelut 5.12.2019, 31.1.2020, 6.3.2020 Kaavaluonnoksen laatiminen sekä luonnosvaiheen aineistojen nähtäville asettaminen: Teknltk 13.10.2020	Valmisteluvaihe (luonnosvaihe)

	Mahdollisuus mielipiteisiin sekä lausuntopyynnöt	
1/2022-03/2023	Lisäselvitysten laatiminen, palautteiden käsittely, kaavaehdotuksen laatiminen ja päättäminen nähtäville asettamisesta: yleisesti nähtäville, mahdollisuus muistutuksiin sekä lausunnot kaavaehdotuksesta, mahdollinen viranomaisneuvottelu	Ehdotusvaihe
4/2023-6/2023	Kaavaehdotuksen hyväksyminen: tekla - kunnanhallitus - valtuusto Hyväksymispäätöksestä on mahdollisuus hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.	Hyväksymisvaihe
8/2023	Kaavan lainvoimaisuus	Voimaantulo

Osayleiskaavan suunnittelun vaiheista on kerrottu lisää kappaleessa 5, Osayleiskaavan suunnittelun vaiheet.

1.2.3 Viranomaisyhteistyö

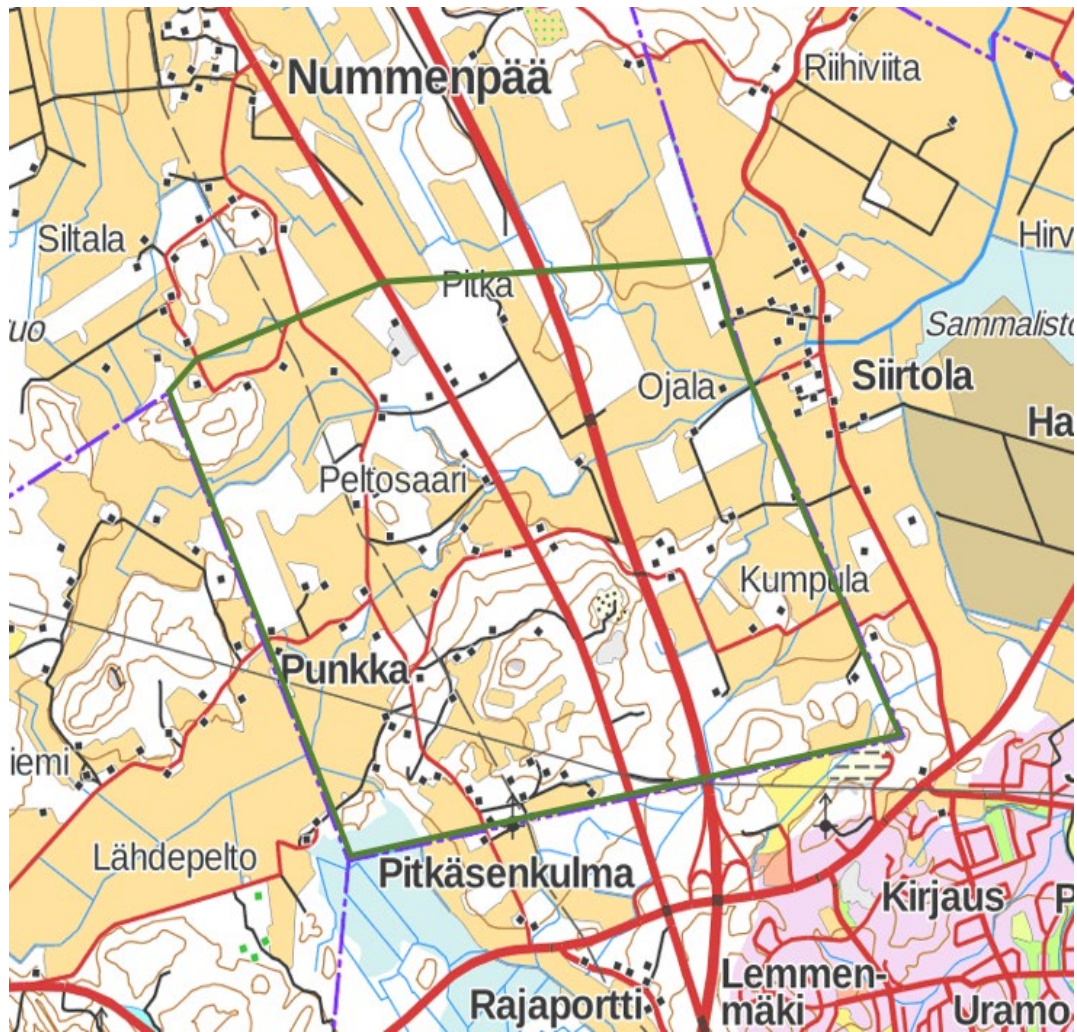
Yleiskaavatyön aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidettiin 12.10.2018 vireilletulovaiheessa. Neuvottelussa käsiteltiin kaavoitukselle asetettuja tavoitteita ja selvitystarpeita. Lisäksi pidettiin erillinen neuvottelu Tukesin kanssa liittyen ilotulitevaraston sijaintiin kaava-alueella (8.11.2018). Ilotulitevaraston toiminta alueella on sittemmin loppunut. Työneuvottelussa 31.1.2020 käsiteltiin myös Punkan osayleiskaavan luontoselvitystä. Mukana oli kunnan edustajien lisäksi viranomaisia ELY-keskuksesta sekä Hämeen liitosta. Riihimäen kaupungin kanssa on ollut yhteisiä neuvotteluja liittyen mm. Maantien 130 liikennejärjestelyihin, viimeisimmät 18.11.2021 ja 7.12.2021 sekä Kt 54 aluevaraus suunnitelman laadintaan.

Jatkossa viranomaisyhteistyö perustuu neuvottelutarpeiden tunnistamiseen sekä lausuntomenettelyyn.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suunnittelualueen sijainti

Punkan osayleiskaavan alue sijoittuu Janakkalan eteläosaan rajoittuen sekä etelässä että idässä Riihimäen kaupungin rajaan. Lännessä yleiskaava-alueen rajaa Lopen kunnan raja. Pohjoisraja kulkee Kotamäen ja Pitkän välisellä alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 900 ha. Kaava laaditaan mittakaavassa 1:10 000.

Kuva 1. Kaava-alueen rajausta vihreällä viivalla

2.2 Suunnittelualueen yleiskuvaus

Maastonmuodot ja maaperä ovat pitkälti muovanneet suunnittelualueen maankäyttöä. Tasaiset ja viljavat alueet on otettu viljelykäyttöön, kun taas mäkisemmät, kivisemmät ja soisemmat alueet ovat muodostaneet metsätalouden toimintaympäristön. Alueen keskeltä etelä - pohjoissuunnassa kulkee myös kaksi merkittävää liikenneväylää, valtatie 3 (Helsinki-Tampere moottoritie) ja maantie 130 (Helsingintie), jotka halkaisevat alueen muodostaen merkittävää estevaikutusta.

Elinkeinotoiminta alueella on nykyisin melko vähäistä, keskittyen lähinnä Uramonmäkeen varasto- ja logistiikkatoimintojen muodossa. Uramonmäessä on toiminut ilitulitevarasto, jonka toiminta alueella on loppunut vuodenvaihteessa 2019 – 20. Suunnittelualueelle on sijoittunut myös jonkin verran muuta yritystoimintaa lähinnä maantien 130 läheisyyteen, osin myös kyläalueelle. Lisäksi alueella harjoitetaan maa- ja metsätaloutta. Alueella toimii myös monia hevostiloja.

Alueen rakenne on pinnanmuodoiltaan kaksijakoinen, mikä on vaikuttanut alueen maankäytön kehittymiseen. Alueen pohjois-, itä-, länsi- ja lounaisosat ovat pinnanmuodoiltaan melko tasaista, pääosin savesta koostuvaa, alankoa, jolla viljeltyä peltoaukeita ja metsäalueita vuorottelevat. Pohjoisosien ainoa suurempi mäki on

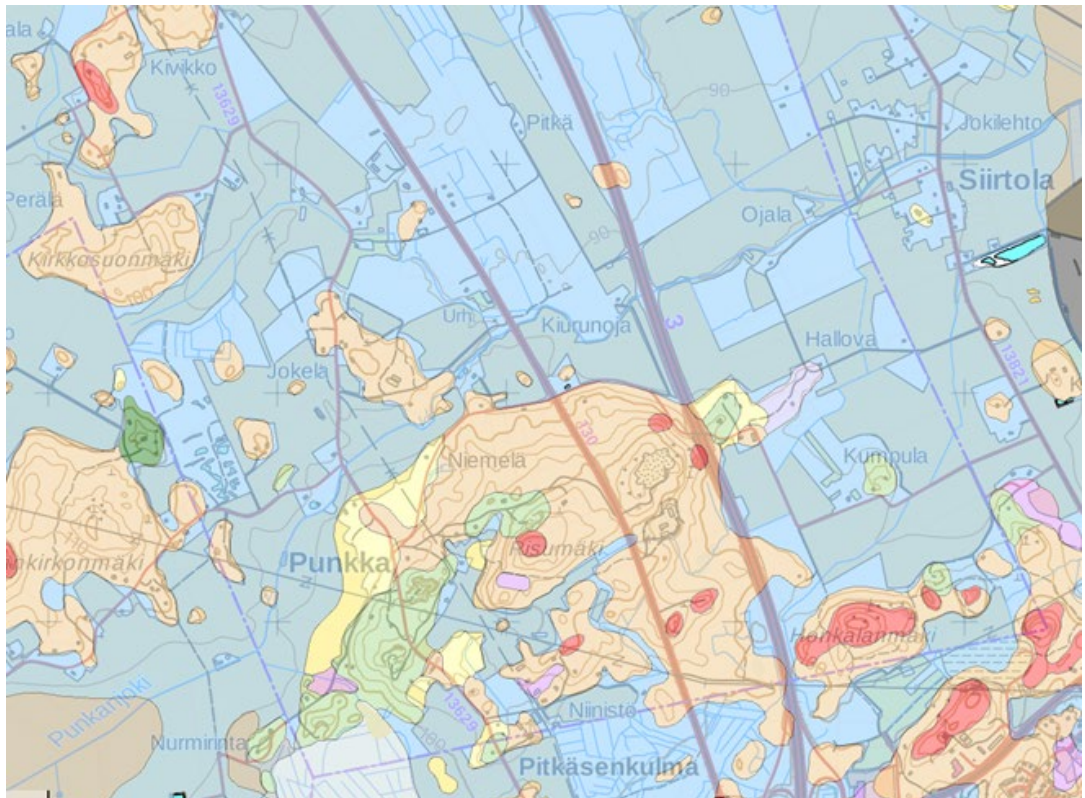
kaava-alueen luoteiskulmassa kohoava Kirkkosuonmäki. Punkanjoki kulkee ta-
saisten alueiden halki, virraten lännestä itään, joka kokonsa puolesta on enem-
mänkin oja.

Alueen eteläosat ovat pinnanmuodoiltaan mäkisempiä, mikä on muovannut alu-
een maankäyttöä metsätalouden suuntaan. Mäet koostuvat pääosin hiekkamoree-
nista ja hiekasta sisältäen myös joitakin pienialaisia kalliolaikkuja. Eteläosien kor-
keimmat mäet ovat valtatie 3:n itäpuolella sijaitseva Honkalanmäki, valtatie 3:n ja
maantien 130 välissä sijaitseva Uramonmäki sekä maantien 130 länsipuolella ko-
hoava Risumäki. Eteläosissa sijaitsevat viljelyaukeat ovat muuta kaava-aluetta
pienimuotoisempia ja pienialaisia.

Pohjois-, länsi- ja itäosissa kaava-aluetta asutus on muodostunut peltoaukeiden
laitamille metsäalueiden puolelle, monin paikoin matalien moreenikumpareiden
tuntumaan. Mäkisemmässä eteläosassa asutus on sijoittunut rinnealueille, mäkien
lakialueiden ja alavien alueiden väliin. Eteläosan asutus Punkan kylässä on muuta
suunnittelualuetta keskittyneempää.

Suunnittelualueella ei sijaitse toteutettuja luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 –
verkostoon kuuluvia alueita. Alueelta ei tunneta ennestään luonnonsuojelulain tai
vesilain mukaisia kohteita. Alueen läpi on tunnistettu kulkevan maakunnallinen
ekologisen yhteyden tarve.

2.2.1 Maaperä ja pinnanmuodot

Kuva 2. Kaava-alueen maaperä. Kartassa punaisella kallioalueet, oranssilla hiekkamoreeni, tummanvihreällä sora, vaaleanvihreällä hiekkamora, keltaisella karkea hiehta, violetilla hieno hiehta ja sinisellä savi. Ruskea kuvaa saraturvetta ja harmaa rahkaturvealueita. (MML, paikkatietoikkuna: GTK)

Alue on pinnanmuodoiltaan kaksijakoinen, joka on vaikuttanut alueen maankäytön kehittymiseen. Alueen pohjois-, itä-, länsi- ja lounaisosat ovat pinnanmuodoiltaan melko tasaista alankoa. Alavien alueiden maaperä on pääsääntöisesti savea. Pohjoisosien ainoa suurempi mäki on kaava-alueen luoteiskulmassa kohoava Kirkkosuonmäki, jonka maaperä on hiekkamoreenia. Peltoalueiden keskellä sijaitsevilla metsäalueilla on lisäksi joitakin matalia kumpareita, joiden maaperä on hiekkamoreenia.

Suunnittelualan eteläosat ovat pinnanmuodoiltaan mäkisempiä. Mäet koostuvat pääosin hiekkamoreenista ja hiekasta sisältäen myös joitakin pienialaisia kalliolaikkuja. Mäkisten alueiden ja savitasankojen väleissä esiintyy paikoitellen hietaa. Eteläosien korkeimmat mäet ovat valtatie 3:n itäpuolella sijaitseva Honkalanmäki, Valtatien 3 ja maantien 130 välissä sijaitseva Uramonmäki sekä maantien 130 länsipuolella kohoava Risumäki. Kaikissa kolmessa mäessä esiintyy maaperässä kalliota pienialaisesti. Mäkialueilla on useita vanhoja pienialaisia hiekkakuoppia. Uramonmäessä sijaitsee laajempi vanha maa-ainestenottoalue, jolle haetaan nyt louhintalupaa alueen tasaamiseksi asemakaavakäyttöön.

Kuva 3. Suunnittelualan ortoilmakuva rinnevalovarjostuksella (MML, paikkatietoikkuna)

2.2.2 Maisema

Maakunnallisen maisematyyppiijaottelun perusteella suunnittelualue kuuluu Salpausselän-Puujokilaakson viljelymaisemat-maisematyyppiin, jonka alueelle on tyypillistä Riihimäen ja Hyvinkään asutuskeskusten ja vilkkaasti liikennöityjen maanteiden läheisyys, maakunnan mittakaavassa melko laajat peltoaukeat ja useat keskisuuret jokireitit. (Hämeen liitto: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto, Ramboll 2016)

Suunnittelualueen maisema on kaksijakoinen pinnanmuotojen ja maaperän vaikutuksesta kehittyneen maankäytön muodostaman maisemarakenteen vuoksi. Alavilla pohjois-, itä-, länsi- ja lounaisosilla aluetta maisemaa hallitsee viljelytoiminnan muodostamat melko laajat peltoalueet. Maisematila on melko avoin. Hajanaiset metsäalueet rajaavat peltoalueita muodostaen Kanta-Hämeeseen varsin tyypillistä vaihtelevaa viljelymaisemaa. Asutus on alavilla alueilla sijoittunut peltoalueiden laiduille metsäalueille, pääsääntöisesti matalien moreenikumpareiden ympäristöön. Alueen kaukomaisema on viljelytoiminnan vuoksi melko avointa. Peltoaukeille avautuvat näkymät ovat pääsääntöisesti keskipitkiä, metsäalueiden rajatessa näkymiä. Esimerkiksi Punkan kylästä avautuu varsin pitkä ja avara kaukomaisema kohti Kormua.

Eteläosan mäkinen alue muodostaa maisemaltaan muusta kaava-alueesta huomattavasti poikkeavan alueen. Alueen maisemarakennetta luonnehtivat metsäisyys ja mäkisyys. Eteläosan maisematila on melko sulkeutunutta ja pitkiä kaukonäkymiä ei alueella juurikaan esiinny. Asutus on sijoittunut rinnealueille, mäkien lakialueiden ja alavien alueiden väliin. Eteläosan peltoaukeat ovat muuta kaava-aluetta pienialaisempia muodostaen rajatumpia ja suljetumpia maisematiloja.

Ihmistoiminnan vaikutus näkyy alueen maisemassa laajasti. Peltoalueiden ja asutuksen lisäksi jäljet näkyvät liikenneverkon kautta. Valtatie 3 ja maantie 130 halkaisevat alueen kahtia etelä - pohjoissuunnassa muodostaen myös merkittävän maisematekijän alueelle. Eteläosissa on havaittavissa soranoton jälkiä maisemassa monin paikoin. Alueen eteläosassa kulkee myös voimajohtolinja, joka on maisemassa selkeästi erottuva kohde etenkin peltoaukeilla.

2.2.3 Asemakaavoitetut alueet

Suunnittelualueella ei sijaitse asemakaavoitettuja alueita. Etelä-Janakkalan asemakaava on vireillä maantien 130 ja valtatie 3 välisellä alueella.

2.2.4 Kylämäiset alueet

Suunnittelualueen asutus on kokonaisuudessaan kylämäistä ja haja-asutustyyppistä. Kylämäiset asuinalueet muodostuvat hajanaisesta asutuksesta sekä maatilojen talouskeskuksista. Tilojen toimialoja ovat kasvinviljely, erikoiskasvintuotanto ja hevostalous. Asutus on sijoittunut pääsääntöisesti metsäalueille peltoaukeiden laitamille. Asutuksen ja maatilatoiminnan lisäksi kylämäisille alueille on sijoittunut myös jonkin verran yritysten toimitiloja.

2.2.5 Palvelut

Julkiset palvelut

Suunnittelualueella ei sijaitse julkisia palveluita. Suunnittelualueen lähimmät Janakkalan ala- ja yläluokkien koulut sijaitsevat Tervakoskella. Myös muut keskeiset julkiset palvelut sijaitsevat Tervakoskella.

Muut palvelut

Alueella toimii useita hevostalleja, jotka tarjoavat ratsastuspalveluita. Lisäksi alueella toimii jonkin verran muita yrityksiä ja yhdistyksiä, joilla on monenlaista toimintaa.

Kaupallisia palveluita alueella ei sijaitse. Suunnittelualue sijaitsee lähellä Riihimäen kaupunkia, jossa on tarjolla laajemmin kaupallisia palveluita. Riihimäen ABC:lle on suunnittelualueen eteläreunalta matkaa noin 0,5 km. Muihin kaupallisiin palveluihin on alueen eteläreunalta matkaa muutamia kilometrejä.

2.2.6 Matkailu

Alueen matkailullinen vetovoima on vähäinen. Alueella ei sijaitse varsinaisia matkailupalveluja.

2.2.7 Lomarakentaminen

Alueen lomarakentaminen on varsin vähäistä vesistöjen vähäisyyden vuoksi. Osaa vanhoista asuinrakennuksista saatetaan käyttää vapaa-ajan asuntolina.

2.2.8 Erityistoiminnot

Nykyisellään alueella ei sijaitse erityistoimintoja. Alueella on aiemmin sijainnut Moxom Oy:n ilotulitevarasto. Moxom Oy on kuitenkin myynyt omistamansa kiinteistön ja yrityksen toiminta alueella on loppunut. Tällä Uramonmäessä sijaitsevalla alueella on kuitenkin edelleen varastorakennuksia.

Suunnittelualueen eteläosassa on joitakin vanhoja maa-ainesten ottoalueita. Uramonmäen alueella on suunnitteilla kiviaineksen otto, johon liittyy tasaussuunnitelma alueen mahdollista asemakaavalla toteutettavaa toimintaa varten.

2.2.9 Harrastus- ja virkistysalueet sekä virkistysyhteydet

Suunnittelualueen vapaa-ajan harrastustoiminta perustuu pääosin jokamiehenoikeuteen. Lisäksi alueella sijaitsee muutamia hevostalleja, jotka tarjoavat mahdollisuuksia ratsastustoimintaan. Maantien 130 varrella sijaitsee agilitoimintaa harrastavan seuran halli ja alue.

2.2.10 Maa- ja metsätalousalueet

Alueen hallitseva maankäyttömuoto asutusalueiden ja muiden rakennettujen alueiden ulkopuolella on maa- ja metsätalous. Suunnittelualueen tasaisemmilla pohjois-, itä-, länsi- ja lounaisosilla maatalous on hallitseva maankäyttömuoto laajojen peltoaukeiden myötä. Peltoalueiden reunoilla ja väleissä sijaitsevien metsäsaarekkeiden maankäyttömuotona on pääosin metsätalous rakennettujen alueiden lisäksi. Suunnittelualueen mäkisemmässä eteläosassa peltojen määrä on vähäisempi ja laajuus pienempi, ja alueen hallitsevana maankäyttömuotona on metsätalous asutuksen lisäksi.

2.3 Maanomistus

Suunnittelualue on yksityisessä omistuksessa lukuun ottamatta Janakkalan kunnan omistamia n. 3 hehtaarin ja n. 9 hehtaarin alueita.

2.4 Väestö ja elinkeinorakenne

Väestö

Janakkalan kunnan virallinen asukasluku 31.12.2021 oli 16 340 asukasta. Koko kunnan alueella väestö jakautui ikäluokittain seuraavasti 31.12.2021:

- 0-14 -vuotiaiden osuus väestöstä, 16,2 %
- 15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, 58,8 %
- 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, 25 %

Janakkalan päätaajamat ovat Turenki ja Tervakoski. Kunnan taajama-aste oli vuonna 2020 77,1 %, eli suunnilleen 12600 asukasta asui taajamissa. Näistä Turengissa asui n. 7660 ja Tervakoskella n. 4200 henkilöä.

Yleiskaavan suunnittelualueella asuu noin 200 asukasta.

Työpaikka- ja elinkeinorakenne

Kunnassa olevien työpaikkojen määrä vuonna 2020 oli 4764, josta alkutuotannon työpaikkojen osuus oli 4,9 %, jalostuksen osuus 28,4 % ja palvelutyöpaikkojen osuus 65,1 %.

Kunnan suurimmat työnantajat Janakkalan kunnan lisäksi ovat Kiipulasäätiö, Lidl Suomi Ky, Valio Oy, Tervakoski Oy, Froneri Finland Oy sekä Kolmeks Oy.

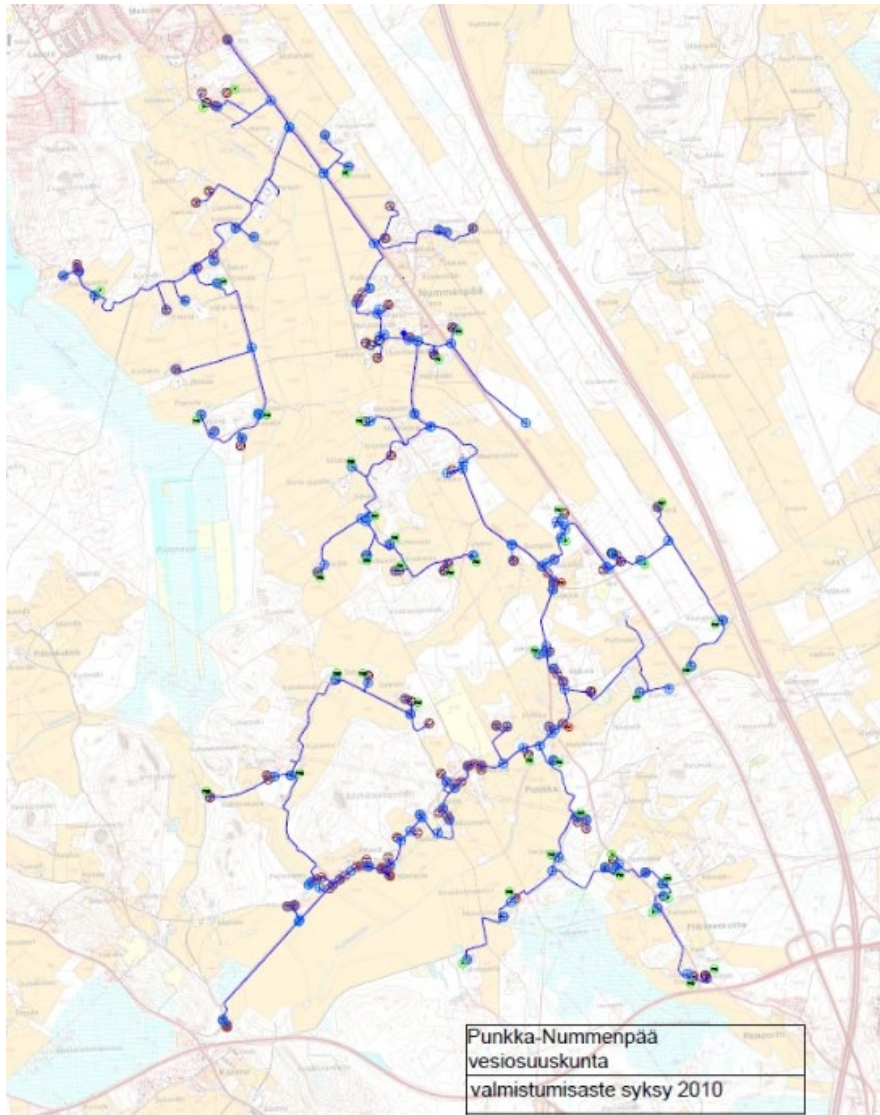
2.5 Yhdyskuntatekninen huolto

2.5.1 Vesihuolto ja viemäröinti

Janakkalan Vesi vastaa kunnallisesti vesi- ja viemäriverkostosta asemakaava-alueilla. Janakkalan Veden jätevedenpuhdistus on keskitetty Turenkin jätevedenpuhdistamolle. Vedenhankinta perustuu pohjaveden käyttöön. Janakkalan Vedellä oli vuonna 2010 käytössä viisi vedenottamo eli Hallakorpi, Kalpalinna, Leppäkoski/Rahittu, Kirkonkylä ja Kuumola. Yksityisiä vedenottamoita Janakkalassa ovat Kiipulasäätiö, Hiihtokeskus, Kaipiala, Valio ja Harvialan koulukoti. Suunnittelualue ei kuitenkaan kuulu Janakkalan Veden nykyiselle toiminta-alueelle sijaiten myös melko kaukana muilta Tervakosken asemakaavoitetuilta alueilta. Janakkalan Vesi toimittaa talousveden Punkan-Nummenpään, Uhkoilan, Koljalan-Vuortenkylän ja Rastilan vesiosuuskunnille. Suunnittelualueella ei ole tällä hetkellä Janakkalan Veden vesihuoltoverkostoja.

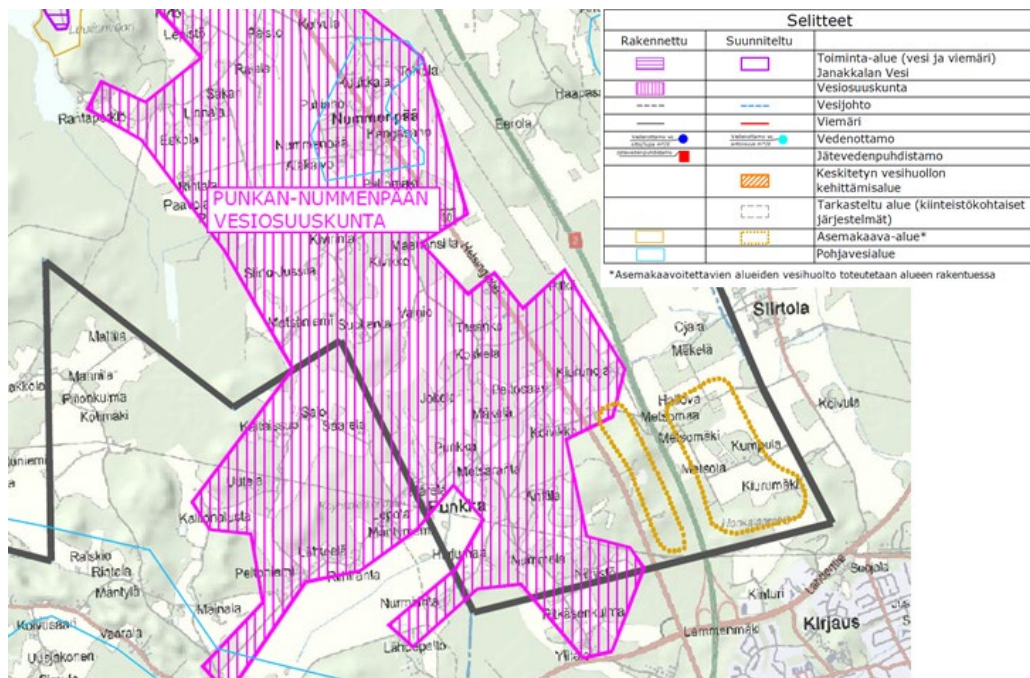
Suuri osa suunnittelualueesta kuuluu Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan toimialueelle. Vesiosuuskunta saa puhtaan veden Janakkalan Vedeltä Tervakosken suunnasta. Vesiosuuskunta johtaa jätevedet Loppi-Riihimäki siirtoviemäriin Lopen Kormussa. Kaikkiaan vesiosuuskuntaan kuuluu noin 135 kiinteistöä. Osuuskuntaan kuuluu kiinteistöjä myös Lopen ja Riihimäen puolella, suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolella.

Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on tarkasteltu vesi- ja jätevesiverkoston nykytilaa, kehittämistarpeita ja -toimenpiteitä. Kehittämissuunnitelmassa suunnittelualueelle on merkitty Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan toiminta-alue. Toiminta-alue on vahvistettu, joten alueella sijaitsevien asuinkiinteistöjen tulee liittyä vesiosuuskuntaan. Lisäksi kehittämissuunnitelmaan on merkitty suunnitelman tekoaikaan asemakaavoitettavaksi hahmotellut alueet, joiden vesihuolto toteutetaan alueen rakentuessa. Asemakaavoitetuilla alueilla vesihuollon järjestämisestä vastaa lähtökohtaisesti Janakkalan Vesi.

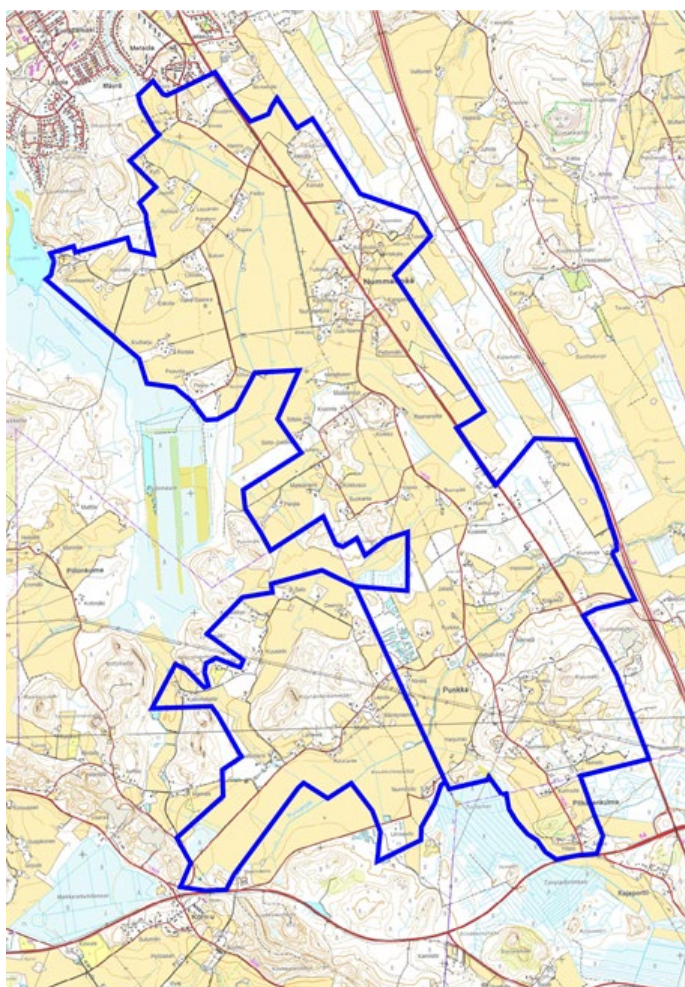

Kuva 4. Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan verkostokartta vuodelta 2010.

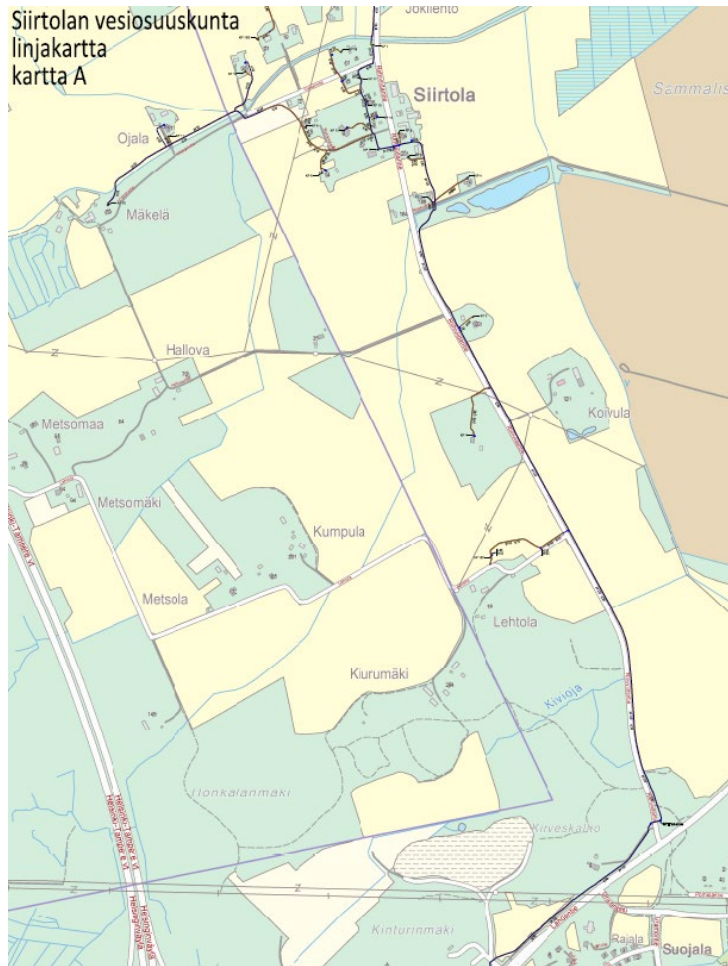
Suunnittelualueen itäpuolella Riihimäellä toimii Siirtolan vesiosuuskunta. Kuvassa 7 on esitetty Siirtolan vesiosuuskunnan verkostokartta Janakkalan ja Riihimäen rajan lähistöllä. Siirtolan verkoston yksi haara ulottuu myös Janakkalan puolelle Ojalaan ja Mäkelään, verkosto sijoittuu suunnittelualueella kartan pohjoisosassa esitetyn mukaisesti.

Kuva 5. Ote Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelman suunnitelmakartasta ja merkkien selitteet.

Kuva 6. Punkanummenpään vesiosuuskunnan vahvistettu toiminta-alue.

Kuva 7. Suunnittelualueen itäpuolella Riihimäellä toimivan Siirtolan vesiosuuskunnan verkostokartta.

Riihimäen Vesi toimii Riihimäen kaupungin alueella, suunnittelualueen eteläpuolella. Riihimäen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen 4.3.2013. Vesijohto- ja jätevesiverkon toiminta-alueet ovat yhtenevät. Toiminta-aluekartta on esitetty kuvassa 8.

Kuva 8. Riihimäen Veden toiminta-aluekartta.

2.5.2 Energiahuolto

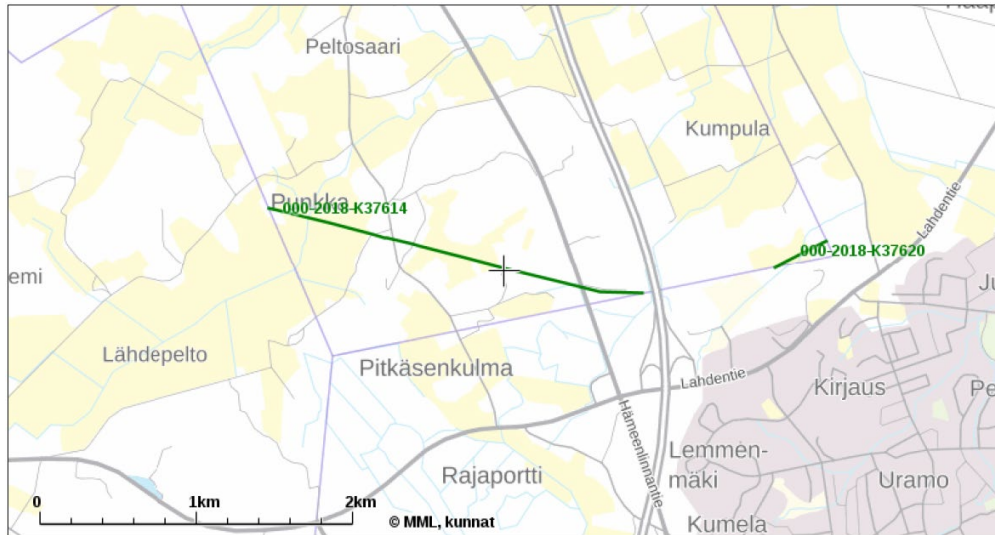
Suunnittelualueen läpi etelä - pohjoissuunnassa kulkee Gasgrid Finland Oy:n kaasun siirtoverkosto. Kyseessä on osa Suomen korkeapaineista kaasun siirtoverkostoa. Suunnittelualueen läpi kulkeva maakaasuputki kulkee Mäntsälästä Hämeenlinnan kautta Tampereelle. Varsinaiseen maakaasun jakeluun soveltuvaa verkostoa ei alueella sijaitse.

Janakkalan kunnan rajan välittömässä läheisyydessä, Riihimäen puolella sijaitsee Gasum Oy:n Pitkäsenkulman venttiili- ja linkkiasema. Alueella on noin 63 metriä korkea linkkimasto. Maston haruksista yksi sijaitsee Janakkalan puolella.

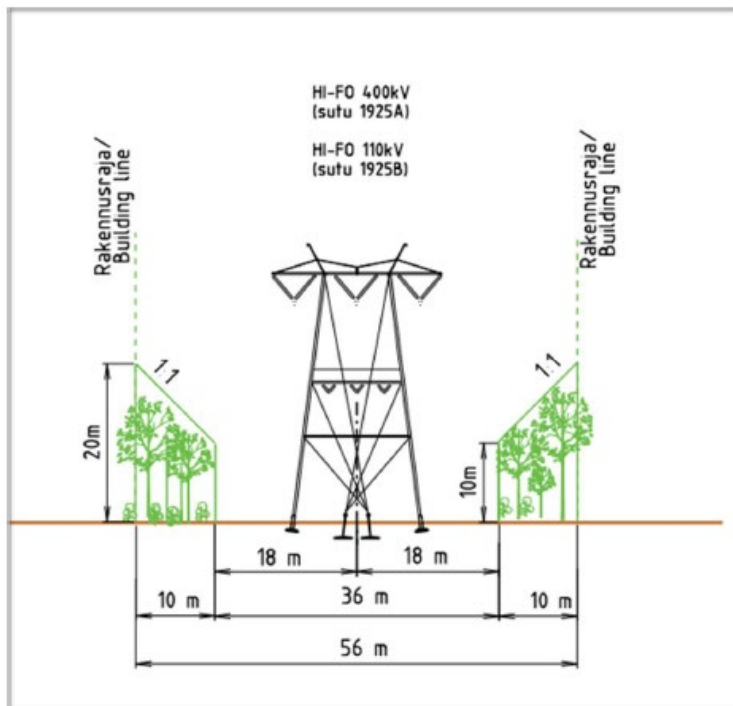

Kuva 9. Kaasun siirtoverkoston sijainti suunnittelualueella. Linkkimasto sijaitsee kaasuputken välittömässä läheisyydessä, sen länsipuolella.

Suunnittelualueen eteläosassa kulkee itä – länsisuunnassa voimajohto Hikiä - Forssa (400 kV + 110 kV). Johtoalue on näkyvä elementti etenkin peltoaukeilla. Fingridin 110 + 400 kV voimajohdoille on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden su-
pistus 56 metriä leveälle johtoalueelle. Lunastettu voimajohtoalue rajoittaa mm.
rakennusten sijoittamista. Voimajohtoalue muodostuu 36 metriä leveästä johtou-
keasta ja 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joilla puuston kasvua on rajoitettu.
Rakentamisrajoitusta merkitsevät rakennusrajat ulottuvat 28 metrin päähän voi-
majohdon keskilinjasta eli kattavat koko johtoalueen.

Kuva 10. Voimajohdon sijainti suunnittelualueella.

Kuva 11. Periaatekuva voimajohtoalueen rakenteesta (400kV + 110 kV).

2.6 Liikenne

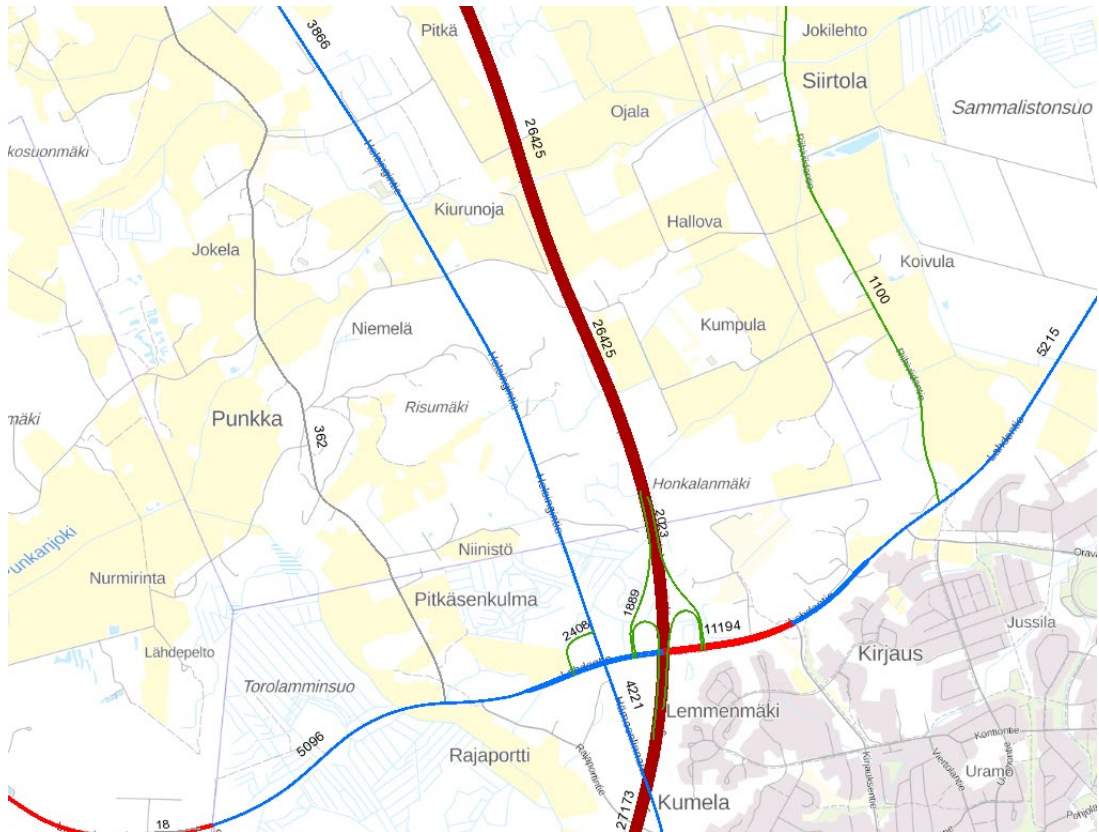
2.6.1 Tiestö

Suunnittelualue sijaitsee liikenteellisesti hyvällä paikalla hyvien valtakunnallisten kulkuyhteyksien varrella. Suunnittelualueen läpi etelä – pohjoissuunnassa kulkevat valtatie 3 (Helsinki – Tampere moottoritie) sekä maantie 130 (vanha kolmostie). Lähin liittymäalue, jolla on mahdollista vaihtaa valtatieltä 3 maantielle 130, sijaitsee Riihimäen kaupungin puolella, reilun puolen kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen eteläreunasta. Tässä kohdassa, hieman suunnittelualueen eteläpuolella kulkee kantatie 54 (Hollola – Riihimäki – Tammela), joka on merkittävä itä – länsisuuntainen tieyhteys.

Valtatien 3 länsipuolinen liikenne kulkee pääosin Punkantietä ja maantietä 130 pitkin. Suunnittelualueen sisäiseen liikenteeseen suuntautuvan liikenteen merkittävin väylä onkin juuri Punkantie (tie nro. 13629), joka kulkee pohjois-etelä –suuntaisten valtaväylien suuntaisesti. Tie johtaa kantatieltä 54 kohti Tervakoskea Nummenpäähän, jossa Punkantie liittyy maantiehen 130.

Valtatien 3 itäpuolisen osan liikenne tukeutuu Riihimäen puolella valtaväylien suuntaisesti kulkevaan Riihiviidantiehen (13821). Koska suunnittelualueen merkittävimmät liikenneväylät kulkevat pääosin etelä – pohjoissuunnassa valtaväylien mukaisesti, on itä – länsisuuntaisia yhteyksiä vähän. Ainoan valtatie 3 ylittävän yhteyden alueella muodostaa Uramonmäen pohjoispuolitse Punkantieltä Riihiviidantielle kulkeva tie, joka alkaa Väinöntienä jatkuen moottoritien itäpuolella Lehtola-nimisenä. Punkantieltä (13629) lähtee kaksi tieyhteyttä (Loikkolantie ja Koukkulantie), jotka kulkevat kantatielle 54 kohti Lopen Kormua. Suunnittelualueella on lisäksi muiden haja-asutusalueen yksityisteiden muodostama tieverkosto.

Valtatien 3 keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on suunnittelualueen kohdalla 26425 ja kantatien 54 risteyksen eteläpuolella 27173 ajon./vrk (vuonna 2019), josta raskaan liikenteen osuus on noin 10%. Maantiellä 130 KVL on suunnittelualueen kohdalla 3866 ja kantatien 54 liittymän eteläpuolella 4221 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on noin 5%. Suunnittelualueen eteläpuolitse kulkevan kantatie 54:n KVL on valtatie 3 länsipuolella 5096, valtatie 3 ja Kirjauksentien välillä 11194 ja Kirjauksentien itäpuolella 5215 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on valtatie 3 länsipuolella noin 12%, valtatie 3 ja Kirjauksentien välillä noin 8% ja Kirjauksentien itäpuolella noin 16%. Punkantien KVL on 362 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on noin 3%. Suunnittelualueen itäpuolella Riihimäellä kulkevan Riihiviidantien KVL on 1100 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on noin 5% (Väylävirasto).

Kuva 12. Suunnittelualueen tiestöä ja keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) ajon./vrk. (Väylävirasto).

2.6.2 Kevyen liikenteen verkosto

Suunnittelualueella ei ole kevyen liikenteen verkostoa. Kevyt liikenne käyttää alueella tieverkkoa.

2.6.3 Joukkoliikenne

Suunnittelualueen läpi kulkee linja-autojen valtakunnallista kaukoliikennettä valtatie 3 pitkin. Alueen kohdalla ei kuitenkaan ole kaukoliikenteen linjoilla käytössä olevia pysäkkejä. Lähin pysäkki sijaitsee Kormuntien eritasoliittymässä, noin 4 km suunnittelualueen rajasta etelään. Välittömästi suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsevalla kantatiellä 54 kulkee Forssa – Riihimäki - sekä Loppi – Riihimäki – väliä liikennettä. Lisäksi kaukoliikennettä palvelevat Riihimäen Matkakeskus, Tervakosken pikavuoropysäkki sekä rautatieasema, jotka sijaitsevat myös noin 4 -5 km etäisyydellä suunnittelualueesta. Punkantietä pitkin kulkee linja-autoliikennettä tällä hetkellä väleillä Tervakoski – Punkka – Riihimäki ja vastakkaiseen suuntaan muutamia vuoroja päivässä sekä välillä Loppi – Riihimäki – Hämeenlinna harvakseltaan.

2.6.4 Raideliikenne

Suunnittelualueella ei ole raideliikennettä. Rautatie kulkee lähimmillään noin 2 km suunnittelualueen itäpuolella. Lähimmälle rautatieasemalle, eli Riihimäen rautatieasemalle, on noin 4 km etäisyys suunnittelualueen eteläreunalta.

2.6.5 Vesiliikenne

Suunnittelualueella ei ole vesiliikennettä, eikä alueella sijaitse sellaisia vesistöjä, joita pitkin voisi kulkea vesiliikennettä.

2.7 Luonnonympäristö

2.7.1 Natura 2000 -alueet

Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000 - alueita.

2.7.2 Luonnonsuojelualueet

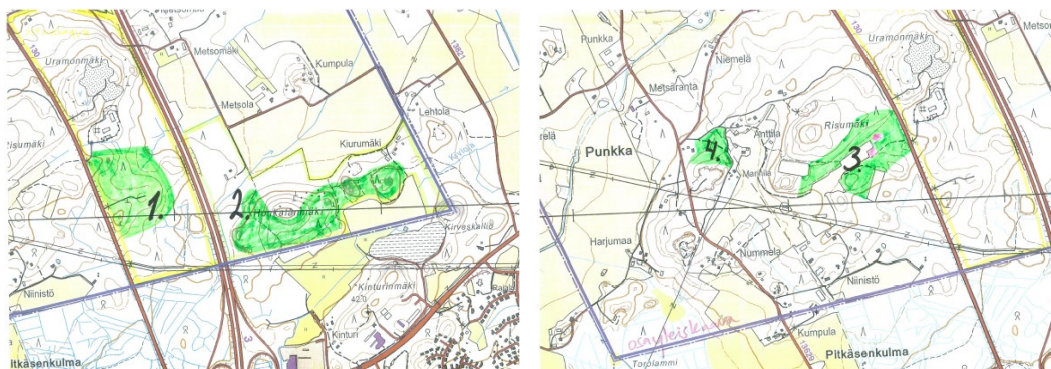
Suunnittelualueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita.

2.7.3 Luontoselvitysten arvokkaat kohteet

Suunnittelualueelle on laadittu useampia luontoselvityksiä, joita on tarkennettu ja päivitetty liittyen alueen asema- ja yleiskaavoitukseen. Alueella on tehty myös liito-orava- ja viitasammakkokartoitus. Lisäksi aluetta koskee Kanta-Hämeen maakuntakaavaa 2040 varten vuonna 2016 laadittu Hämeen ekologisten verkostojen selvitys.

Alueella on tehty keväällä 2018 **Punkan osayleiskaava-alueen luontokartoitus**, jossa keskityttiin kahden EU:n luontodirektiivin liitteessä IV mainitun lajin esiintymiseen kaava-alueella. Lajit olivat liito-orava ja viitasammakko. (Lehtinen, A 2018).

Liito-oravan mahdollisen esiintymisen kartoitus toteutettiin kiertämällä koko kaava-alueen metsäiset osat ja selvitettiin ne metsäkuviot, jotka edes teoriassa voisivat täyttää liito-oravan elinpiirin vaatimukset. Mahdollisia liito-oravan elinpiirejä tunnistettiin alueelta 4. Liito-oravan esiintymistä mahdollisilla alueilla selvitettiin etsimällä ulostepapanoita sopivien ruokailu- tai pesimäpuiden alta. Ainoa alue, josta löydettiin selvä merkki liito-oravan esiintymisestä, oli alue 3, Risumäen alue. Muilta selvityksessä kierretyiltä alueilta ei löydetty merkkejä liito-oravan esiintymisestä. (Lehtinen, A 2018). Kohteet on esitetty kuvissa 13 ja 14.

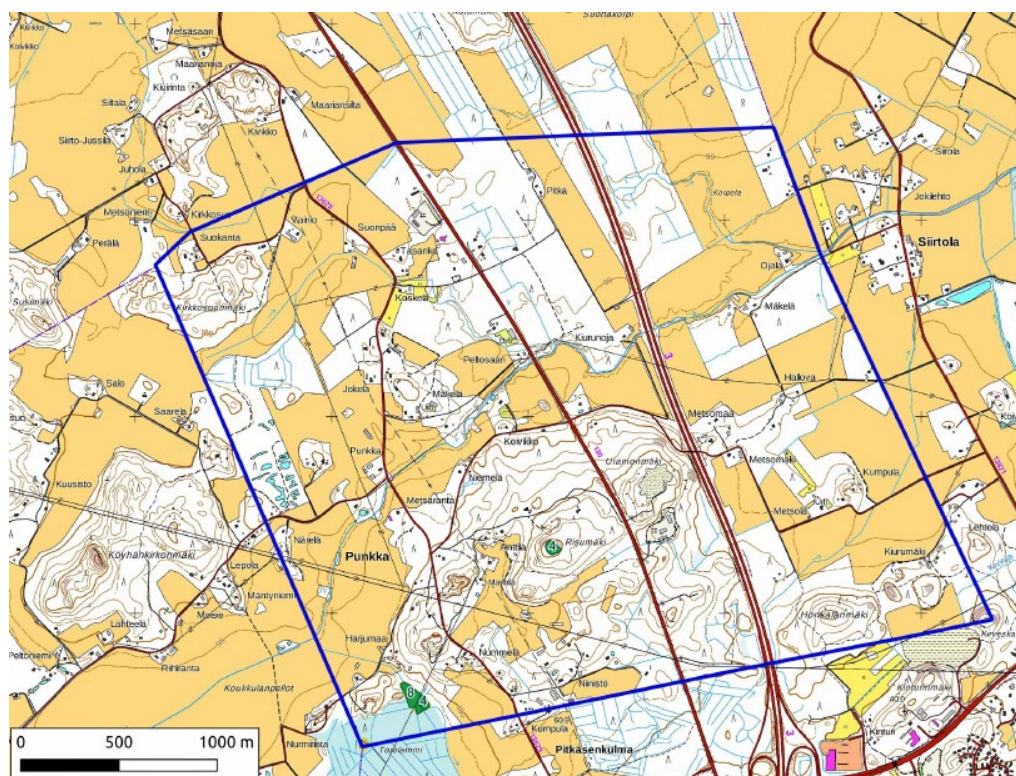
Kuvat 13 ja 14. Vihreällä liito-oravan mahdollisiksi elinpiireiksi tunnistetut metsä-alueet. Löydökset alueella 3 punertavalla värillä. (Lehtinen, A 2018).

Luontokartoituksessa selvitettiin myös viitasammakon esiintymistä alueella. Viitasammakolle mahdollisia esiintymisalueita tunnistettiin alueelta kaksi, Punkanjoki

ja kaava-alueen länsirajalla sijaitsevat vanhat ns. rutakuopat, joista aikanaan on kaivettu pelloille turvepitoista maanparannusainetta. Inventoinnissa ei havaittu vii-
tasammakon esiintymis- tai lisääntymisalueita osayleiskaava-alueella. (Lehtinen, A 2018).

Alueen kaavoitusta varten laadittiin **Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen luontotietoselvitys 2018** (päiväys 15.3.2019). Selvityksen yhteydessä toteutettiin maastokatselmus. Selvityksen ja katselmuksen tavoitteena oli selvittää osayleis-
kaava-alueen mahdollisia olemassa olevia luontotietoja. Työssä hankittiin alueelta olemassa olevat luontotietoaaineistot, arvioitiin eri asioiden ja lajien selvitystarve
sekä annettiin suositukset mahdollisten selvitysten toteuttamisesta ja aikataulutuk-
sesta. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Luontotietoselvityksen mukaan pohja-aineistoissa ei ollut alueella tietoja luonnon-
suojelulain tai vesilain kohteista. Metsälain erityisen tärkeiksi elinympäristöiksi alu-
eelta on tunnistettu kaksi kohdetta, Risumäen kallio ja Torolammin avosuo. (Luon-
toselvitys Metsänen 2019). Kohteet on esitetty kuvassa 15.

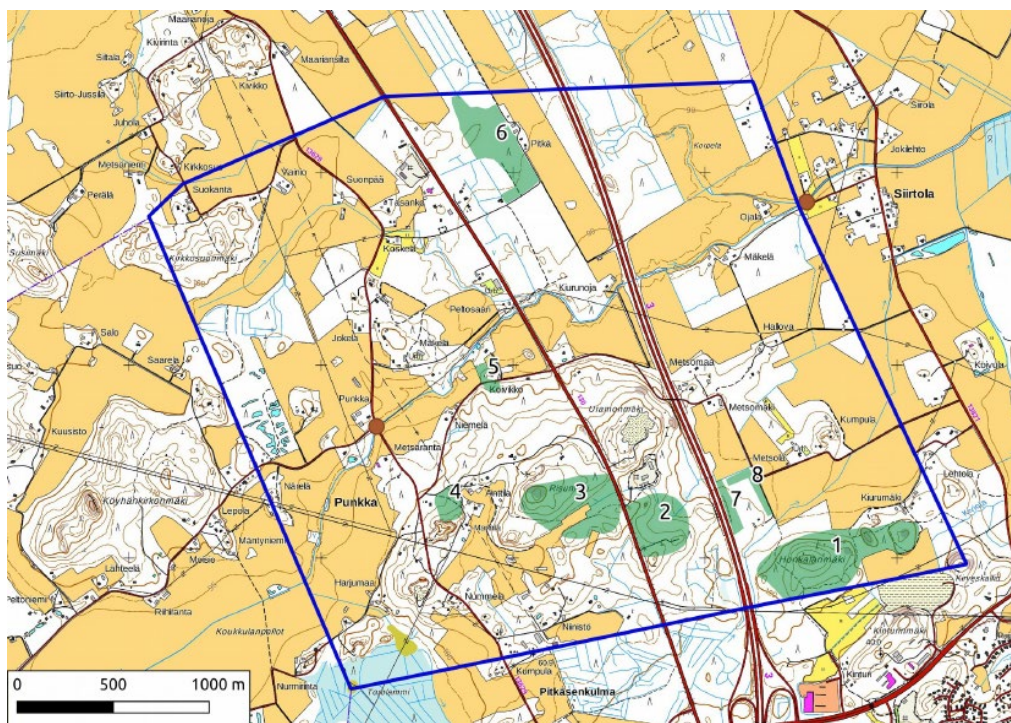

Kuva 15. Punkan selvitysalueen metsälakikohteet vihreällä (Luontoselvitys Metsä-
nen 2019).

Selvitysalueelta tehdyssä liito-oravaselvityksessä löydettiin neljä lajille soveliaasta kohdetta (alueet 1–4), joista yhdeltä (Risumäki, 3) löydettiin merkkejä lajin esiintymisestä [Lehtinen, A. 2018]. Alueelta ei ollut tiedossa muita aikaisempia havaintoja liito-oravasta. Lisäksi maastokatselmuksen yhteydessä alueelta löydettiin kaksi pienialaista (7 ja 8) ja yksi laajempi lajille potentiaalinen kohde (6) (Luontoselvitys Metsänen 2019). Kohteet on esitetty kuvassa 16.

Alueen liito-oravalle soveliaat metsäkuviot ovat todennäköisesti soveltuvia myös METSO-ohjelmaan. Puusto on paikoin iäkstä ja lahoppuutakin on muodostunut. Lisäksi Risumäen ympäristössä liito-oravalle soveltuvan elinympäristön ulkopuolella on vanhempaa mäntyvaltaista metsää, joka täyttäneen METSO-ohjelman valintaperusteet. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Selvitysalueelta ei löydetty olemassa olevia tietoja saukosta. Hieman alueen pohjoispuolelta on kuitenkin havaintoja. Maastokatselmuksen yhteydessä Punkanjoelta löydettiin saukon ulosteita kahdesta kohtaa. Toinen havaintopaikoista on niukasti selvitysalueen ulkopuolella. Havaintojen valossa saukko käyttää Punkanjokea ainakin jossain määrin liikkumiseensa. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Ulostien havaintopaikat on esitetty kuvassa 16.

Kuva 16. Punkan selvitysalueen liito-oravalle mahdolliset alueet vihreällä, havaittu esiintymisalue (3) ja saukon jätöshavainnot ruskeilla ympyröillä. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Alueelta ei ollut tiedossa olevia lepakkohavaintoja. Riihimäeltä, jossa lepakoita on kartoitettu ja harrastettu enemmän, on kuitenkin havaintoja pohjan- ja isolepakoista. Alueen sijainti eteläisessä Suomessa, alueen osittainen metsäisyys, Punkanjoki, monet vanhat rakennukset sekä se, että alue on monin paikoin valaistamaton, tekee siitä potentiaalisen lepakoille. Alueen tietyt osat soveltuvat todennäköisesti hyvin lepakoiden ruokailu- ja kauttakulkualueiksi. Lepakot saattavat myös päivehtiä, rakennusten lisäksi, alueen kolopuissa ja muissa vastaavissa paikoissa, kuten linnunpöntöissä. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Luontotietoselvityksen mukaan Punkanjoki sivuhaaroineen ja rantametsineen omaa todennäköisesti paikoin luontoarvoja. Luonnontilaisen kaltaisena säilyneitä osuuksia löytyy ainakin Korpelan peltojen länsipuolisella metsäalueella ja Kiurunojan kohdalla. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Punkan seutu ei kuulu linnustolle arvokkaiksi määriteltuihin IBA-, FINIBA- tai MAALI-alueisiin. Alueen mahdolliset pesälinnustoarvot kytkeytyvät alueen varttuneisiin tai niitä vanhempiin metsiin, joita ovat liito-oravalle soveliaat elinympäristöt ja mahdollisesti METSO-ohjelmaan soveltuvat kohteet. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Luontotietoselvityksessä ei löydetty olemassa olevia tietoja viitasammakosta, eikä sitä ole tavattu alueella vuonna 2018 suoritetussa kartoituksessa. Selvitysalueella ei myöskään ole tekijän kokemuksen perusteella direktiivikorennoille hyvin soveltuvaa ja potentiaalista elinympäristöä. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

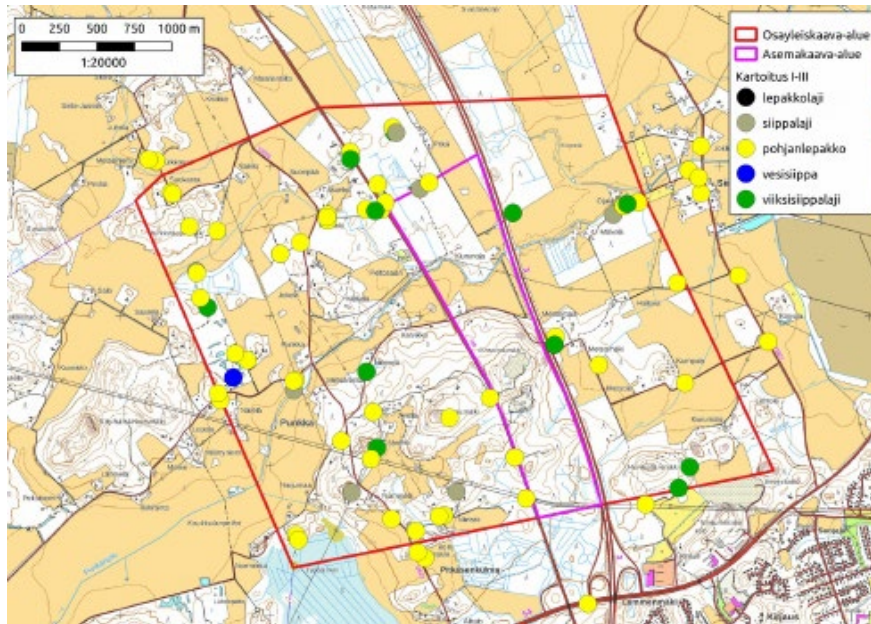
Luontotietoselvityksessä arvioitiin myös kirjovertkkoperhoselle potentiaalisten elinympäristöjen esiintymistä alueella. Kirjovertkkoperhonen on EU:n luontodirektiivin II liitteessä mainittu laji, jonka suojelemiseksi on perustettava erityisten suojelutoimien alueita, sekä liitteessä IV mainittu laji, joka edellyttää tiukkaa suojelua ja on Suomessa rauhoitettu luonnonsuojeluasetuksella. Selvitysalueella kirjovertkkoperhoselle potentiaalista elinympäristöä havaittiin ainakin eteläosan voimalinja-alueella. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Hämeen ELY-keskukselta saaduista Hertta-tiedoissa oli kaksi lajia selvitysalueelta, isotoukohärkä ja valkolehdokki. Isotoukohärkä on havaittu vanhassa hoitamattomassa puutarhassa vuonna 2014. Laji on uusimmassa uhanalaisuusluokituksessa silmällä pidettävä (NT) laji. Valkolehdokin havaintotieto on vuodelta 2013, ja osoitettu kilometrin tarkkuudella (Honkalanmäki NE, polun vieressä kuusi-sekametsän valoisampi aukio). Laji on rauhoitettu, mutta ei uhanalainen. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

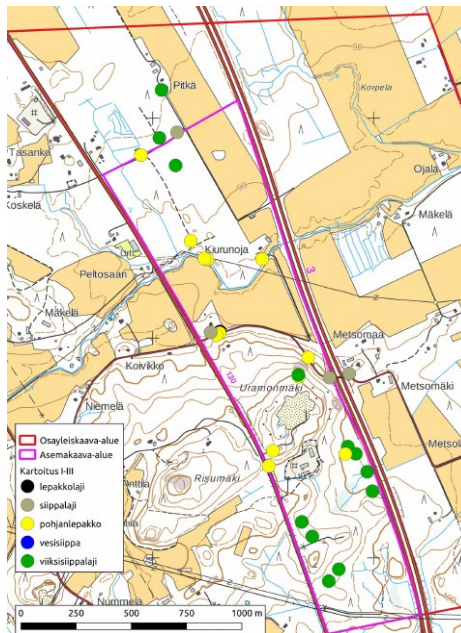
Alueen kaavoitusta varten on laadittu **Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019** (päiväty 11.12.2019). Selvityksen tavoitteena oli selvittää osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen keskeisimmät aikaisemmassa luontotietoselvityksessä potentiaalliseksi tunnistetut luonto- ja lajistoarvot. Näitä olivat luonnonsuojelu-, vesi-, ja metsälain mukaiset lakikohteet, liito-oravan, saukon ja lepakoiden esiintyminen sekä maakunnallinen ekologinen yhteys. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Luontoselvityksessä ei keväällä 2019 löydetty merkkejä liito-oravan esiintymisestä potentiaallisiksi arvioituista kohteista. Myöskään Risumäen alueelta, jossa lajista oli havaintoja keväällä 2018, ei löydetty merkkejä. Aluetta oli harvennushakattu. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Tulevan asemakaava-alueen lepakoiden aktiivikartoitus toteutettiin maastotyönä tekemällä reittilaskenta kävellen, alueellinen lajikartoitus ja kesäyhdyskuntalaskenta. Loppuosa suunnittelualueesta kartoitettiin auto- ja aktiivikartoituksen yhdistelmänä yleiskaavatasoisesti. Selvitysalueella ja sen läheisyydessä havaittiin pohjanlepakoita, viiksisiippalajeja ja määrittämättömiä siippoja sekä vesisiippa. Selvästi runsain laji oli pohjanlepakko, joka toisaalta korostunee autokartoituksissa. Lepakot jakautuivat alueelle melko tasaisesti ja selviä keskittymiä ei havainnoista tulkittu. Alueen lepakottiheydet ovat melko alhaisia, tosin vastaavia autokartoituksia on tehty vielä vähän Suomessa ja vertailuaineistot siten puuttuvat. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Suunnittelualueella tehdyt lepakkohavainnot on esitetty kuvissa 17 ja 18.

Kuva 17. Osayleiskaava-alueen kaikki lepakkohavainnot lukuun ottamatta asema-kaavoitettavaa aluetta. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

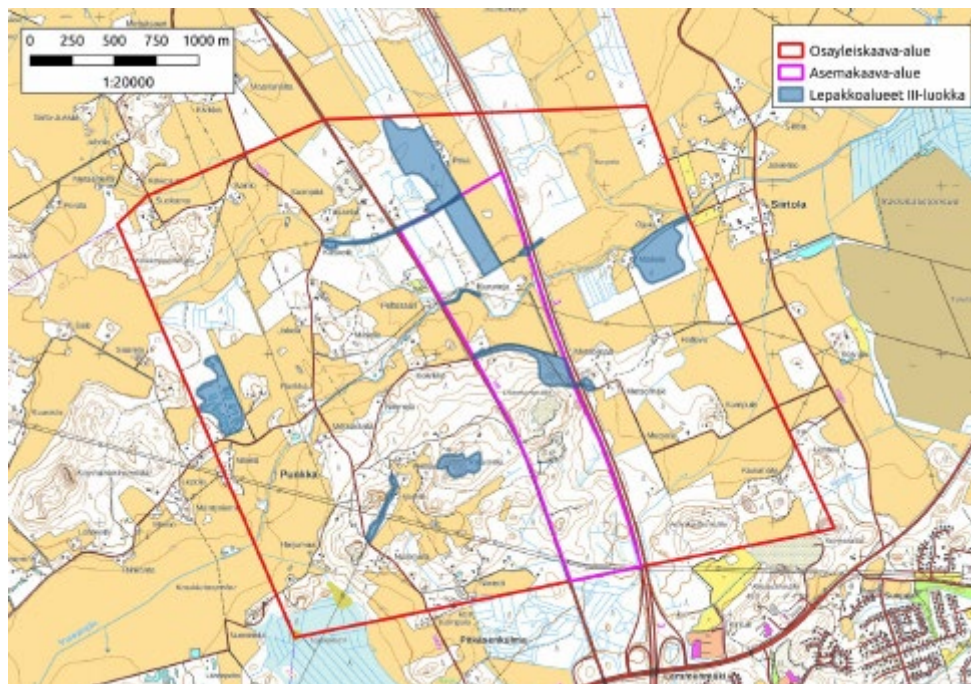

Kuva 18. Asemakaavoitettavan alueen kaikki lepakkohavainnot. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Lepakoiden esiintymistä alueella tutkittiin myös käyttäen passiividetektoreita. Passiividetektorit rekisteröivät tulevalta asemakaavan alueelta verrattain vähän lepakoiden ääniä. Vain yksi laite rekisteröi yli 100 ääntä, sekin elokuussa. Osayleiskaavan alueella äänijaksoja oli verraten vähän, mutta muutamassa laitteessa äänitteitä oli hyvin. Vanhat savenottoaltaat osoittautuivat lepakoiden aktiivisesti käyttämäksi kohteeksi kesä–heinäkuussa, Ojala kesäkuussa ja Pitkässä oleva moottoritien alitus elokuussa. Pohjanlepakko oli runsain äänitetty laji, tosin yhden paikan (savenottoaltaat) havainnot nostivat lajisuhdetta. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

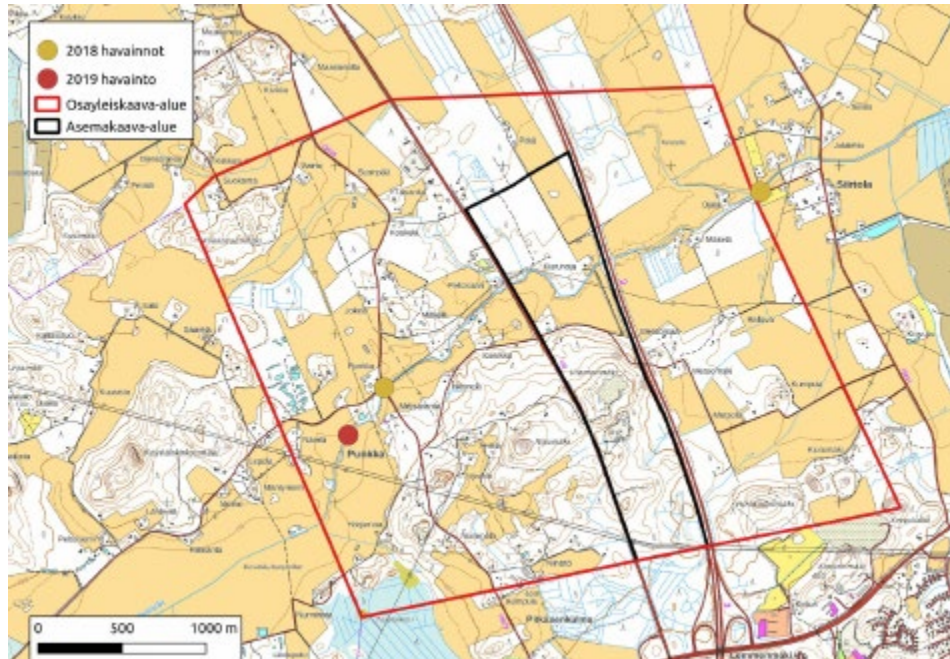
Alueella sijaitsevat ennen vuotta 1985 rakennetut rakennukset ovat todennäköisesti lepakoille potentiaalisia paikkoja päivehtiä tai lisääntyä. Kriteerit täyttäviä rakennuksia on alueelta tunnistettu yhteensä 74 kappaletta. Selvitysalueella sijaitsee todennäköisesti kohtalaisesti (osayleiskaava-alue) ja niukasti (asemakaava-alue) lepakoille soveltuvia puita, jotka voivat toimia päiväpiilopaikkoina. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Aktiivikartoitusten ja passiividetektorien havaintojen sekä elinympäristötarkastelun perusteella alueelle rajattiin lepakoille tärkeimpiä saalistusalueita ja siirtymäreittejä. Alueelta tunnistettiin vain III-luokan kohteita. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Lepakoille tärkeimmiksi arvioidut alueet on esitetty kuvassa 19.

Kuva 19. Lepakoille tärkeimmät alueet sinisellä. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

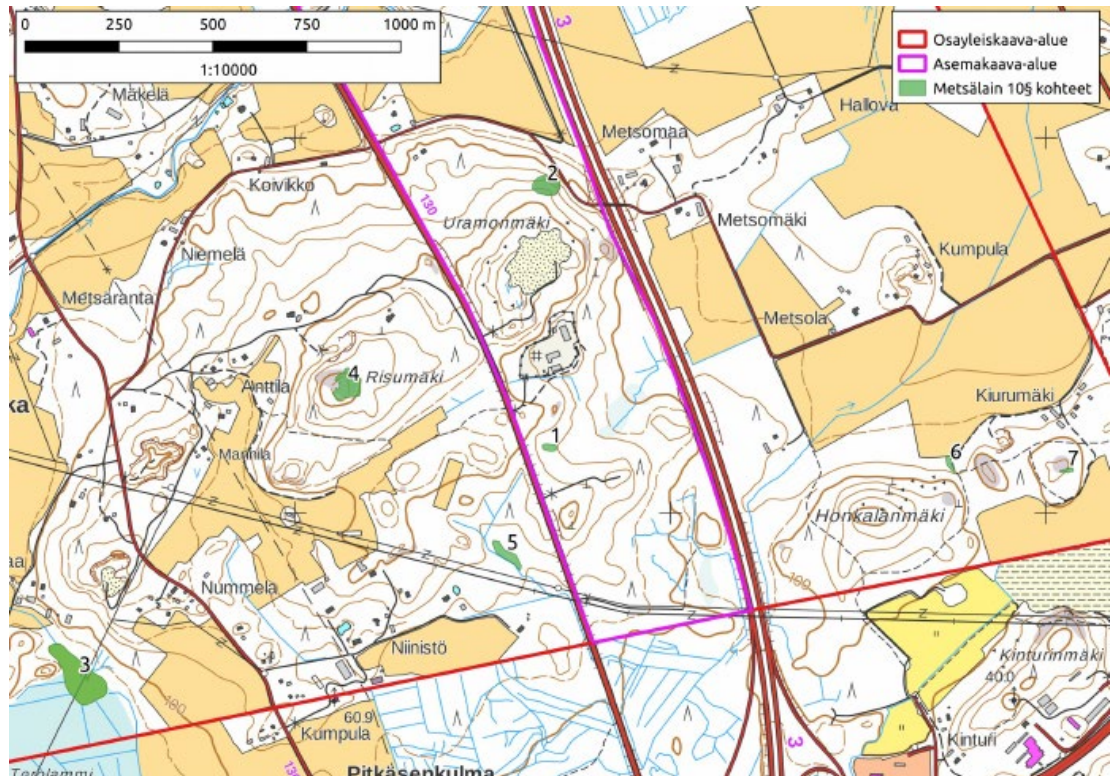
Maastokaudella 2019 saukosta ei tehty suoria havaintoja, mutta saukon ulosteita löydettiin uudesta kohtaa Punkanjokea, selvitysalueen länsiosasta. Punkanjoki saa alkunsa lähteistä ja vesi on kirkasta. Saukko tai saukot todennäköisesti käyttävät Punkanjokea siirtymäreittinään. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Saukon ulostehavainnot on esitetty kuvassa 20.

Kuva 20. Saukon ulostehavainnot selvitysalueella. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Selvitysalueelta ei ollut pohja-aineistoissa tietoja luonnonsuojelulain tai vesilain kohteista. Metsälain erityisen tärkeiksi elinympäristöiksi alueelta on tunnistettu aiemmin kaksi kohdetta, Risumäen kallio ja Torolammin avosuo. Kohteet on tunnistettu alueen luontotietoselvityksessä (Luontoselvitys Metsänen 2019) ja ne löytyvät myös Metsäkeskuksen avoimista paikkatietoaineistoista. Alueelta ei löydetty kauden 2019 selvityksissä luonnonsuojelu- ja tai vesilain kohteita. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Metsälain 10§:n mukaisia mahdollisia kohteita löydettiin asemakaava-alueelta kaksi kappaletta. Eteläisempi on pienialainen lehtokorpi (kohde 1), jossa kasvaa muun muassa kotkansiipeä. Lehtokorvet ovat uhanalaisia, vaarantuneita (VU) luontotyyppejä. Etelä-Suomessa ne luokitellaan erittäin uhanalaisiksi (EN). Pohjoisempi kohde on kallio (kohde 2), johon yhdistyy myös louhikkoa. Osayleiskaava-alueelta löydettiin vastaavia kohteita viisi kappaletta. Kohde 3 on lounaisosassa sijaitseva pieni rämesuo, joka on tyypiltään lähinnä tupasvillarämettä. Tupasvillarämeet ovat silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppejä, Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU). Kohde 4 on Risumäen lakialueella sijaitseva kalliokohde, jossa kasvaa harvakseltaan vanhoja puita. Kohde 5 on pienialainen lehtokorpi, jossa kasvaa saniaisia. Kohteessa on myös lahoppuuta, mutta se on hieman heikentynyt ajourien ja ojan vuoksi. Kohde 6 on Honkalanmäessä sijaitseva lyhyt noro, jonka yläpuolinen osa on suoristettu ojaksi. Kohde 7 on Honkalanmäessä sijaitseva pieni avokallio, jossa jyrkähköt reunat. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Kohteet on esitetty kuvassa 21.

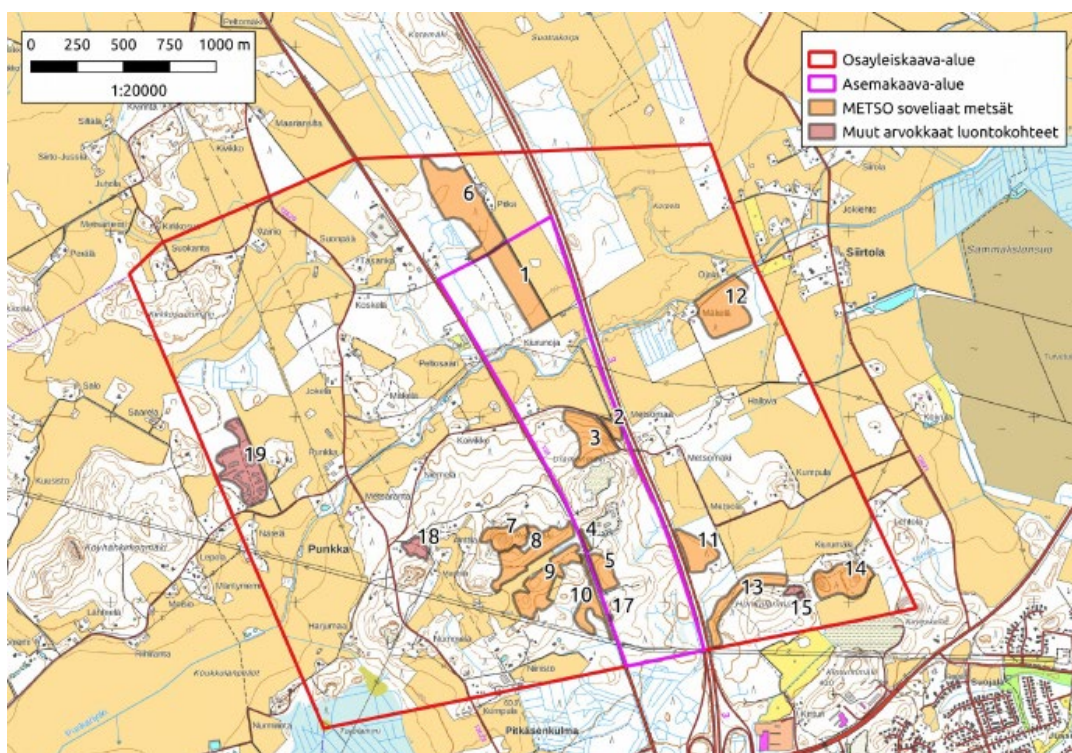

Kuva 21. Punkan selvitysalueen metsälakikohteet vihreällä. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Asemakaava-alueelta rajattiin viisi METSO-ohjelmaan soveltuvaa kohdetta, joilla on luontoarvoja. Kohteet ovat II ja/tai III-luokan alueita. Kohde 1 on Pitkän alueen vanhaa kuusivaltaista mustikkatyypin metsää, jossa on myös hieman lahoppuustoa ja riistapolkuja. Kohde 2 on pieni moottoritien ja Lehtolan -tien väliin jäävä kuusivaltainen metsä, jossa on lahoppuustoa. Kohde 3 on rinnemetsä Lehtolan tien eteläpuolella. Ylemmän puuston on iäkstä männikköä ja kangasmetsää, mutta rehevöityy ja muuttuu kuusivaltaiseksi alempana rinteessä. Kohteen sisälle jää yksi edellä mainittu metsälain kohde. Kohde 4 on pienialainen haapaa ja kuusta kasvava kaistale vanhan Helsingintien varressa. Lehtomaisessa kankaassa on jo lehdonkin piirteitä ja kasvillisuutta. Kohde 5 on liito-oravalle soveliaista kuusikkoo, jossa seassa hieman haapaa. Tähän kohteeseen sisältyy myös yksi edellä mainittu metsälain kohde. (Luontoselvitys Metsänen 2019). METSO-soveliaat asemakaava-alueen kohteet on esitetty kuvassa 22.

Osayleiskaava-alueelta rajattiin METSO-ohjelmaan soveltuviksi kohteiksi yhdeksän aluetta läpikäydyistä liito-oravalle potentiaalisista metsistä ja muista ennakolta potentiaalisista paikoista. Kohde 6 on jatkumoa kohteelle 1. Se on kuusivaltaista luonnontilaisen kaltaista vanhaa metsää, jossa kulkee riistapolkuja. Alueella on myös kolohaapoja ja isoja muurahaiskekoja, jotka kuvastavat alueen luonnontilaisuutta. Lahoppuutakin on kohtuullisen paljon. Keväällä alueella havaittiin uhanalainen hömötiainen (VU). Kohde 7 on Risumäen laella olevaa vanhaa kalliomännikköä. Puusto on yli 100-vuotiaista ja lahoppuutakin on kalliometsäksi hyvin. Rajaukseen sisältyy aiempi metsälakikohde. Kohde 8 rajautuu edelliseen ja jatkuu etelään ja itään. Alue on kuusivaltaista tuoretta ja lehtomaista kangasta. Puustoa on hieman harvennettu, mutta se on iäkstä (80–100-vuotiaista). Paikoin alue on myös liito-oravalle sovelias. Kohteella havaittiin rauhoitettu valkolehdokki. Kohde 9 on metsätyypeiltään alueen 8 kaltaista. Sitä on vastikään harvennettu, mutta alue on edelleen liito-oravalle soveliaista. Keväällä alueella havaittiin uhanalainen

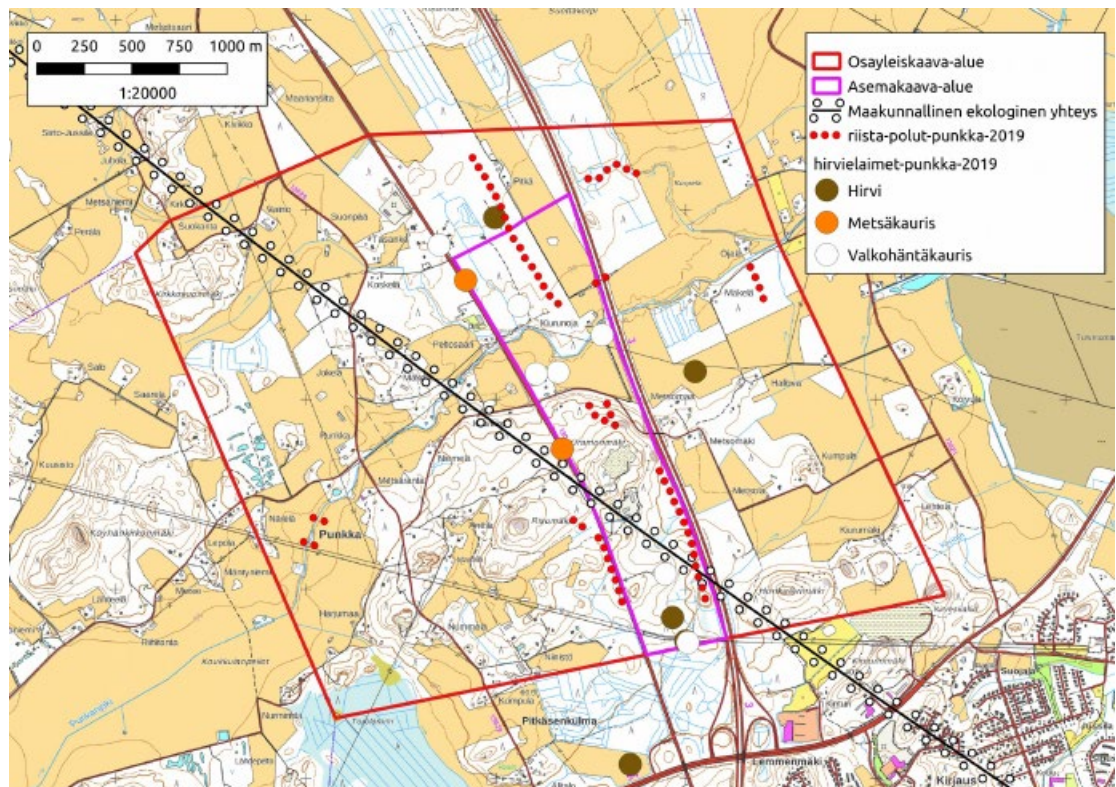
hömötiainen (VU). Kohde 10 rajautuu vanhaan Helsingintiehen. Puusto on kuusi-valtaista, mutta paikoin kasvaa myös järeitä haapoja. Tiensuuntaisesti kulkee riis-tapolku. Kohteeseen sisältyy aiemmin mainittu metsälakikohde (lehtokorpi). Kohde 11 sijaitsee moottoritien itäpuolella. Se on pienialainen, mutta runsaslaho-puustoinen. Ylimmällä kohtaa kasvaa mäntyjä, muuten alue on kuusivaltainen mustikkatyyppin metsä. Alueella havaittiin rusokantokääpä, joka on silmälläpidet-tävä (NT) laji ja hyvä vanhan metsän indikaattori. Kohde 12 sijaitsee alueen koil-lisosassa. Kohteen itäpuoli on nuorempaa sekämetsää, joka on pääasiassa kuu-sikkoa. Laitapuissa oli tuulihaukan risupesä. Länsipuoli on vanhempaa ja runsas-lahopuustoista. Seassa on myös koivupötkkelöitä ja mäntyjä. Alueella havaittiin uhanalainen töyhtötiainen ja siellä sijaitsi pöllönpönttö. Kohteen pohjoisreuna ra-jautuu Punkanjokeen, joka on rehevää ja omaa paikoin jopa lehtomaisia piirteitä. Kohde 13 sijaitsee Honkalanmäessä. Puustoltaan iäkkäin ja eniten haapaa kas-vava ala kiertää kapeana vyönä moottoritieltä mäen pohjoispuolelle. Alue on liito-oravalle soveliaista. Alueella ja muuallakin Honkalanmäessä on runsaasti polkuja joita ulkoilijat käyttävät ahkerasti. Kohde 14 on Honkalanmäen itäinen osa. Puusto (mäntyä ja kuusta) on iäkästä ja sammalpeite melko yhtenäinen. Alueella havait-tiin muun muassa pyy ja sulkasammalta. Rajaukseen sisältyy metsälakikohde. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Osayleiskaava-alueen METSO-soveliaat kohteet on esitetty kuvassa 22.

Kuva 22. METSO-soveliaat kohteet sekä muut arvokkaat kohteet. (Luontoselvitys Metsänen. 2019).

Muiksi arvokkaiksi kohteiksi alueelta rajattiin pieni Honkalanmäessä oleva lou-hikko, kallio ja iso siirtolohkare (kohteet 15 ja 16), Vanhan Helsingintien varressa ollut paahdeseinämä, jossa kasvoi silmälläpidettävää (NT) kissankäpälää (kohde 17), liito-oravalle sovelias metsäkuvio Mannilan ja Anttilan tilojen itäpuolella (kohde 18) ja alueen itäosan vanhat savenottoaltaat (kohde 19), joilla lepakoiden lisäksi voi olla merkitystä mm. vesilintujen pesimäpaikkoina. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Muut arvokkaat kohteet on esitetty kuvassa 22.

Hirvieläinten käyttämiä riistapolkuja ja itse havaintoja hirvieläimistä kirjattiin ylös kaikkien inventointien yhteydessä (Luontoselvitys Metsänen 2019). Havainnot ja maakunnallinen ekologinen yhteys sekä riistapolkujen sijainteja on esitetty kuvassa 23.

Kuva 23. Punkan selvitysalueen läpi kulkeva maakunnallinen ekologinen yhteys, hirvieläinhavainnot ja riistapolut. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

2.7.4 Pohjavesialueet

Suunnittelualueella ei sijaitse pohjavesialueita. Suunnittelualueella lähimmät pohjavesialueet ovat Kormun pohjavesialue alueen lounaispuolella ja Hirvenojan pohjavesialue koillispuolella. Lähimmillään Kormun pohjavesialue on reilun 800 metrin päässä suunnittelualueen lounaisnurkasta ja Hirvenojan pohjavesialue reilun 1,4 kilometrin päässä alueen koillisnurkasta.

2.7.5 Pintavedet ja tulvariskialueet

Suunnittelualueen ainoa vesistö on länsi – itäsuunnassa alueen halki virtaava pieni Punkanjoki. Punkanjoki sijaitsee Kokemäenjoen vesistöalueella, Vanajan reitin valuma-alueen Puujoen alueella sekä Punkanjoen valuma-alueella. Punkanjoen latvat sijoittuvat Lopen ja Janakkalan kuntien sekä Riihimäen kaupungin alueelle. Joki laskee Puujokeen Ryttylän taajaman tuntumassa Hausjärvellä. Puujoki virtaa edelleen Vettienjakamon ja Hiidenjoen kautta Vanajaveden Miemalanselkään. [Hämeen ELY-keskus 2015].

Punkanjoen valuma-alue on kooltaan 48 km² muodostuen suurelta osin viljellyistä pelloista. Järviä ei joen valuma-alueella ole. Valuma-alueen maaperä on pääosin savea. [Hämeen ELY-keskus 2015]. Joen pituus on n. 13,5 km. Jokea ei ole voimakkaasti muutettu [Ympäristötiedon hallintajärjestelmä Hertta 2014]. (Vanajavesikeskus 2017).

Punkanjoki on pääosin n. 0,5-1 metriä leveä, minkä vuoksi ”oja” voisi olla vesistölle jopa oikeampi nimi. Suunnittelualueen kohdalla Punkanjoki kulkee pääosin peltoaukeiden keskellä ja reunoilla, alittaen alueen merkittävimmät liikenneväylät. Joen uoma vaikuttaa suunnittelualueella pääsääntöisesti peratulta, mutta joitakin luonnontilaisen kaltaisena säilyneitä osuuksia saattaa olla varsinkin metsäsaarekoiden kohdalla.

Punkanjoelle ei ole erikseen asetettu erillistä alinta rakentamiskorkeutta tai tulvarajaa. Riihimäen pienvesiselvityksestä (2020) käy ilmi, että Hämeen ELY-keskuksen mukaan erityisesti kesäaikaan vettä joessa on vähän ja virtaus on lähes olematonta (Laine 2017). Lisäksi ilmenee, että Punkanjoki ei ole tulvaherkkä. Janakalan rakennusjärjestyksen mukaan alimman rakentamiskorkeuden on oltava vähintään yhden metrin ylävesirajaa korkeammalla. Jos ylävesirajaa ei tunneta, on alimman rakentamiskorkeuden oltava vähintään puolitoista metriä keskivedenkorkeudesta.

Suunnittelualue sijaitsee vedenjakaja-alueella, sillä sen vedet virtaavat kahteen eri päävesistöalueeseen. Valtaosa alueesta kuuluu Punkanjoen valuma-alueeseen, joka laskee Hausjärven Ryttylässä Puujokeen, kuuluen Vanajan reitin valuma-alueeseen, joka on osa Kokemäenjoen vesistöaluetta. Alueen luoteiskulma kuuluu Tervajoen alaosan alueeseen, joka kuuluu myös Vanajan reittiin, samoin kuin pieni osa kaava-alueen länsirajalla olevaa Alasjärven valuma-alueenkin. Alueen lounaiskulma Risumäen ja harjun eteläpuolella kuuluu Vantaan – Herajoen valuma-alueeseen, joka kuuluu Vantaanjoen vesistöalueeseen, joka laskee vetensä Suomenlahteen Helsingin Vanhankaupunginlahdella.

Kuva 24. Suunnittelualueen valuma-alueet. Vesistöt sinisellä ja valuma-alueiden rajaukset harmaalla viivalla. (SYKE, Karpalo-karttapalvelu).

Punkkanjoen valuma-alueen osille on toteutettu yleiskaavatasoinen hulevesiselvitys vuonna 2016 (SITO). Selvitys koski Punkkanjoen ja Riihiviidanojan osia valuma-alueesta, joista Riihiviidanojan osa sijoittuu Punkkanjoen osayleiskaava-alueelle. Kaava-alueelle osoitetut toiminnot ovat pääasiassa nykytilanteen toteavia, eikä alueelle ole osoitettu kuin muutamia uusia rakennuspaikkojen alueita, tiivistäen jo olemassa olevaa kylärakennetta. Uudet rakennuspaikat eivät sijoitu Punkkanjoen läheisyyteen. Alueen rakentuneisuudesta johtuen vesitaloudelliseen tasapainoon ei yleiskaavan myötä kohdistu tässä vaiheessa merkittäviä muutoksia.

Kaava mahdollistaa voimakkaasti muuttuvan maankäytön asemakaavoitettavilla alueilla. Näillä alueilla vaikutukset vesitalouteen tulee selvittää tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä.

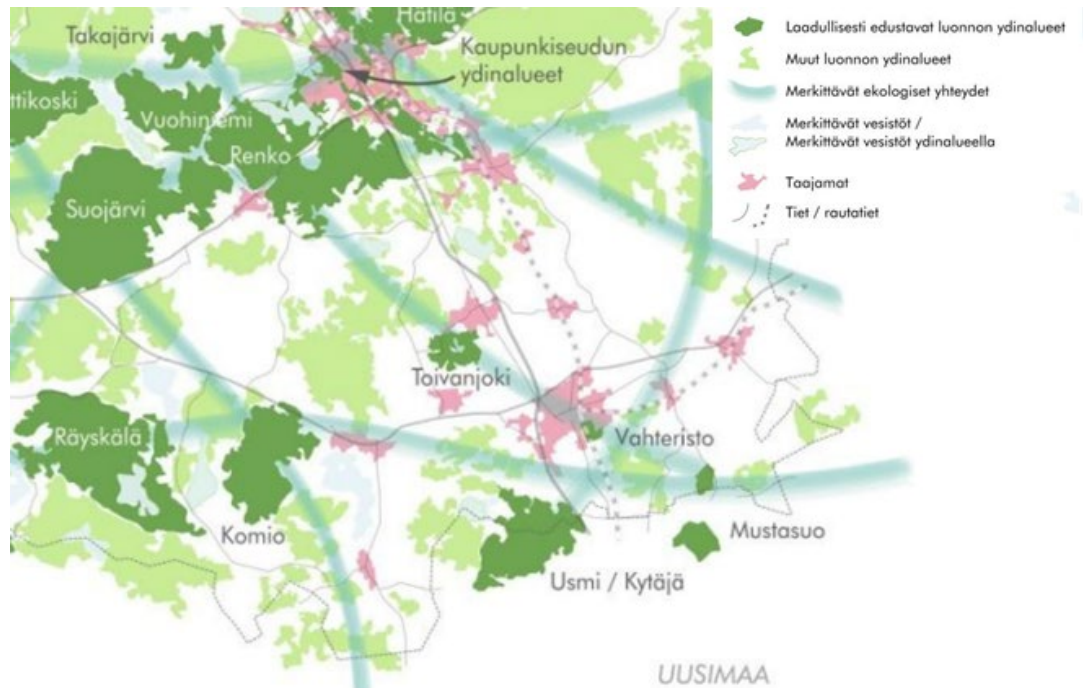
2.7.6 Ekologiset verkostot

Kanta-Hämeen ekologisen verkoston selvitys laadittiin Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 taustamateriaaliksi. Ekologisen verkoston tehtävänä on esimerkiksi varmistaa luonnon monimuotoisuuden säilyminen, mahdollistaa eliöiden liikkuminen ja levittäytyminen ja siten geenivirta elinympäristöistä toisille ihmistoiminnan osin pirstomassa ympäristössä. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016)

Kanta-Hämeessä ekologisten verkostojen pullonkaula-alueita muodostuu erityisesti Riihimäen ja Hämeenlinnan taajamien ja näitä halkovan moottoritien ja pääradan yhteisvaikutuksesta. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016). Suunnittelualue sijoittuu pullonkaulana toimivan moottoritien molemmille puolille sekä vilkkaan risteysalueen ja Riihimäen

taajaman pohjoispuolelle, sijaiten siten ekologisen yhteyden säilymisen kannalta melko kriittisellä alueella.

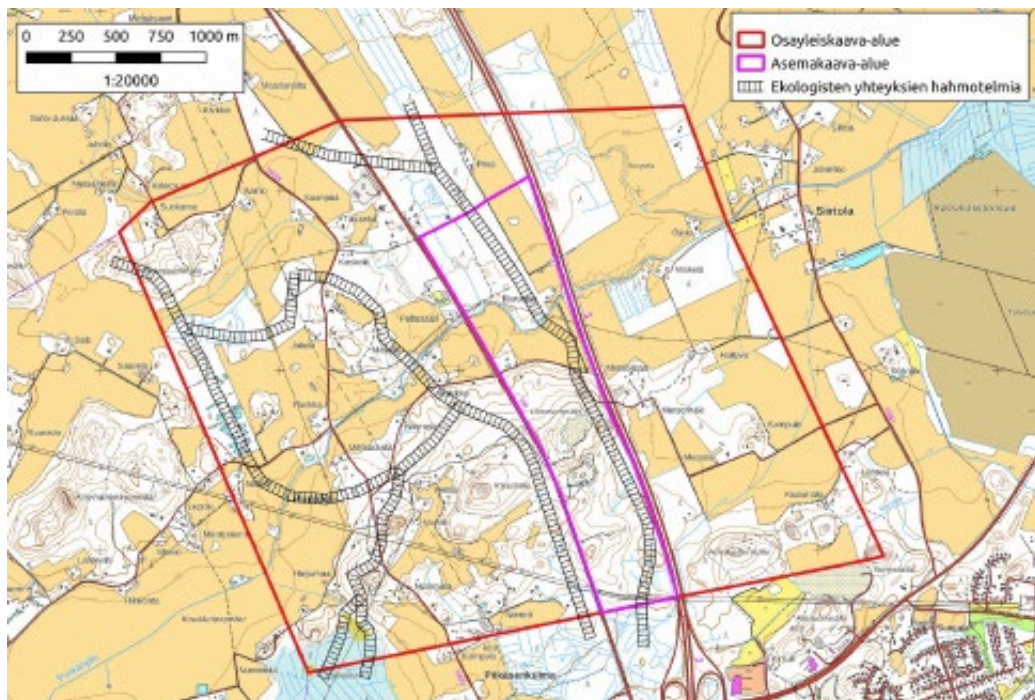
Ekologisten verkostojen selvityksessä muodostettiin noin 130 luonnon ydinalueesta koostuva verkosto. Ydinalueiden väleille tunnistettiin ekologiset yhteydet sekä paikkatietoanalyysin että karttatarkastelun eri lajiryhmien tarpeiden perusteella. Selvityksessä yhteydet on tunnistettu yleispiirteisellä, karkealla tasolla osoittamatta yhteyden tarkkaa sijoittumista. Yksi tunnistetuista ekologisista yhteystarpeista kulkee suunnittelualueen halki etelä – pohjoissuunnassa yhdistäen Vahteriston ja Toivanjoen ydinalueet. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016).

Kuva 25. Ote ekologisesta verkostosta. (Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016).

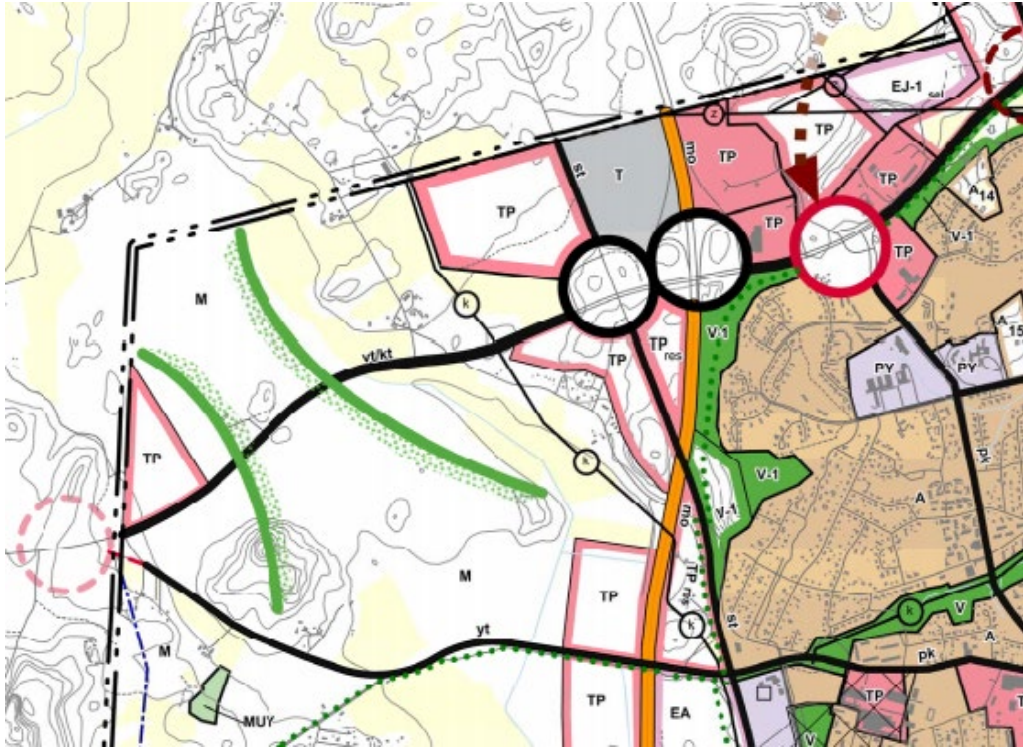
Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 ekologinen yhteystarve on tunnistettu olevan Lopen puolella Kormussa etelä-pohjoissuuntaisesti ja Riihimäen puolella itä-länsisuuntaisesti suunnilleen Silmäkenevan kohdilla (ekologisen yhteystarpeen sijainti paikkatietoaineistossa kuvassa 23). Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti ekologisten käytävien toteuttamismahdollisuus on säilytettävä osoitetun yhteystarpeen toteuttamisen turvaamiseksi. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee määrittää viheryhteyden tarkempi sijainti sekä varmistaa maastokäytävän riittävä leveys, jotta seudullisten viheralueiden ja ulkoilureittien muodostama verkosto voidaan toteuttaa riittävän yhtenäisenä kokonaisuutena.

Alueen kaavoitusta varten on laadittu **Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019** (päivätty 11.12.2019) Selvityksessä hahmoteltiin myös maakunnallisen ekologisen yhteyden mahdollista sijaintia. Nämä on esitetty kuvassa 26. Yhteyksien määrittämisessä on otettu huomioon myös tilanne Riihimäen puolella. Riihimäen puolella on tehty ekologisen verkoston selvitys vuonna 2014 (Mellais, A.). Siinä on julkaistu muun muassa maankäytön estevaikutusanalyysi, hirvieläinonnettomuudet v. 1996 – 2011 ja Riihimäen seudullinen ja paikallinen ekologinen verkosto. Tuloksia hyödynnettiin myös hahmoteltaessa ekologisia yhteyksiä Punkan alueelle. Käytössä olivat myös maakuntakaavan tausta-aineistot (reittianalyysi) ekologisesta verkostosta.

Kuva 26. Kaavan luontoselvityksen mukaisia hahmotelmia alueen maakunnallisen ekologisen yhteyden turvaamiseksi (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Riihimäen kaupunki on omassa yleiskaavassaan osoittanut viheryhteystarpeen sijainnin siten, että viheryhteystarvekäytävä sijoittuu suunnittelualueen lounais-nurkkaan suuntautuen kaakosta luoteeseen sekä Janakkalan että Lopen puolelle. Riihimäen yleiskaavan kaavamääräysten mukaan viheryhteys osoittaa ekologisen verkoston yhteyden tai yhteystarpeen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa laajiston liikkumismahdollisuudet.

Kuva 27. Riihimäen yleiskaavan 2035 viheryhteystarve. Suunnittelualue sijoittuu kaavasta pohjoiseen.

2.8 Rakennettu ympäristö

2.8.1 Rakentumisen historiaa

Suunnittelualueen varhainen rakentuminen sijoittuu käytännössä Punkan kylän läheisyyteen, jolta alueelta on ainoat varhaisemmat merkit asutuksesta. Muu suunnittelualue on ollut rakentumatonta. Vielä vuoden 1855 kartalla ainoat rakennukset sijaitsevat Punkan kylän läheisyydessä (Kuva 30).

Kuninkaan kartastoon (1776 – 1805) Punkanjoen molemmin puolin, nykyisen Punkan talon läheisyyteen on merkitty Läppojan torppa (Mikroliitti Oy 2018). Vuoden 1842 (Janakkala 2131 10/2042 12) pitäjänkartalle merkityt talonpaikat sijaitsevat pääosin samoilla kohdoin Kuninkaan kartastoon merkityn asutuksen kanssa, minkä lisäksi pohjoisempana on yksi talo (myöhemmin Mäkelä). (Mikroliitti Oy 2018).

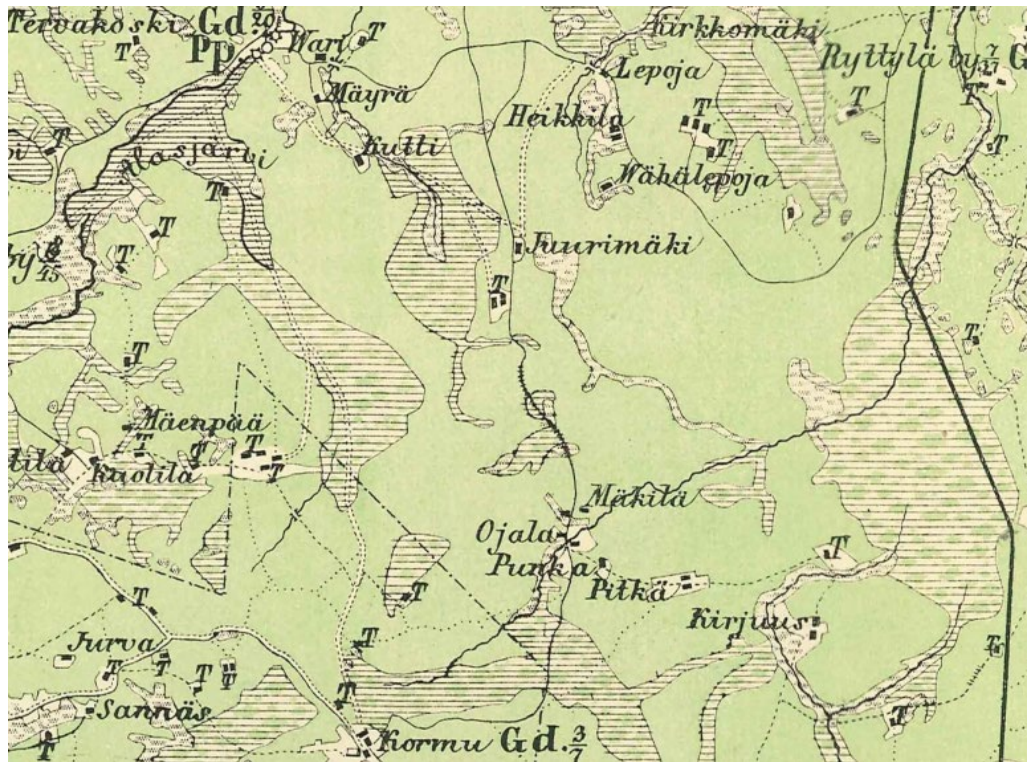

Kuva 28. Ote Kuninkaan kartastosta (1776-1805). Talojen paikat on korostettu punaisella. Asutusta on merkitty Punkanjoen molemmin puolin. (Mikroliitti Oy 2018).

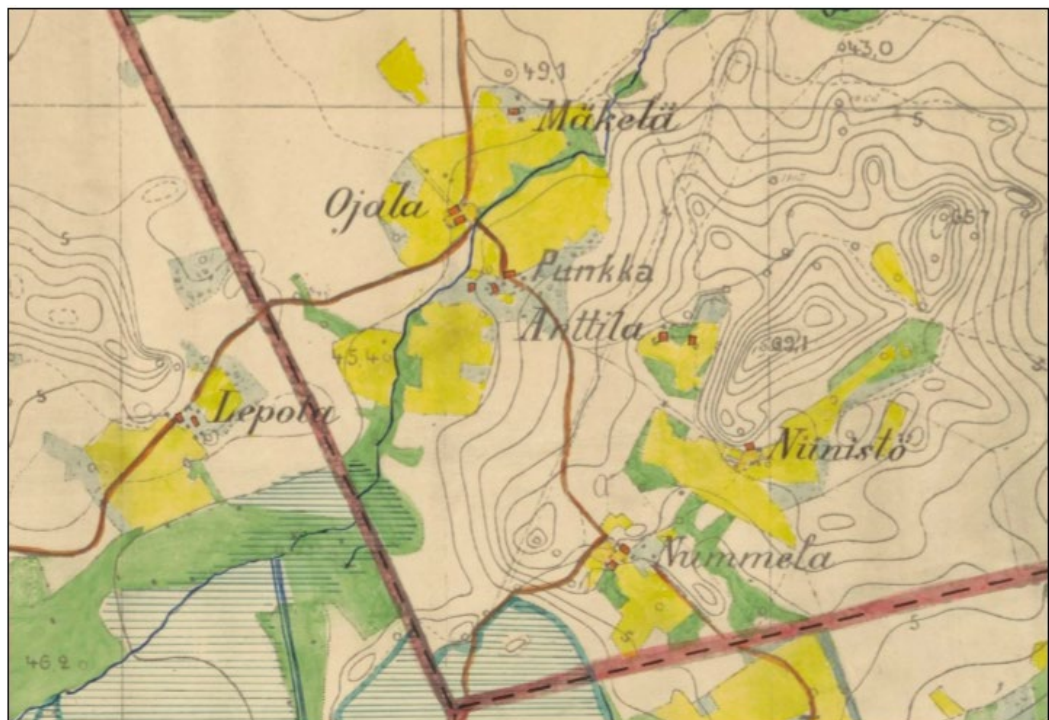

Kuva 29. Punga (Punkka) on vuoden 1842 pitäjänkartalla (Janakkala 2131 10/2042 12). Punaisia rakennuksia merkitseviä pisteitä on merkitty Punkanjoen molemmin puolin ja asutus on samoilla paikoilla, kuin ns. Kuninkaan kartastossa (Mikroliitti Oy 2018)

Vuoden 1884 Venäläisellä topografikartalla Ojalan talo on nykyisen Punkan talon kohdalla ja Punkka on nykyisen Metsärannan kohdalla. Kartta-aineiston perusteella voidaan todeta asutuksen pysyneen samoilla sijoilla 1700-luvun loppupuolelta nykyajalle asti. (Mikroliitti Oy 2018). Vuoden 1884 topografikartalla on esitetty myös alueella tuolloin kulkenut tieverkko, jota nykyinen tieverkko linjauksiltaan monin paikoin noudattaa.

Kuva 30. Suunnittelualue vuoden 1855 kartalla (Kalmergin kartasto R V : List 7)

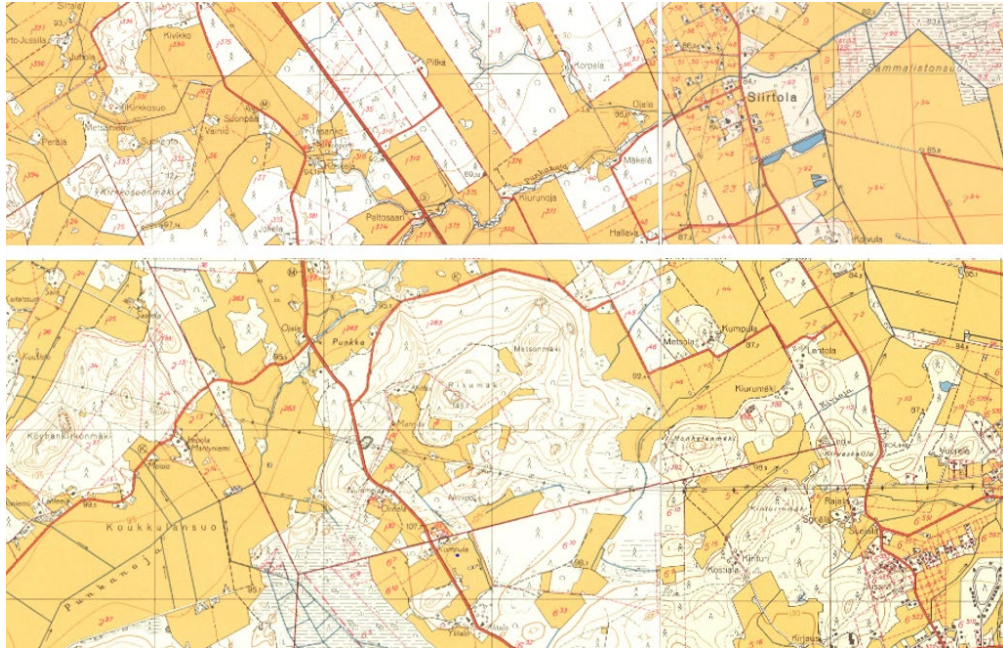
Kuva 31. Venäläinen topografikartta (Launonen XII 28) vuodelta 1884. Nykyisen Punkan tilan kohdalla on Ojala ja Punkka on joen eteläpuolella, pohjoisempaa Mäkelä. Talot ovat samoilla paikoilla, kuin Kuninkaan kartastossa ja vuoden 1842 pitäjänkartalla. (Mikroliitti Oy 2018).

Suomen taloudellisessa kartassa vuodelta 1933 asutus on keskittynyt suunnittelualueen eteläosiin, suunnilleen aiemmissa kartoissa kuvatuille asuinpaikoille. Kartassa kuvatuilla paikoilla asutaan pääosin myös nykyisin. Tieverkossa ei ole tapahtunut suuria muutoksia 1800-luvun kartan jälkeen suhteessa 1930-luvun tilanteeseen. Pelloja on tuolloin ollut alueella varsin vähän nykyiseen verraten.

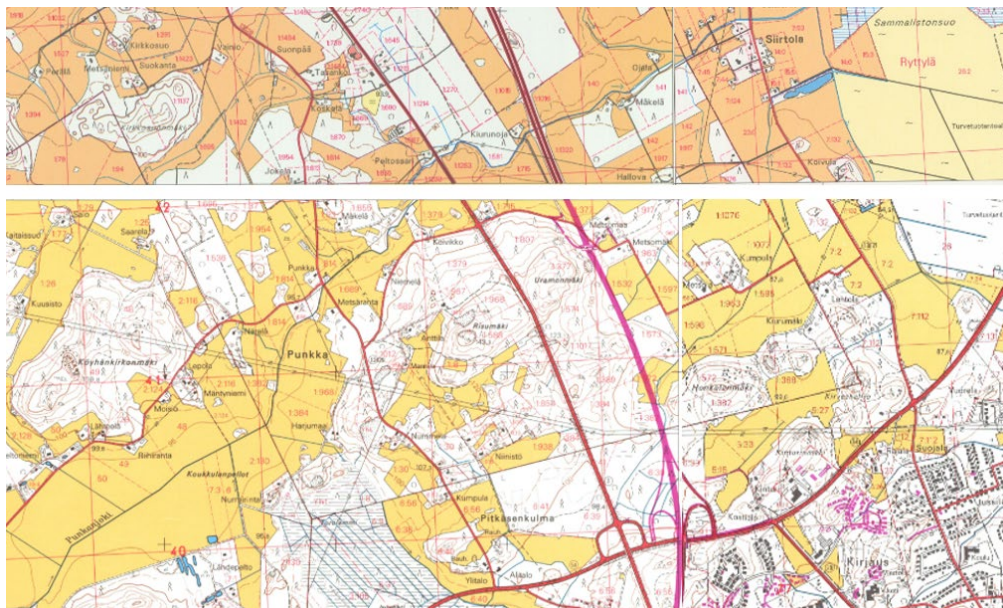

Kuva 32. Suomen taloudellinen kartta vuodelta 1933. (Kansalliskirjasto).

Merkittävimpiä viime vuosikymmeninä suunnittelualueen rakentuneisuuteen vaikuttaneita asioita ovat olleet nykyisin maantienä 130 ("vanha kolmostie") tunnetun Helsingin ja Tampereen välisen kolmostien rakentaminen ja Valtatien 3 (moottoritie) rakentaminen. 1950- ja 1960-luvuilla rakennetun vanhan kolmostien ensimmäisenä osuutena valmistui Herajoki – Tervakoski -väli vuonna 1958. Tämä näkyy hyvin useammasta karttalehdestä kootussa peruskarttojen yhdistelmässä (Kuva 33). Valmistuneesta kolmostiestä tuli alueen liikenteen pääväylä, jona oli aiemmin toiminut Punkantie. Nykyistä moottoritietä eli valtatieta 3 rakennettiin useassa osassa Helsingin ja Hämeenlinnan välisellä osuudella. Suunnittelualueen kohdalla moottoritie valmistui vuonna 1992.

Kuva 33. Peruskarttojen yhdistelmä. Vuosien 1954 – 1964 aikaiset peruskartat kertovat osaltaan alueen kehittämisessä. Silloinen kolmostie näkyy pohjoisemmassa, vuoden 1962 peruskartassa, toisin kuin vuoden 1954 peruskartassa etelämpänä.

Kuva 34. Peruskarttojen yhdistelmä vuosilta 1992 – 1996. Moottoritien ja vanhan kolmostien vaikutus alueen jakajana pohjois-eteläsuuntaisesti näkyy nyt selkeänä verrattuna aikaisempien vuosikymmenten tilanteeseen.

Suunnittelualueen rakentuminen on ollut maltillista koostuen pääasiassa maatilojen talouskeskuksista ja omakotitaloista, muodostaen maaseutumaista haja-asutusta, jossa paikoitellen on havaittavissa myös kylämäisiä piirteitä, erityisesti Punkkan kylän kohdalla. Melko moni omakotitaloista on rakentunut 1990-luvun jälkeen.

2.8.2 Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet

Kanta-Hämeessä on tehty vuonna 2016 Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokaiden maisema-alueiden päivitysinventointi. Inventoinnissa on keskitytty maaseudun kulttuurimaisemiin, erityisesti viljelymaisemiin ja muihin alkutuotannon synnyttämiin maisemiin. Maisematyyppijaon mukaan suunnittelualue kuuluu Salpausselän – Puujokilaakson viljelymaisemat -nimiseen maisematyyppiin. Alueelle on tyypillistä laajojen tasaisten tai loivasti kumpuilevien peltoaukeiden ja korkealle kohoavien harju- ja moreenimuodostumien vuorottelu. Alue on kokonaisuutena alavaa. Alueen nykymaisemaan kuuluvat valtakunnalliset liikenneväylät, moottoritie sekä rautatie. (Hämeen liitto: Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016).

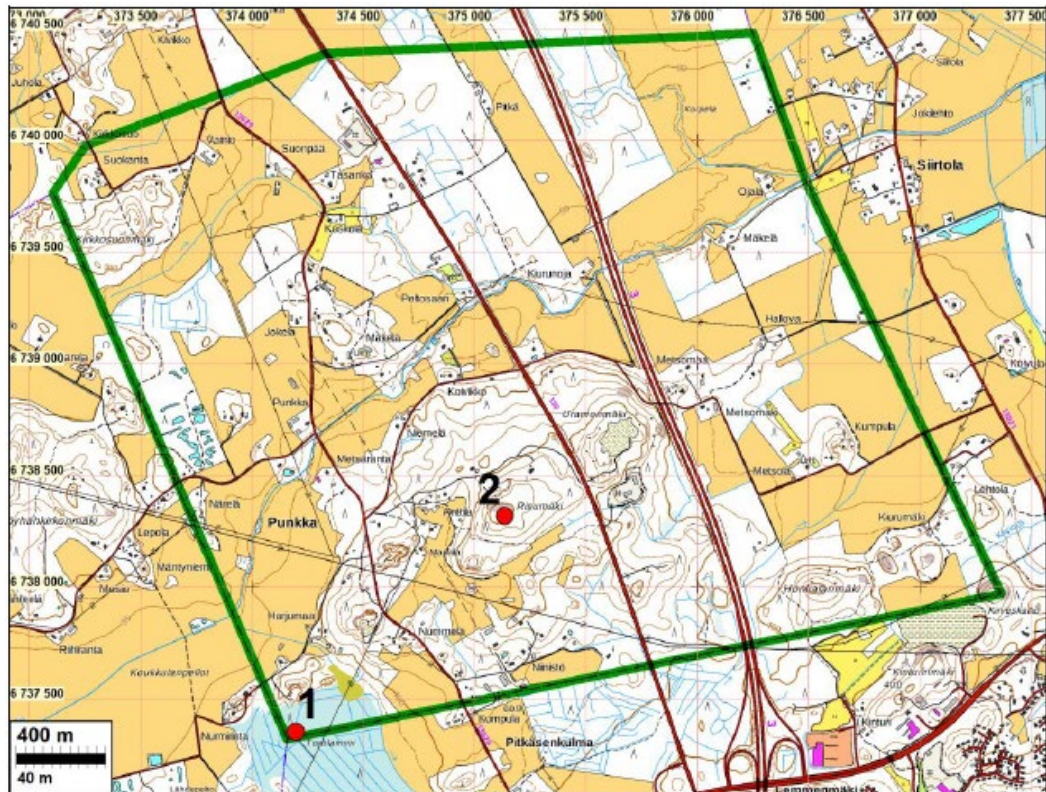
Suunnittelualueelle ei sijoitu maakunnallisesti merkittäviksi arvioituja kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita. Alueen länsiosan peltoaukea on aiemmin kuulunut maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen nimeltään Vähikkälän kulttuurimaisemat, Vantaanjoen kulttuurimaisemat. Maisema-alueen rajausta on kuitenkin päivitysinventoinnissa muutettu siten, että suunnittelualueen osa ei ole enää osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Kuva 35. Ote Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista 2016. Maakunnallisesti arvokas maisema-alue vihreällä, aiempi rajausta vuodelta 1992 vihreällä katkoviivalla. (Hämeen liitto: Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016)

2.8.3 Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

Suunnittelualueella ei sijaitse maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Suunnittelualueen itäpuolella Riihimäen kaupungin alueella on maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, joka kuuluu kartanokulttuuri -ryhmään, ja perusteet ovat historialliset, rakennushistorialliset ja maisemalliset: Riihiviidan kartano ja kulttuurimaisema, Ryttylä (Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2019).

Kuva 36. Suunnittelualan kiinteät muinaisjäännökset 1 ja 2 punaisella (Mikroliitti Oy, 2018).

1. Torolammi (1000024847)

Torolammin siltaporras sijaitsee suolla, noin 60 m itäkoilliseen Janakkalan, Riihimäen ja Lopen yhteiseltä rajapisteeltä, joka on keskellä Torolammia. Torolammi on pieni suolampi Torolamminsuon pohjoisosassa. Hyväkuntoisia hirsii on havaittu suoturpeen seassa noin 25 cm syvyydessä pienessä esiinkaivetussa ja uudesta peitetystä kuopassa. Kuinka leveä tai pitkä puurakenne on, ei ole toistaiseksi tiedossa, mutta vanha kirkkotie on kulkenut suon yli lounaasta koilliseen. Nykyään vanhaa tienpohjaa suolla myötäilee polku, joka on etupäässä helppokulkuista, sillä suo on ojitettua. Erään ojan vieressä koordinaattipisteestä etelään, polulla, on ilmeisesti siltaportaan hirsii/puita näkyvissä. Ne ovat ilmeisesti ojituksessa esiin nousseita. Ainakin suon pohjoispuolella, missä kirkkotie on noussut kiinteälle maalle, se on täysin tuhoutunut maankäytössä. Suon lounaispuolista osaa ei tarkastettu. Kirkkotie on johtanut Hiivolasta (nyk. Riihimäkeä) Punkan kautta Janakkalan kirkolle. Tieura on merkitty vielä vuoden 1954 peruskartalle. Se näkyy myös vuosien 1884 ja 1855 kartoilla sekä Kuninkaan kartastossa. Vuoden 2018 inventoinnissa kohde oli ennallaan. (Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna).

2. Risumäki (1000034818)

Risumäen päällä on kalliolle tehty pyöreähkö kivilatomus, joka on kooltaan noin 160 cm x 200 cm, korkeus 40 cm. Latomus on tehty noin 10 – 40 cm kokoisista lohkokivistä, kivikerroksia on näkyvillä 1 – 4. Latomus on osin sammaloitunut. Latomuksesta noin 45 m pohjoiseen on kiinteistön rajaa merkitseviä kivisiä rajamerkkejä. Rajamerkkien kohdalla kulkee edelleen voimassa oleva kiinteistöjen raja, kiinteistöraja on nähtävissä myös vuoden 1954 peruskartalla. Vanhojen karttojen perusteella kyseisessä kohdassa ei ole ollut esim. kylän tai pitäjän rajaa, eivätkä rajamerkit siten ole muinaisjäännöksiä. Latomuksen kohdalla ei ole nykyistä kiinteistörajaa, eikä sellaista ole myöskään peruskartoilla, vuoden 1842 pitäjänkartalla tai vuosien 1763 – 1788 konseptikartalla. Vuoden 1954 peruskartassa Risumäen päälle on merkitty kolmiomittauspiste, nykykartoille sitä ei ole enää merkitty. Inventoinnissa rakenteen merkitystä tai ajoitusta ei saatu selville. Se voi liittyä kolmiomittauspisteeseen. (Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna).

2.10. Ympäristön häiriötekijät

2.10.1 Maa-ainesten otto

Suunnittelualueella on useita vanhoja maa-ainestenottoalueita, jotka sijoittuvat eteläosien mäkialueille. Harjumaan, Nummelan ja Mannilan lähistöllä sijaitsee useita vanhoja pienimuotoisia soran ja hiekan ottoalueita. Myös Risumäestä on otettu maa-aineksia. Alueen laajamuotoisin maa-ainesten ottoalue on sijainnut Uramonmäessä, josta on otettu soraa ja hiekkaa. Sorakuoppien ottotoiminta on pääosin päättynyt, mutta joillakin kuopilla saattaa olla edelleen kotitarvekäyttöä. Soranoton jäljet ovat maastossa nähtävissä monin paikoin.

Uramonmäen kiinteistöille 165-431-1-1867 ja 165-431-1-1303 on suunnitteilla tassaussuunnitelma, jossa tarkoituksena on louhia kallioainesta ja tasata maa-aluetta tulevaa teollisuustoimintaa varten. Lupaprosessi alueella on kesken.

2.10.2 Voimajohto

Suunnittelualueen etelä- ja lounaisosassa kulkee voimajohto Hikiä - Forssa (110 + 400 kV) itä – länsisuunnassa, joka on näkyvä elementti etenkin peltoaukeita ylittäessään. Voimalinjat ovat maisemallisesti hallitseva tekijä, mutta linjojen läheisyyteen rakennettaessa voimalinjalta voi olla myös terveydellisiä vaikutuksia, jonka vuoksi uutta rakentamista aivan voimalinjan läheisyyteen ei suositella. Lisäksi aivan voimalinjan läheisyydessä on myös rakentamisrajoitusalue, joka perustuu johtoaukean ja reunavyöhykkeen leveyteen.

Fingridin 110 + 400 kV voimajohdoille on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden suupistus 56 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 36 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmiin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat sijoittuvat johtoalueen ulkoreunoihin, 28 metrin päähän voimajohdon keskilinjasta, joissa myös puuston kasvua on rajoitettu. Lunastettu voimajohtoalue rajoittaa mm. rakennusten sijoittamista. Voimajohdon sijainnista ja rakenteesta on kerrottu enemmän kappaleessa 2.5.2 Energiahuolto.

2.10.3 Melu

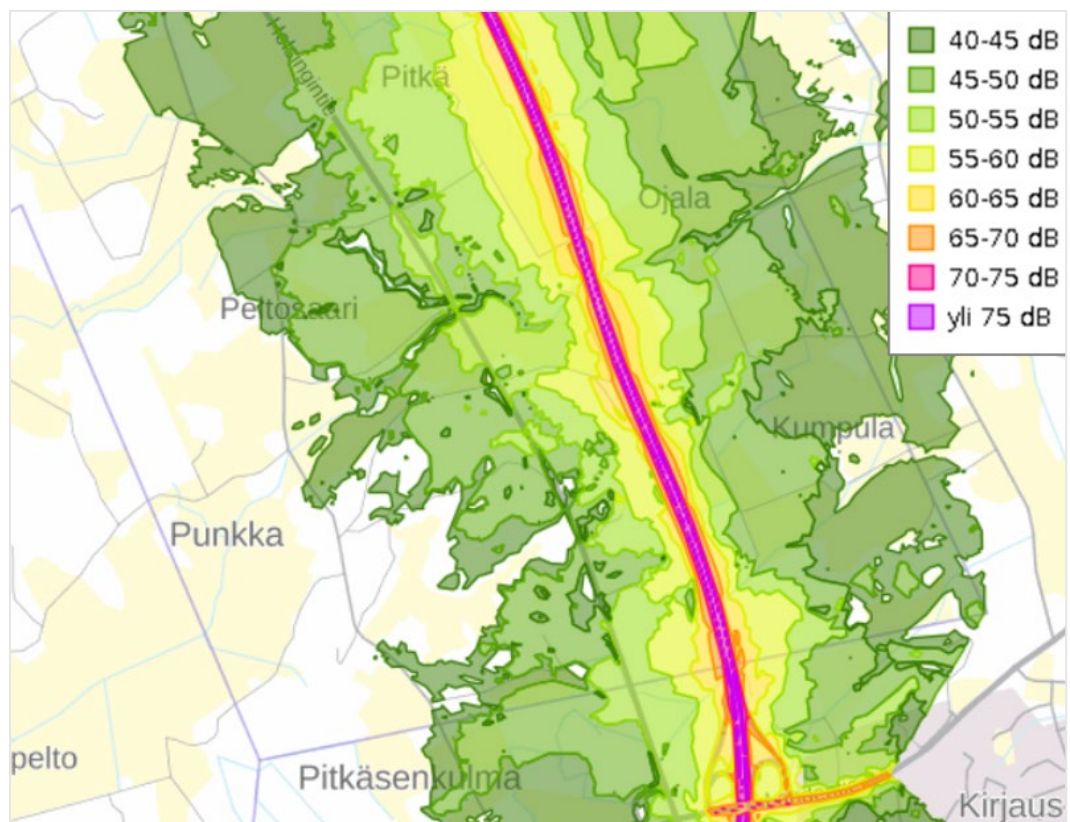
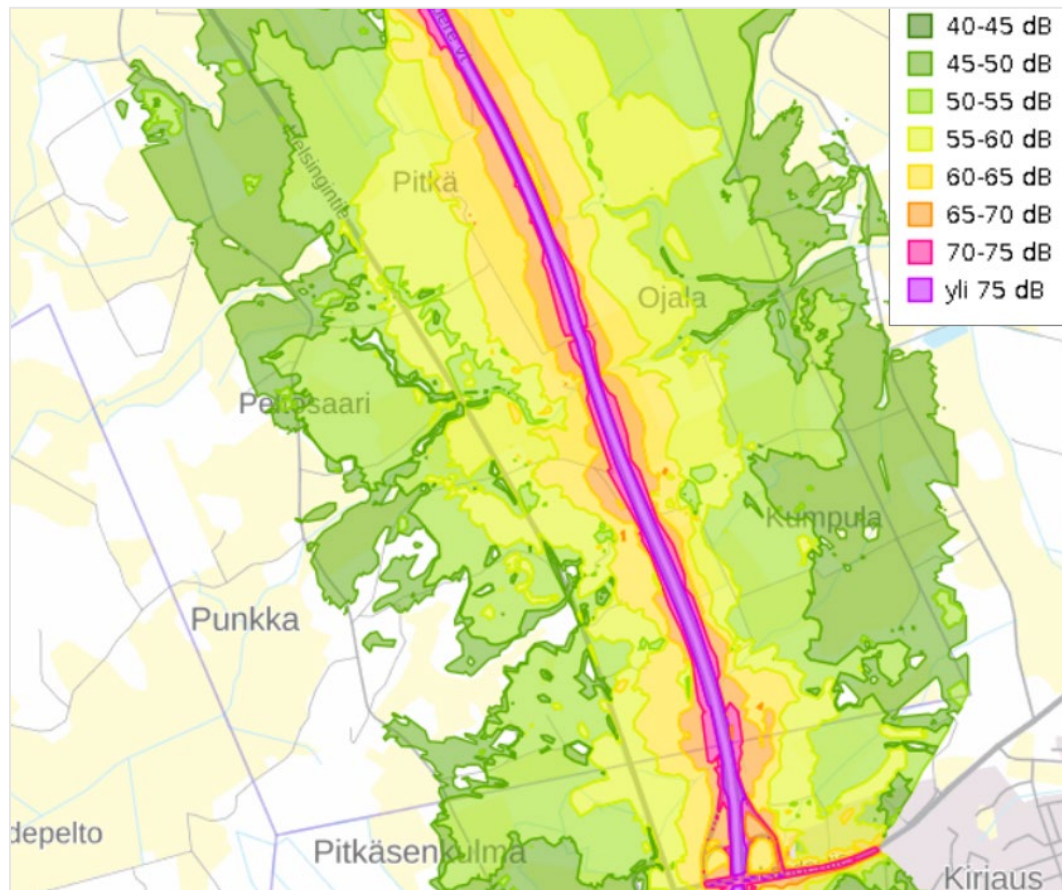
Meluntorjuntatarpeen toteaminen perustuu valtioneuvoston melutason ohjearvoja koskevan päätöksen (N:o 993, 29.10.1992) vaatimuksiin:

- Asumiseen käytettävillä alueilla ja virkistysalueilla taajamissa melutaso ei saa ulkona ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä aikaisemmin kaavoitetuilla alueilla yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB, eikä uusilla kaava-alueilla yöohjearvoa 45 dB.
- Asuin- ja majoitushuoneissa on ohjeena, että ulkoa kantautuvasta melusta aiheutuva melutaso sisällä alittaa melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvon (klo 7-22) 35 dB ja yöohjearvon (klo 22-7) 30 dB. Opetus- ja kokoontumistiloissa (esim. koulut ja päiväkodit) sovelletaan ainoastaan melutason päiväohjearvoa 35 dB. Liike- ja toimistohuoneissa sovelletaan melutason päiväohjearvoa 45 dB. (Turengintien meluselvitys, Pöyry Finland Oy 2014)

Suunnittelualueen halki kulkeva moottoritie aiheuttaa lähiympäristöön merkittävää liikennemelua ja taustakohinaa, joka saattaa etenkin alavilla peltoaukeilla levitä laajalle alueelle. Mäet rajoittavat melun leviämistä tehokkaasti. Myös maantien 130 osalta liikenne saattaa paikoitellen aiheuttaa melua, mutta tiestä lähtevä melu sulautuu moottoritien kanssa yhteen teiden sijaitessa lähes vierekkäin. Punkantien sekä alueen muiden teiden liikenne on määrältään vähäistä, joten niiden aiheuttaman liikennemelun esiintyminen alueella on hetkellistä ja vähäistä.

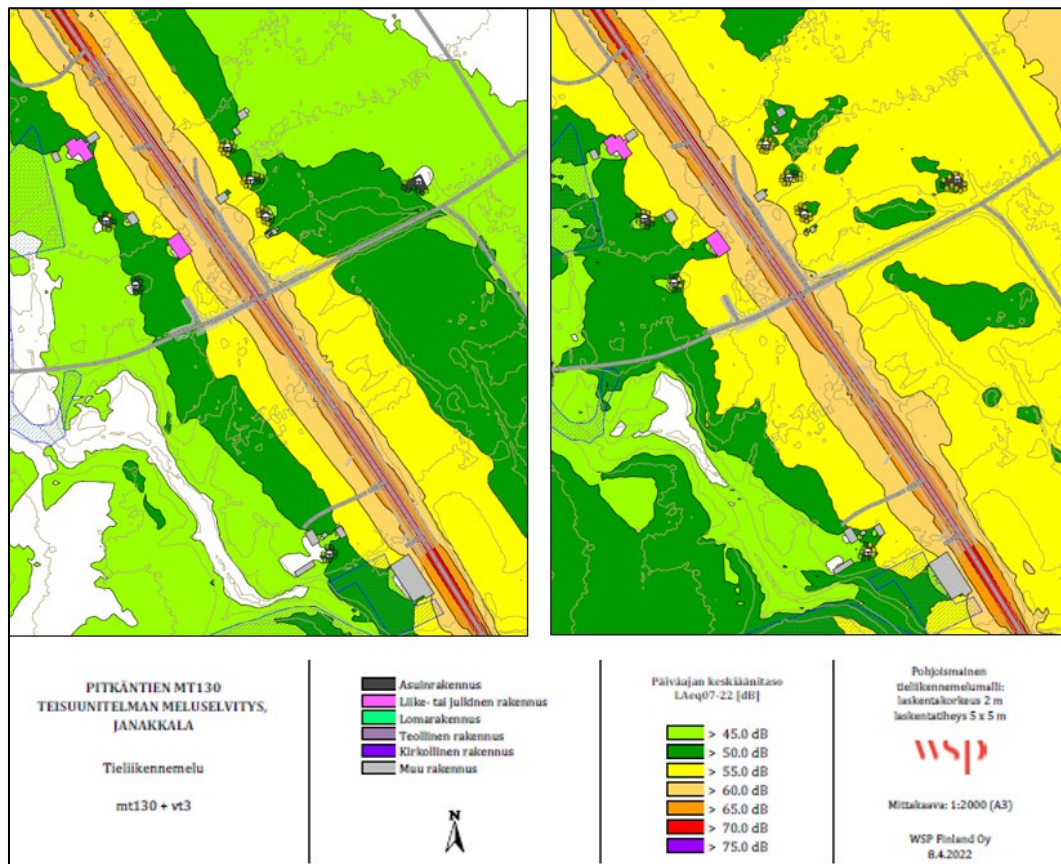
EU:n ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) voimaantulon jälkeen Suomessa on laadittu direktiivin tarkoittamia meluselvityksiä vuosina 2007, 2012, 2017 ja viimeisin Väyläviraston maanteiden meluselvitys on valmistunut 2022 (Väyläviraston julkaisuja 52/2022). Meluselvityksen kohteena olivat ne valtion hallinnoimat maantiet, joiden liikennemäärä on yli 3 miljoonaa ajoneuvoa vuodessa. Selvityksen maanteiden melutasokartat on toteutettu melulaskennan tulosten pohjalta. Selvitys koskee suunnittelualueen läpikulkevaa valtatieta 3, joten esimerkiksi maantien 130, Punkantien tai kantatien 54 liikenteen aiheuttamaa melua ei ole huomioitu mallinnuksessa.

Seuraavissa kuvissa 37 ja 38, on otteet selvityksen melukartoista. Melukartoissa on kuvattuna päivä- ja yöajan keskiäänitasot suunnittelualueella. Päiväaikaan melutaso on korkeampi ja ulottuu laajemmalle alueelle. Yöaikaan melu ulottuu monin paikoin lähes yhtä pitkälle, mutta melutaso on yleisesti alhaisempi, kuin päiväaikaan.

Kuvat 37 ja 38. Otteet melukartoista päivä- ja yöajan keskiäänitasoilla. (Väyläviraston maanteiden EU meluselvitys 2022, <https://julkinen.vayla.fi/oskari/>).

Maantien 130 ja valtatie 3 melua on selvitetty Pitkätien liittymän tiesuunnitelman meluselvityksessä (Pitkätien mt130 tiesuunnitelman meluselvitys, WSP Finland Oy, 8.4.2022). Melukartoissa kuvataan tieliikennemelun nyky- ja ennustetilanne (2035) päivä- ja yöaikaan mt130 osalta sekä mt130 + vt3 yhteismelun osalta.

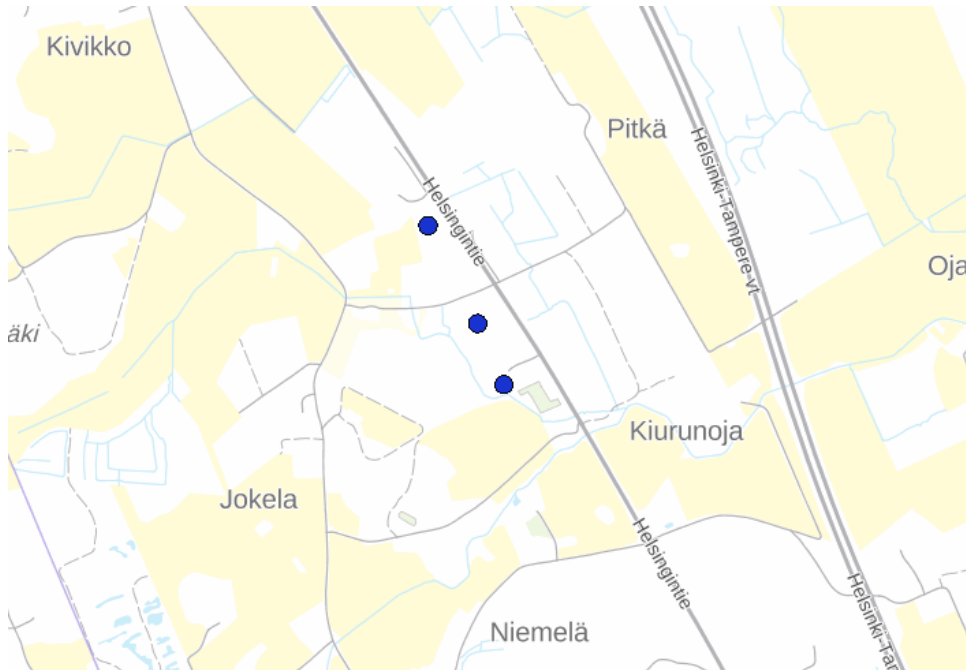

Kuva 39. Otteet melumallinnuksista. Vasemmanpuoleinen kuvastaa mt130 melun nykytilannetta päiväajan keskiäänitasolla. Oikeanpuoleinen kuvastaa mt130 + vt3 yhteismelun nykytilannetta päiväajan keskiäänitasolla (Pitkätien mt130 tiesuunnitelman meluselvitys, WSP Finland Oy 8.4.2022).

Kaavaan on osoitettu ohjeellinen melualue -merkintä valtatie 3 ja maantien 130 reunoille. Merkintä on sijoitettu 300 metrin etäisyydelle kolmostiestä ja 150 metrin etäisyydelle maantiestä 130. Merkintä kuvaa ainoastaan sen, että meluntorjuntatarve on olemassa, ei sitä, kuinka etäälle teistä tarve todellisuudessa ulottuu. Siinä mahdollinen meluntorjuntatarve tulee huomioida myös kauempana teistä kuin mitä merkintä esittää, esimerkiksi alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakennuslupavaiheessa haja-asutusalueella.

2.10.4 Pilaantuneet maa-alueet

Maaperän tilan tietojärjestelmässä on tieto kolmesta suunnittelualueella sijaitsevasta pilaantuneiden maa-alueiden riskikohteesta. Kohteet (id 20635, 20629 ja 145104) sijaitsevat kaikki seututien 130 länsipuolella lähellä Pitkätien risteystä. (SYKE, Karpalo-karttapalvelu). Kohteet ovat etelästä pohjoiseen Huistinojan puutarha, Paloheimon sahan kuorikaatopaikka ja Punkan Esso.

Kuva 40. Pilaantuneet maa-alueet kartalla (SYKE, Karpalo-karttapalvelu).

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää (MRL 4 §). Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat valtioneuvoston hyväksymiä alueiden käyttöä ja aluerakennetta koskevia tavoitteita.

Valtioneuvosto päätti uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päättös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Kestävä aluerakenne ja alueidenkäyttö koostuvat erikokoisista, toimivista ja elinympäristöltään laadukkaista yhdyskunnista, tehokkaista ja toimintavarmista liikenneyhteyksistä ja energiahuollosta sekä elinvoimaisesta luonto- ja kulttuuriympäristöstä.

Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteiden avulla vähennetään yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan bio- ja kiertotalouden kasvuun osana Suomen uusiutuvaa elinkeinorakennetta ja kiinnitetään huomiota luonnonvarojen sijoittumiseen ja niiden kestäviin hyödyntämisedellytyksiin. Bio- ja kiertotalouden edistämiseksi huomioidaan tuotantolaitosten lisäksi logistiikan toimivuus.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

(www.valtioneuvosto.fi)

3.2 Häme-ohjelma 2018+

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava sekä maakunnan kehittämisen lähivuosien tavoitteet osoittava maakuntaohjelma.

Häme-ohjelma muodostuu maakuntasuunnitelmasta 2040 ja maakuntaohjelmasta 2018–2021. Häme-ohjelma on kokonaisuus, johon sisältyy analyysi alueen kehittämistarpeista, pitkän aikavälin strategiset tavoitteet sekä valinnat ja keinot, joilla edistetään Kanta-Hämeen elinvoimaa ja kilpailukykyä.

Maakuntasuunnitelmassa määritellään Kanta-Hämeen kehittämisen pitkän aikavälin päämäärä ja tavoitteet, joihin perustuu myös maakuntakaavan valmistelu.

Maakuntasuunnitelman strategiset painopisteet ovat:

- kasvukäytävät ja saavutettavuus
- monipuolinen asuminen ja hyvinvointi
- biotalous ja luonnonvarojen kestävä käyttö
- valmistavan teollisuuden mahdollisuudet
- kansainvälistyminen ja vetovoima.

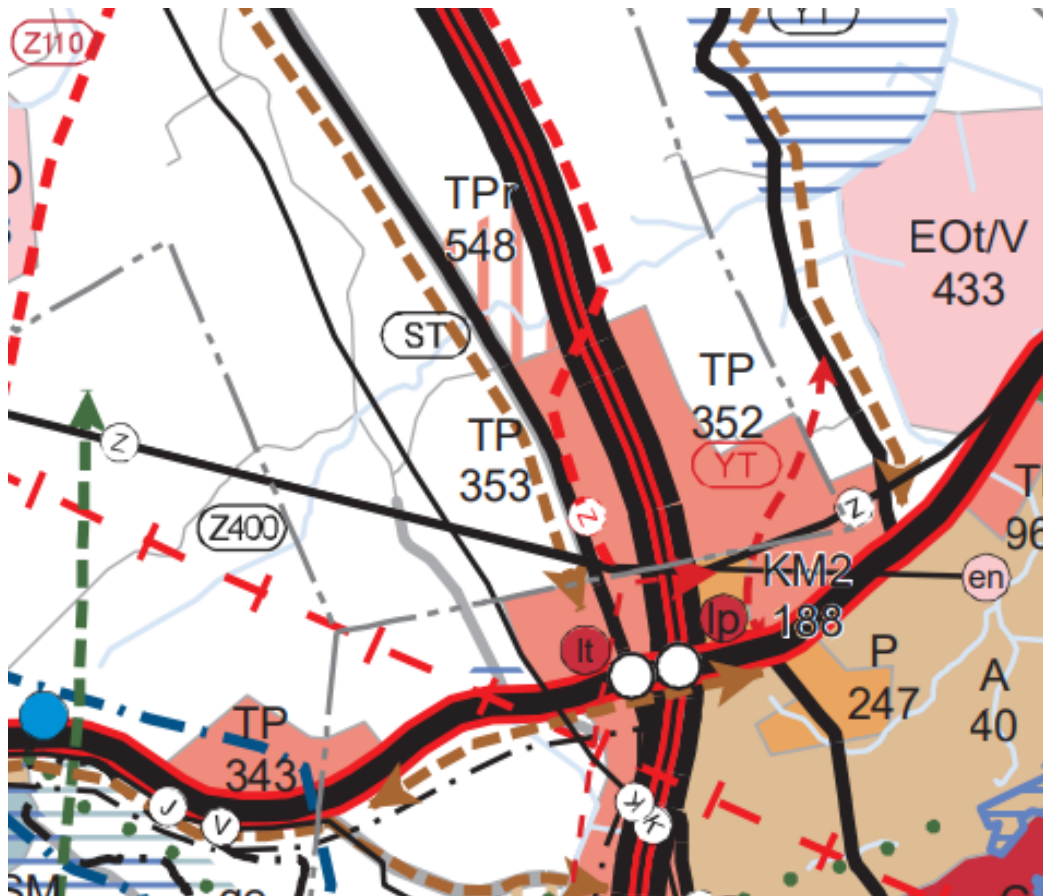
Maakuntaohjelma 2018–2021 sisältää maakunnan mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet. Keskeisenä kehittämisen visiona on edelleen se, että ihmiset haluavat ja voivat tehdä työtä, asua ja viihtyä Hämeessä. Maakuntaohjelman toimintalinjat ovat:

- uudistuva ja muutosjoustava Kanta-Häme
 - kasvukäytävistä elinvoimaa Kanta-Hämeeseen
 - hyvä arki Kanta-Hämeessä.
- (Hämeen liiton nettisivut)

3.3 Maakuntakaava

Maakuntakaava on maakunnan liiton laatima yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä. Maakuntakaavalla varataan asumisen, liikenteen, teknisen huollon, suojelun, virkistykseen, palveluiden ja yritystoiminnan kannalta tarpeelliset maa-alueet maakunnan mittakaavassa pitkällä tähtäimellä. Maakuntakaavassa ei käsitellä maankäytön yksityiskohtia, vaan ne ratkaistaan kuntien laatimilla yleis- ja asemakaavoilla.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa osayleiskaavaa tai asemakaavaa. Suunnittelualueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on 12.9.2019 kuulutettu tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman. Maakuntakaava on saanut lainvoiman 21.10.2021.

Kuva 41. Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta 2040.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu osayleiskaava-alueelle seuraavia varauksia / merkintöjä:

- **Työpaikka-alue, TP** (moottoritien molemmiin puolin sijaitsevat alueet): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tarkoituksenmukaiseen toteutusjärjestykseen ja yhdyskuntarakenteen eheyteen sekä joukkoliikenteen järjestelyihin ja toimiviin kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin. Alueelle ei tule osoittaa merkittävää määrää uutta asumista eikä asumiseen saa kohdistua merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alueelle voidaan järjestää toimivat liikenneyhteydet, mukaan lukien kevyenliikenteen järjestelyt.
- **Työpaikka-alueen reservialue, TPr** (Uramonmäestä pohjoiseen): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset uudet tai työpaikka-alueiksi muuttuvat alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tarkoituksenmukaiseen toteutusjärjestykseen ja yhdyskuntarakenteen eheyteen sekä joukkoliikenteen järjestelyihin ja toimiviin kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin. Alueelle ei tule osoittaa merkittävää määrää uutta asumista eikä asumiseen saa kohdistua merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Alueiden toteuttamisen edellytys on, että alueelle on järjestetty toimivat liikenneyhteydet, mukaan lukien kevyenliikenteen järjestelyt.
- **Moottoritie, MT**: Merkinnällä osoitetaan olevat moottoritiet.
- **Seututie- tai pääkatu, ST**: Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tärkeät seututiet ja niihin kuuluvat katuosuudet. Seututiet yhdistävät maakuntakaavan taajama-toimintojen alueita ja kyläkeskuksia kuntakeskuksiin tai ovat verkostollisesti merkittäviä korkeampiluokkaisia väyliä täydentäviä yhteyksiä.
- **Tieliikenteen yhteystarve, punainen katkoviiva ja nuoli** (alueen kaakkoisosassa, ns. Riihiviidantien jatke): Tieliikenteen yhteystarve osoittaa tieverkon kehittämisen tarpeen päätepisteiden välillä. Merkintä osoittaa maankäyttöön liittyessään myös tien likimääräistä ohjeellista sijaintia.
Suunnittelumääräys: Uuden tien suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota sen ympäristövaikutuksiin.
- **Kevyen liikenteen yhteystarve, ruskea katkoviiva ja nuoli** (MT 130 varsi): Merkinnällä osoitetaan kehitettäviä seudullisia kevyen liikenteen väyliä, jotka voidaan toteuttaa erillisinä kevyen liikenteen väylinä, levennetyillä piennarratkaisuilla tai yhdystieverkon osana. Merkinnällä osoitetaan myös kevytliikennettä palvelevat merkittävät kehitettävät silta- ja alikulkuratkaisut.
- **Voimajohtolinja 400 Kv, Z**: Voimajohtolinjamerkinnällä osoitetaan kantaverkkoihin kuuluvat 400 kV voimajohtolinjat. Samassa linjakadussa voi olla myös 110 kV linjoja. Rakentamiskieltoalue on valtioneuvoston antaman lunastuspäätöksen mukainen. 400 kV linjojen osalta rakentaminen on kiellettyä johtoaukealle ja molemmilla puolilla johtoaukeaa olevilla 10 metrin reunavyöhykkeellä. 110 kV voimajohtojen rakentamiskieltoalue on linjakohtainen ulottuen korkeintaan johtoalueen ulkoreunaan. Linja-alueilla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.
- **Ohjeellinen uusi voimajohtolinja, punainen katkoviiva, Z ja nuoli** (Vt 3 ja MT 130 varsi): Merkintä osoittaa uuden voimajohtolinjan ohjeellista sijaintia. Uusi ohjeellinen linja on osoitettu punaisella katkoviivalla. Mikäli linja on tarkoitettu toteuttaa nykyiseen linja-aukkoon, on katkoviiva mustan yhtenäisen linjaviivan alla. Linja-alueilla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.
Suunnittelumääräys: Uudet voimajohtolinjat tulee pyrkiä sijoittamaan olemassa olevien linjojen yhteyteen.

3.4 Rakennemalli 2030+

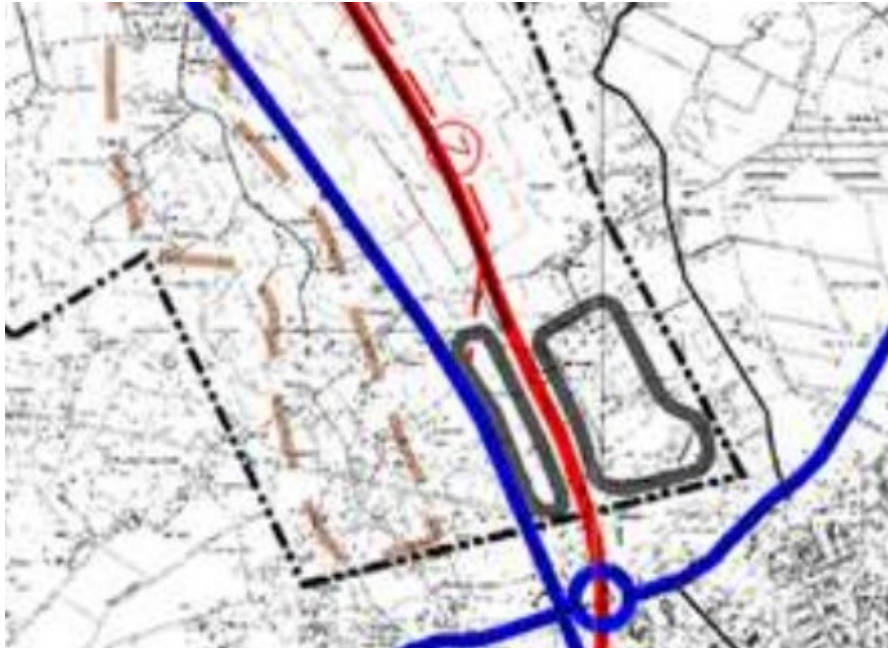
Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian eli ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Suunnittelualueelle kohdistuvia tavoitteita ovat Janakkalan eteläosissa moottoritien molemmiin puolin sijoittuvat työpaikka-alueet, uuden ohjeellisen pääsähkölinjan linjaukseen varautuminen sekä kylämäisen alueen kehittämiskäytävä.

Rakennemallin kolme pääperiaatetta ovat seuraavat:

Rakennemallin avulla varaudutaan kunnan hallittuun kasvuun, jolloin muodostetaan näkemys maankäytön rakenteesta ja kehityslinjoista sekä kehitettävistä alueista, taajamien laajentumissuunnista ja rakenteen sisällä olevista muutosalueista. Lisäksi ohjataan asuin-, työpaikka- ja palvelualueet vetovoimaisesti ja taloudellisesti ottaen huomioon väestön nettomuutto sekä asumisen väljyyden ja laatuvaatimusten lisääntyminen. Lisäksi yhdistetään kunnan osien vahvuudet ja vetovoimatekijät kokonaisuudeksi päämääränä kestävä kehitys ja hyvä ympäristö ja muodostetaan yhteinen aikataulutus uusien alueiden maanhankinnalle, rakentamiselle ja palvelutuotannolle.

Rakennemallin avulla tähdätään ehjään ja toimivaan yhdyskuntarakenteeseen ja arvioidaan yhdyskuntarakenteen toimivuutta riittävän erilaisilla vaihtoehdoilla. Näkökulmana ovat palvelut, liikenne, kunnallistekniikka ja vapaa-alueet. Painopiste on taajamissa, liikennekäytävissä, kylissä sekä haja-asutuksessa. Lisäksi hahmotetaan HHT-akseli logistisesti edullisia alueita sisältävänä virtamaisena runkona, jonka solmukohtia hyödynnetään erityisesti toimitila-alueiden sijoittelussa. Lisäksi hyödynnetään nykyistä yhdyskuntarakennetta varaamalla laajentumiseen rakenteellisesti ja toiminnallisesti eheyttäviä alueita. Erikseen osoitetaan maankäyttöalueet taajamatoiminnoille (asuminen, elinkeinot, palvelukeskustat), palveluverkostolle, liikennejärjestelmälle ja tekniselle huollolle sekä lisäksi virkistykselle, suojelulle, kylille, matkailulle ja haja-asutukselle.

Rakennemallin perusteella luodaan maankäytöllisin ratkaisuin pohjaa vaikuttaa myönteisesti seudulliseen yhteistyöhön asumisen, elinkeino- ja palvelurakenteen, virkistyksen, liikenteen ja kunnan raja-alueiden maankäytön ja palveluiden suhteen.

Kuva 42. Ote Janakkalan kunnan maankäytön rakennemalli 2030+:sta.

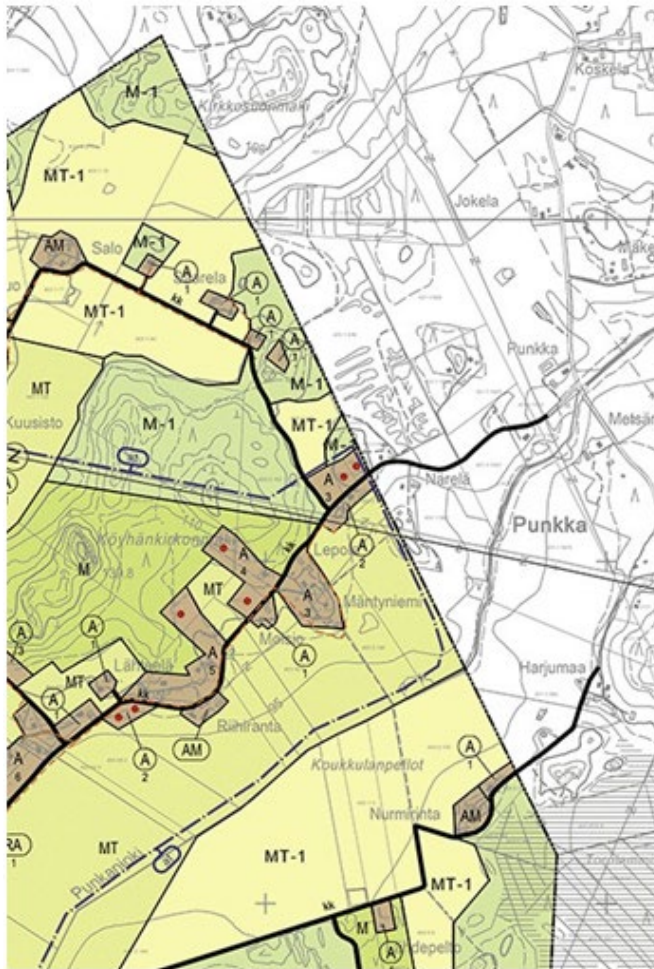
3.5 Yleiskaavat

Suunnittelualueella on voimassa koko kuntaa koskeva, oikeusvaikutukseton Janakkalan yleiskaava vuodelta 1983 (kv 24.1.1983 § 7). Koko suunnittelualue on osoitettu kaavassa maa- ja metsätalousalueeksi (M). Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu alueen pääliikenneväylät.

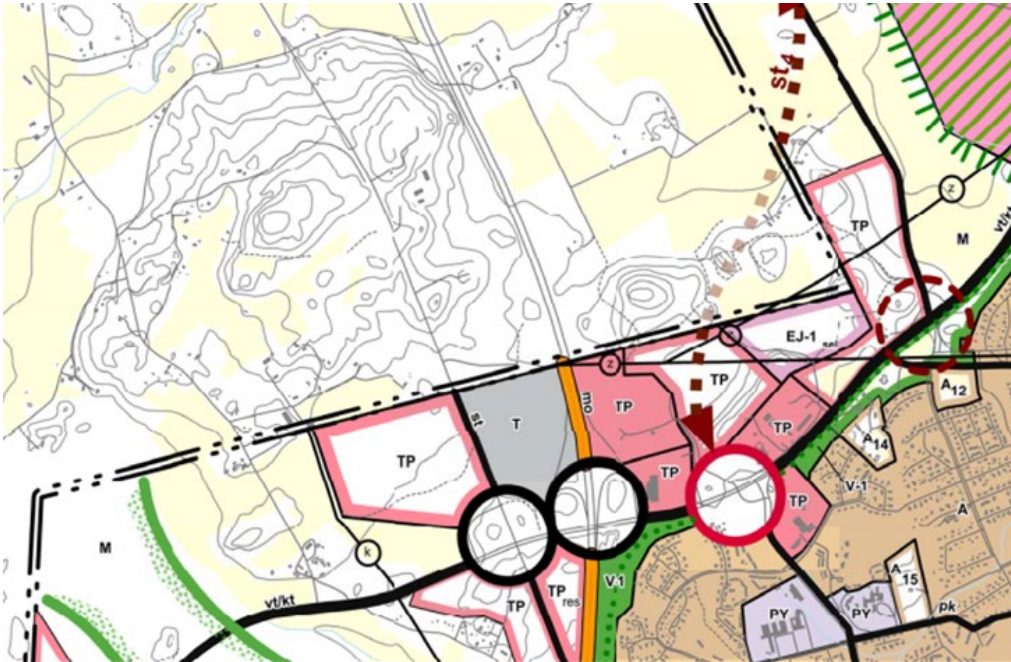

Kuva 43. Ote Janakkalan yleiskaavasta vuodelta 1983.

Suunnittelualue rajautuu lännessä Lopen kunnan puolella olevaan Kormu – Lau-nonen osayleiskaavaan. Lopen puolelle on osayleiskaavaan osoitettu maa- ja metsätalousalueita, maatalousalueita, sähkölinja, liikenneväyliä sekä hajanaista kylämäistä asutusta.

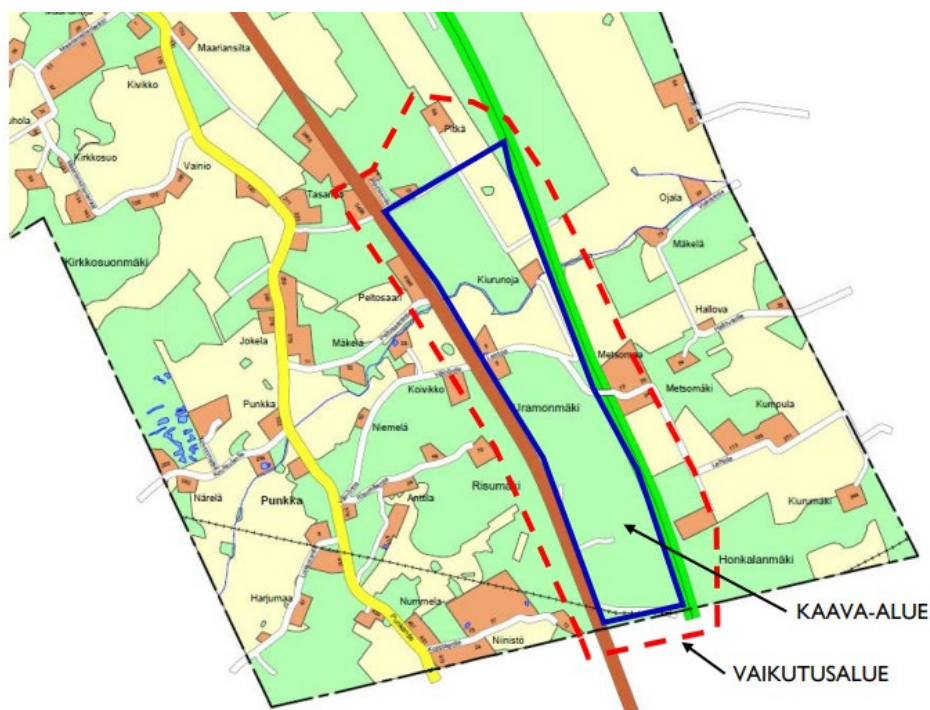
Kuva 44. Ote Kormu – Launonen osayleiskaavasta suunnittelualueen länsireunalla.

Kuva 45. Ote Riihimäen yleiskaavasta 2035.

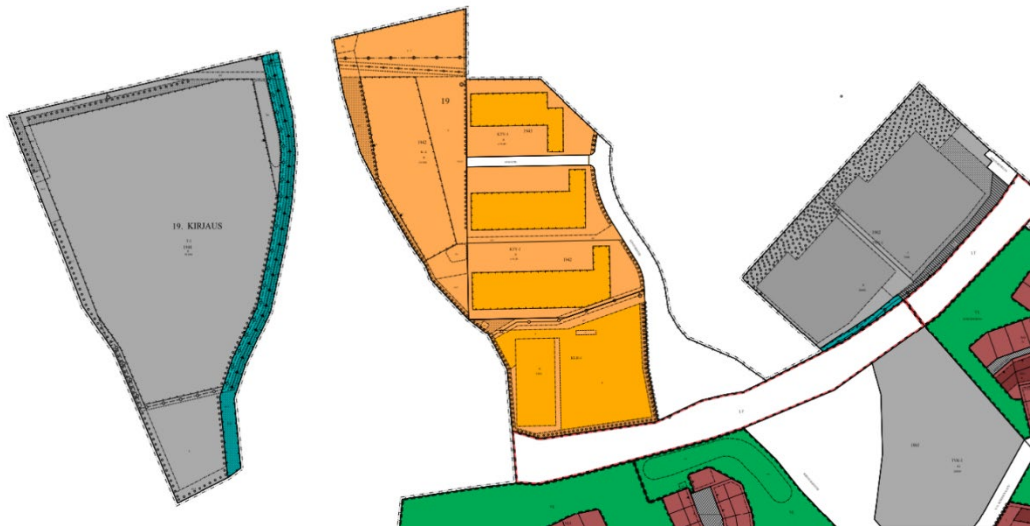
3.6 Asemakaavat

Etelä Janakkalan asemakaavan tarkoituksena on suunnitella Etelä-Janakkalaan teollisuus- ja työpaikkarakentamisen alueet liikenteellisesti hyvin saavutettavalle alueelle valtatie 3 ja maantien 130 väliin. Lisäksi tarkoituksena on suunnitella alueiden vaatimat liikenne- ja liittymäjärjestelyt. Kaavoituksessa selvitetään mahdolliset alueen luontoarvot ja turvataan ne tarvittaessa kaavallisesti. Suunnittelualueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajat ovat tehneet yhdeksän kaavoitusaloitetta, joissa esitetään alueiden kaavoittamista työpaikka, toimitila- ja teollisuuskäyttöön. Lisäksi yksi n. 9 ha alue on tullut Janakkalan kunnan omistukseen loppuvuodesta 2022.

Kuva 46. Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen ja -vaikutusalueen raja.

50

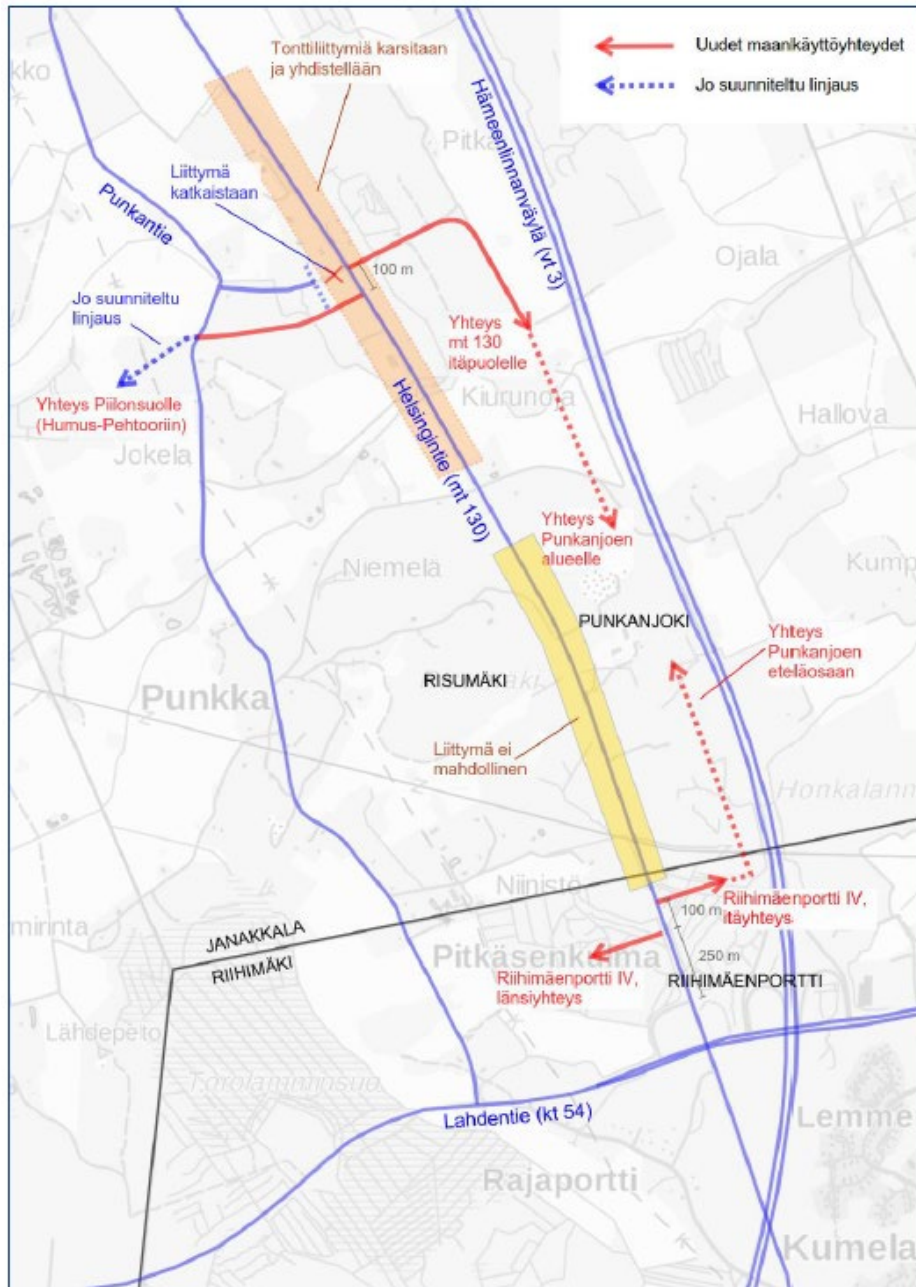

Kuva 47. Ote Riihimäen kaupungin ajantasa-asemakaavasta. Janakkalan kunnanraja on välittömästi asemakaava-alueen pohjoispuolella.

3.7 Liikennesuunnittelu

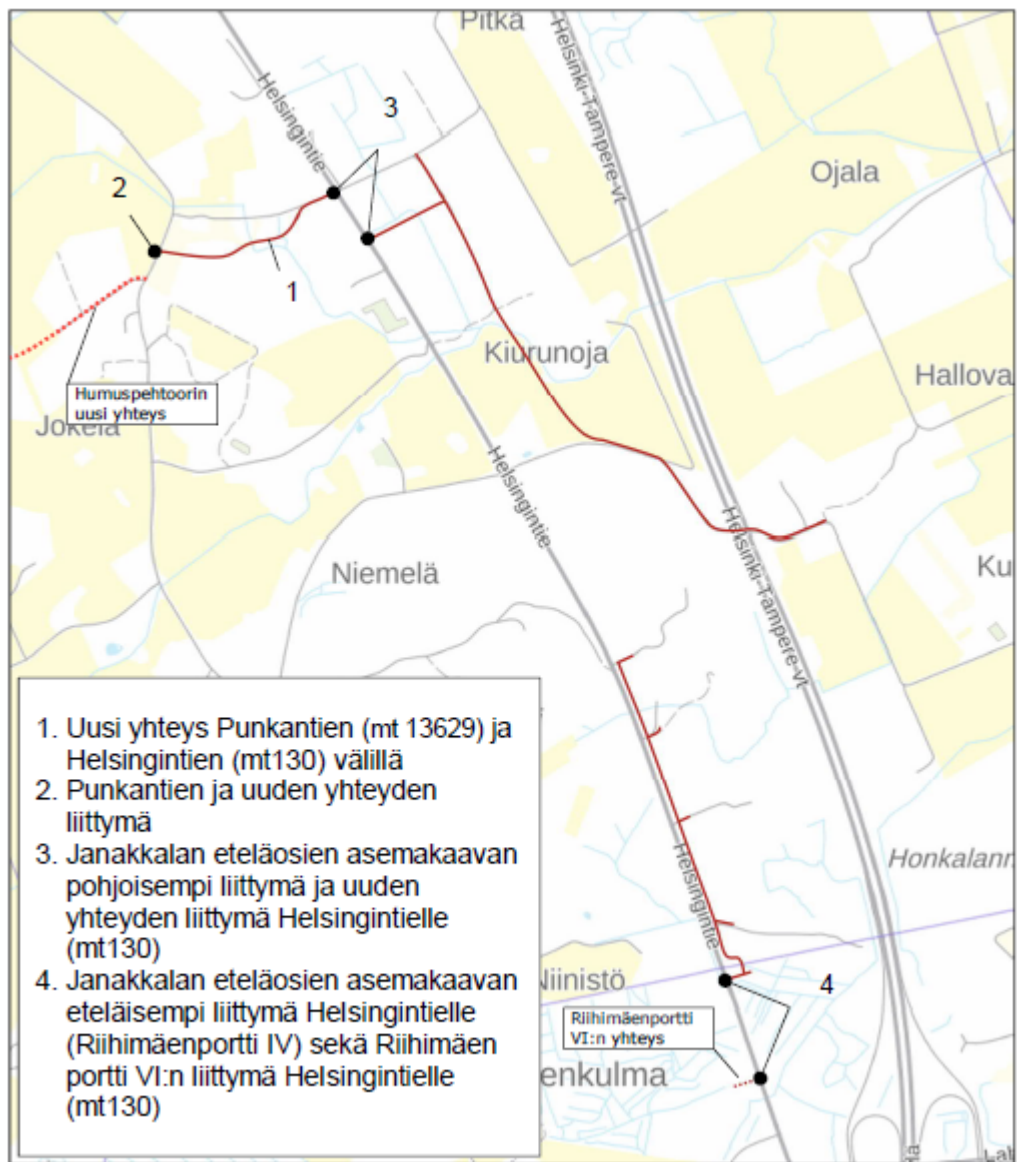
Suunnittelualueelle on kohdistunut erinäisiä liikenneselvitystarpeita. Laajempaa aluetta koskevia yleisiä selvityksiä sekä suunnittelualueella ja asemakaavoitettavaa aluetta koskevia liikennesuunnitelmia on laadittu vuosien 2017-2022 aikana. Liikennesuunnitelmien vaiheita ja edistymistä on esitetty seuraavissa kappaleissa vanhimmista viimeisimpiin suunnitelmiin.

Maantien 130 liikenteellisiä seikkoja ja mahdollisia liittymävaihtoehtoja on tarkasteltu alun perin Mt 130 liikenneselvityksessä välillä Linnatuuli-Hyvinkää (Trafix Oy, 2017). Selvityksessä todettiin, että asemakaavoitettavaksi aiotun alueen maankäytöllisenä tavoitteena on hoitaa Janakkalan Punkanjoen maantien 130 ja valtatie 3 välisen maankäytön liikenne tulevaisuudessa kahdella liittymällä (Risumäen / Uramonmäen pohjois- ja eteläpuolelta) suoraan maantielle 130. Eteläisen liittymän paikkaa maantien 130 itäpuolella on aiemmin suunniteltu Riihimäen kuntarajan puolelle, mutta Riihimäen asemakaavassa (Riihimäenportti IV) eteläinen maankäytön yhteys on osoitettu palvelemaan ainoastaan kehittyvää maankäyttöä Riihimäen alueella. Tämän selvityksen mukaan Janakkalassa Uramonmäen eteläpuolisen alueen mahdolliselle kehittyvälle maankäytölle ei voida toteuttaa omaa liittymää maantielle 130 Riihimäenportin ja Uramonmäen väliseltä alueelta, koska Riihimäenportin liittymät ja mt 130 pituuskaltevuudet estävät kolmannen liittymän tälle välille. Jotta asemakaavallinen maankäyttö Uramonmäen eteläpuolella kuntarajan tuntumassa on mahdollista, tulisi selvityksen mukaan yhteys Janakkalan puolelle hoitaa Riihimäen asemakaavan Riihimäenportti IV:n itäisen maankäyttöliittymän kautta. Yhteyden mahdollistaminen Janakkalan alueelle vaatisi kuitenkin Riihimäenportti IV kaavamutoksen (Mt 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää, Trafix Oy 2017).

Kuva 48. Punkkanjoen ja Riihimäenportin sekä Piilonsuon alueen tieverkko ja maankäytön yhteysmahdollisuudet vuoden 2017 selvityksen mukaan (Mt 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää, Trafex Oy, 2017).

WSP Finland Oy laati tarkentuneen selvityksen vuonna 2020 edellä esitetyn selvityksen (Mt 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää, Trafex Oy, 2017) pohjalta; Punkkanjoen alueen liittymät: liittymäratkaisut ja niiden perusteet. Selvityksen mukaiset uudet liikenne- ja liittymäjärjestelyt oli tarkoitettu parantamaan erityisesti asemakaavoitettavien alueiden liikennettä maantielle 130. Myös ns. Humuspehtoorin liittymä oli yksi liikennesuunnittelun avulla ratkaistavista liikenteellisistä asioista.

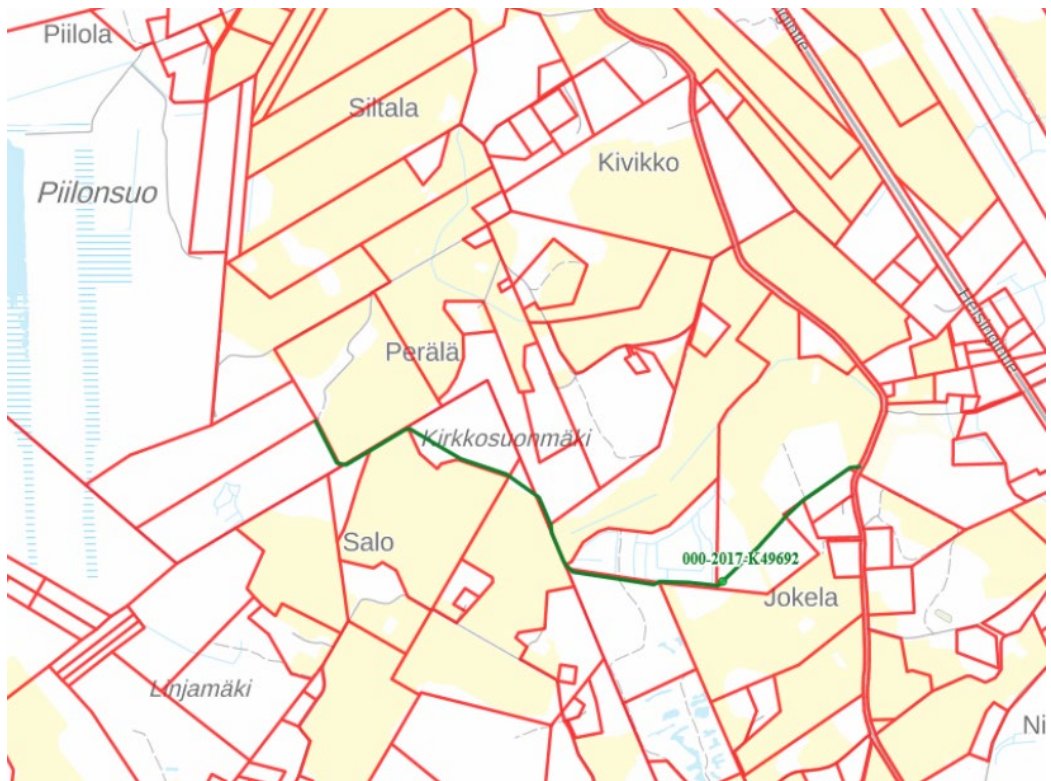
Kuva 49. Maantien 130 uudet liittymäratkaisut ja Humuspehtoorin uusi tieyhteys vuoden 2020 selvityksen mukaan (Punkanjoen alueen liittymät, WSP Finland Oy, 2020).

Helsingintien (mt 130) liittymien määrää pyritään vähentämään katkaisemalla nykyisiä tontti- sekä yksityisteiden liittymiä ja korvaamaan niitä Etelä-Janakkalan asemakaava-alueelle tulevalle katuverkolla ja kokoojakatuliittymillä. Edellä esitetyn kuvan 49 mukaan, uuden (Punkantien ja maantien 130 välisen) yhteyden liittymä tulisi nykyisen tonttiliittymän kohdalle, nykyistä Pitkätien liittymää vastapäätä. Nykyinen Pitkätien liittymä maantielle 130 katkaistaan ja liittymän korvaa asemakaavoitettavan alueen uusi pohjoinen liittymä. Uuden yhteyden liittymän ja asemakaavoitettavan alueen pohjoisen liittymän väli tulee olemaan noin 170 metriä. Samalla katkaistaan myös Lehtola -tien liittymä hiukan etelämpänä maantiellä 130.

Myös aivan Janakkalan eteläosissa vähennetään maantieltä yksittäisiä tonttiliittymiä kaava-alueen sisäisen katuverkon avulla. Edellä esitetyssä kuvassa Riichi-

mäen puolelle on vielä osoitettu kaksi uutta kokoojakatuliittymää, joista pohjoisemmasta olisi ollut yhteys myös Janakkalan puolelle, maantien 130 itäpuolelle. Riihimäen puolelle kohdistuvista liittymäratkaisuista on sittemmin luovuttu.

Kuvassa 49 on osoitettu myös uusi yhteys Punkantien (mt 13629) ja Helsingintien (mt 130) välille. Uuden kulkuyhteyden on tarkoitus tarjota vaihtoehtoinen yhteys lähinnä Humuspehtoori Oy:n biotaloustoimipisteen tuottamalle raskaalle liikenteelle. Humuspehtoori Oy on rakentamassa uutta kulkuyhteyttä Punkantielle (mt 13629). Tieyhteys on ratkaistu yksityistietoimituksessa (000-2017-K49692). Tieyhteys on osoitettu seuraavassa kuvassa. Jotta raskaan liikenteen ei tarvitsisi kulkea tieyhteydestä eteenpäin kapeaa Punkantietä, on tunnistettu tarve uuden kulkuyhteyden suunnittelemiseen Punkantien ja Helsingintien (mt 130) välille. Tällöin raskas liikenne pääsisi sujuvammin korkeatasoisemmalle tieverkolle. Yhteyttä varten on karkeasti tutkittu kahta sijainti- ja linjausvaihtoehtoa, joiden perusteella esitetään edellä olevan kuvan mukaista ratkaisua. Liittymä oli alun perin ajateltu sijoitettavaksi Humuspehtoori Oy:n tieoikeuden kohdalle, mutta tarkemmassa tarkastelussa huomattiin, ettei sen sijainti täytä tienpitäjän näkemävaatimuksia. Uuden yhteyden liittymää on täten esitetty siirrettäväksi noin 100 metriä pohjoisemmaksi pelto-osuudella olevalle suoralle (Punkanjoen alueen liittymät, WSP Finland Oy, 2020).

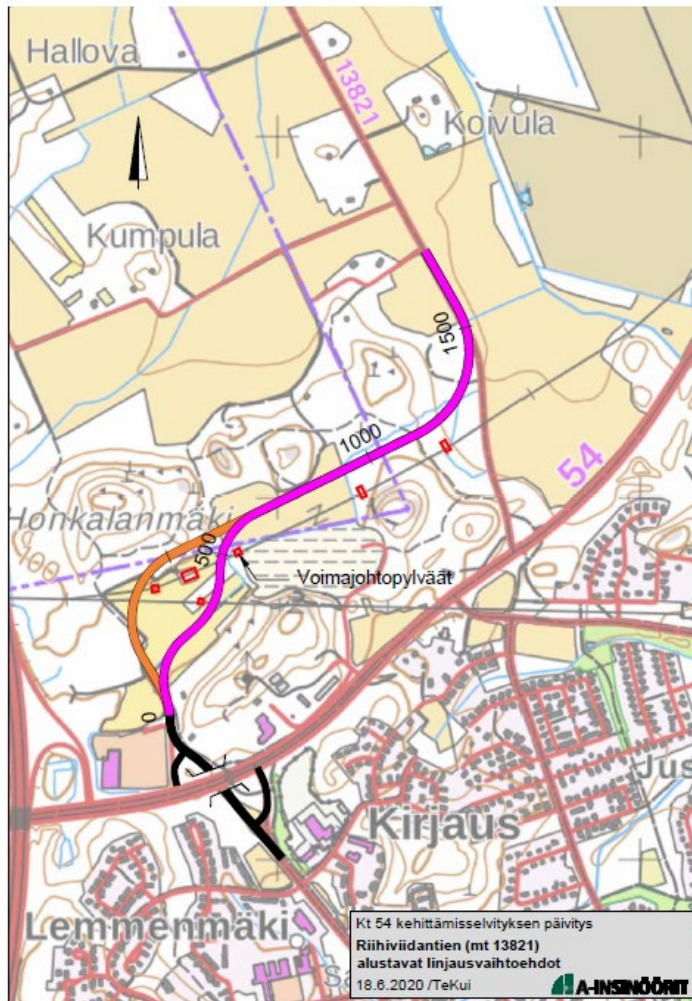

Kuva 50. Kuvassa on osoitettu yksityistietoimituksessa (000-2017-K49692) ratkaistu tieyhteys Humuspehtoori Oy:n omistamalle kiertotalousalueelle.

Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 on esitetty Riihiviidantien (mt 13821) uusi linjaus Janakkalan alueen ja Riihimäenportin läpi nykyiseen Kinturintien liittymään. Kantatien 54 kehittämisselvityksen päivitys valmistui 2020, jonka yhteydessä selvitettiin linjauksen mahdollisuutta ja suhdetta kantatiehen 54. Selvityksessä päädyttiin Riihiviidantien nykyisen linjauksen katkaisemiseen ja ohjaamiseen Kinturintien liittymään. Kinturintien ja Kirjauksentien liittymän parantamistoi-

menpiteenä liittymä on tarkoitus toteuttaa eritasoliittymänä. Riihiviidantien liittymän katkaisu ja yhteys Kirjauksen eritasoliittymään on liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamiseen tähtäävä toimenpide. Se vastaa osaltaan myös tavoitteeseen paikallisen liikenteen liikkumisesta rinnakkaisverkolla, kantatien sijaan.

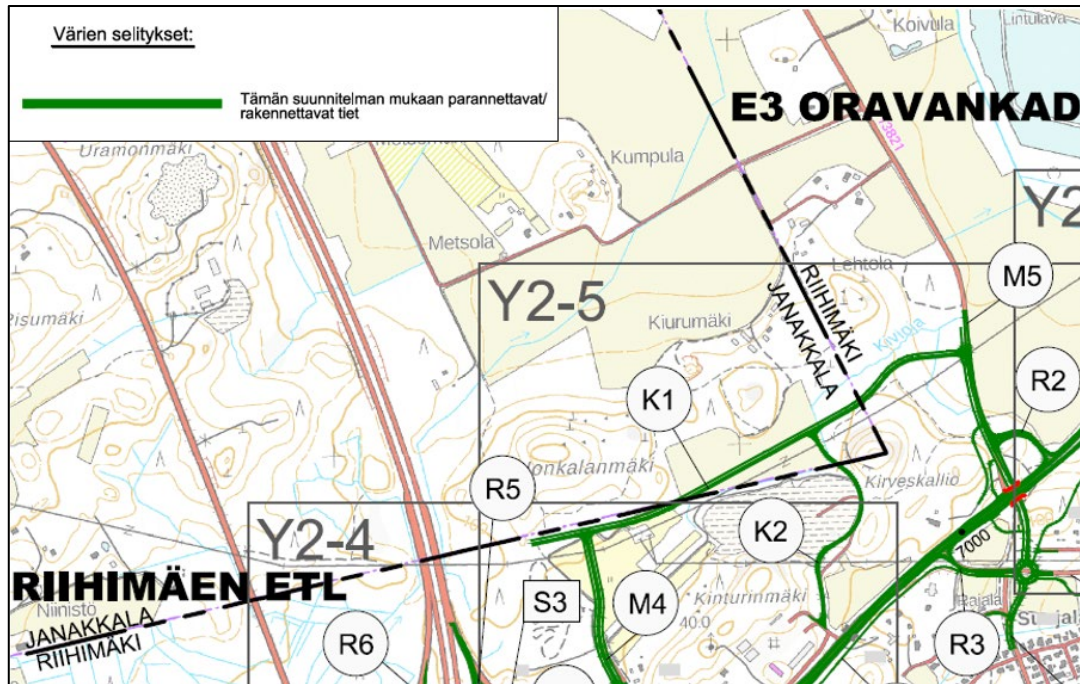
Riihiviidantien linjauksesta luonnosteltiin työn yhteydessä peruskarttatarkkuudella vaihtoehtoja, joissa on otettu huomioon mm. pohjaolosuhteet, maastonmuodot ja voimajohtolinjan sijainti. Linjausvaihtoehdot on esitetty kuvassa 51. Linjauksesta päätettiin Kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelman suunnittelukoukussa keväällä 2021. Linjauksen valintaan vaikutti sekä Janakkalan että Riihimäen puolen maankäyttösuunnitelmien kehittyminen, ja näin ollen valittiin kuvassa 51 oranssilla esitetty linjaus.

Kuva 51. Riihiviidantien linjausvaihtoehdot (Kt 54 kehittämisselvityksen päivitys, Uudenmaan ELY-keskus, 2020).

Kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelma valmistui maaliskuussa 2022. Selvitys laadittiin Kt 54 kehittämisselvityksen päivityksen pohjalta, yhteistyössä Riihimäen, Lopen ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Kyseessä on esisuunnitelma, joka toimii jatkosuunnittelun ja maankäytön suunnittelun lähtökohdana ja ohjeena. Aluevaraussuunnitelma koskee kantatien 54 vilkkainta osuutta, ns. Riihimäen kaupunkijaksoa, joka kattaa Riihimäen kaupungin alueen sekä osan Lopen kunnan alueesta. Riihimäen kohdan järjestelyt kytkeytyvät myös Janakkalan kunnan puolelle. Janakkalan kunnan puolelle aluevaraussuunnitelmassa

on esitetty aiemmin mainittu ja suunnittelukokouksessa keväällä 2021 valittu uusi Riihiviidantien linjaus sekä uusi Kinturinkujan linjaus (kuva 52).

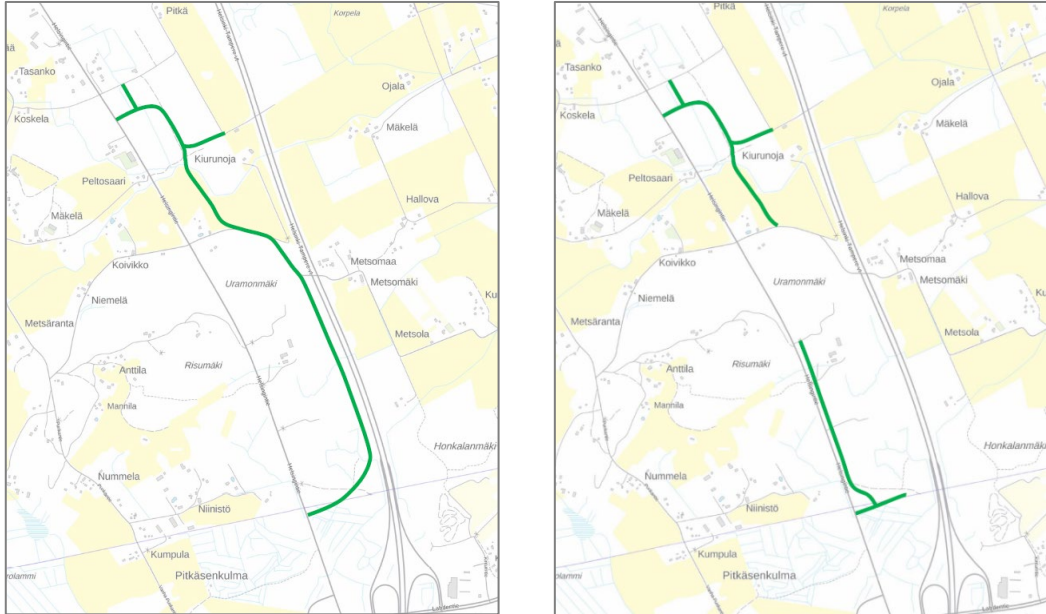
Kuva 52. Vihreällä parannettavat/rakennettavat tiet. Janakkalan puolella Riihiviidantien ja Kinturinkujan uudet linjaukset (KT 54 Riihimäen kaupunkijakson alueva-raussuunnitelma, A-insinöörit 2022).

Vuosina 2020-2021 liikennesuunnitelmia on tarkennettu Etelä-Janakkalan asema-kaava-alueen osalta. (Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelu, WSP Finland Oy, raportti 24.6.2021). Tarkoituksena oli suunnitella yleisellä tasolla asemakaava-alueen katuverkko sekä vesihuolto asemakaavan laadintaa varten. Työssä tutkittiin kahta eri katulinjausvaihtoehtoa. Tällöin tavoitteena oli myös yhteensovittaa maankäytön suunnitelmat Riihimäen kaupungin puolella oleviin suunnitelmiin. Suunnittelun lähtökohtana toimi aikaisemmassa selvityksessä (Punkanjoen alueen liittymät, WSP Finland Oy, 2020) määritellyt liittymien paikat, joiden välille verkkoa lähdettiin muodostamaan. Katuverkon suunnittelussa hyödynnettiin alueen nykyisiä yksityisteitä sekä kiinteistörajajoja. Tavoitteena oli halkoa mahdollisimman vähän nykyisiä kiinteistöjä. Suunnittelussa huomioitiin teollisuus ja työpaikka-alueelle tyypillinen raskaan liikenteen suuri määrä. Alustavasti suunnittelussa lähdettiin oletuksesta, että alueelle toteutetaan kaksi toisistaan erillistä yhteyttä Uramonmäen ylittämiseksi. Saadun palautteen myötä nousi kuitenkin esiin tarve tutkia myös mahdollisuus toteuttaa asemakaava-alueen katuverkko läpiajettavana. Tällöin muun muassa joukkoliikenne olisi mahdollista ajattaa alueen läpi ja kävelyn sekä pyöräilyn yhteydet olisivat sujuvammat. Suunnittelussa lähdettiin tämän vuoksi tutkimaan kahta vaihtoehtoa, jotka on esitetty seuraavissa kuvissa.

Ensimmäisenä vaihtoehtona tarkasteltiin mahdollisuutta toteuttaa alueelle läpiajettava yhteys, joka palvelisi joukkoliikennettä ja tarjoaisi alueelle paremmat kävelyn sekä pyöräilyn yhteydet. Haasteena vaihtoehdossa oli Uramonmäen ylitys, josta aiheutuisi merkittäviä maanleikkaus ja täyttötarpeita. Toisena vaihtoehtona tarkasteltiin suunnittelun lähtökohtana ollutta linjausta, jossa alueelle muodostuisi erilli-

set kokoojakadut Uramonmäen molemmin puolin. Tällä pyrittiin välttämään Uramonmäen ylityksestä aiheutuvat maanleikkaukset ja toisaalta katuverkkoa muodostuisi vähemmän.

Lopputarkastelussa todettiin, että vaihtoehto 1 olisi liikenteen toimivuuden näkökulmasta parempi, mutta vaihtoehto 2 olisi edullisempi toteuttaa ja rakentamisen vaiheistus olisi selkeä. Vesihuollon näkökulmasta vaihtoehto 1 olisi rakennettavuuden kannalta selkeämpi ja rakentamisjärjestyksestä riippuen synergiaedut voisivat olla merkittäviä vaihtoehtoon 2 verrattuna. Kuvissa 53 ja 54 on esitetty suunnitelmavaihtoehdot 1 ja 2.

Kuvat 53 ja 54. Suunnitelmavaihtoehdot 1 ja 2. (Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelu, WSP Finland Oy, 2021).

Janakkalan kunta on neuvotellut Riihimäen kaupungin kanssa viime vuosien aikana asemakaavoitettavan alueen eteläiseen liittymään liittyvistä ratkaisuista. Kuntien välillä on vallinnut näkemysero vastuista ja aikataulusta. Asiassa ei lopulta löydetty molempia kuntia miellyttävää ratkaisua, joten liittymän suunnittelusta Riihimäen puolelle on luovuttu. Janakkalan kunnanhallitus hyväksyi päätöksellään 24.1.2022 § 28, että Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen eteläinen liittymä suunnitellaan Uramonmäen kohdalle. Aiemmin laadituista selvityksistä huolimatta uusi ajoneuvoliittymä maantielle 130 voidaan kuitenkin toteuttaa myös Janakkalan puolelle Uramonmäelle, jossa on jo toimijoita. Uusimman tarkastelun lähtökohtana on ollut ELY-keskuksen Liikenne-vastualueen tahtotila ohituskaidan poistamisesta kyseessä olevalta tieosuudelta. Aiemmin nimenomaan ohituskaidan olemassa olo esti liittymien teon ja kääntymisen kahden kaistan yli. Ohituskaidasta voidaan käyttää tarvittavien kääntymiskaistojen suunnitteluun ja rakentamiseen ja Uramonmäeltä on riittävät näkymät molempiin suuntiin.

Eteläisen liittymän osalta liikennesuunnitelmia on päivitetty yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. (WSP Finland Oy, 1.11.2022). Uusi eteläinen Uramonmäen liittymä maantielle 130 on suunniteltu nyt kiinteistöjen 165-431-1-1303 ja 165-431-1-1017 väliselle alueelle. Uusien liittymien (pohjoisen Pitkängtien ja eteläisen Uramonmäen) välille on osoitettu uusi kokoojakuu, jolloin alueelle muodostuu läpiajettava kulkuyhteys. Kulku alueen kiinteistöille tulee tapahtumaan uuden kadun kautta, sen rakentuessa. Alueen uudet liikenneläpaukset on tarkoitus toteuttaa vaiheittain.

Kuva 55. Liikennesuunnitelma (Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelu, WSP Finland Oy, 1.11.2022).

Janakkalan kunta on sopinut Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa myös Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen pohjoisen ja eteläisen liittymän tiesuunnitelmien laatimisesta. Maantien 130 parantamisesta Pitkängtien liittymän kohdalla on kuultu 9.12.2021. Pohjoisen liittymän tiesuunnitelman työalue rajoittuu nykyisestä Pitkängtien liittymästä noin 200 m pohjoiseen ja noin 250 m etelään. Toimenpiteillä parannetaan tien liikenneturvallisuutta ja luodaan edellytykset Etelä-Janakkalan maankäytön kehittämiselle maantien 130 itäpuolella. Pohjoisen liittymän tiesuunnitelma odottaa Väyläviraston hyväksyntää.

Eteläisen liittymän osalta tiesuunnitelma on aloitettu, mutta kesken.

Hyväksyttävien tiesuunnitelmien tulee olla kaavan mukaisia, joten ennen tiesuunnitelmien lopullista hyväksyntää, Etelä-Janakkalan asemakaavan tulee olla kunnanvaltuuston hyväksymä.

3.8 Kaava-alueelta laaditut selvitykset

3.8.1 Yleiskaavaa varten laaditut selvitykset

Yleiskaavaa varten laaditut selvitykset:

- Punkan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2018 (Mikroliitti Oy 2018).
- Punkan osayleiskaava-alueen luontokartoitus (Ari Lehtinen 2018).
- Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen luontotietoselvitys 2018 (Luontoselvitys Metsänen 2019).
- Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019 (Luontoselvitys Metsänen 2019).
- Punkanjoen alueen liittymät (WSP Finland Oy. 2020)

Etelä-Janakkalan asemakaavaa varten laaditut selvitykset:

- Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelu (WSP Finland Oy, 24.6.2021)
- Pitkätien mt 130 tiesuunnitelman meluselvitys (WSP Finland Oy, 8.4.2022)
- Maantien 130 parantaminen Pitkätien liittymän kohdalla, Janakkala, Tiesuunnitelma (WSP Finland Oy, 22.12.2022)
- Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelu – päivitys 2022 (WSP Finland Oy, 1.11.2022)

Laajempaa aluetta palveleva, mutta myös yleiskaavan etenemisen kannalta välttämätön selvitys:

- Kantatie 54 Tammela - Hollola Kehittämisselvityksen päivitys (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 23/2020, A-Insinöörit Civil Oy)
- Kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelma (A-Insinöörit 2022)

3.8.2 Käytettävissä olevat laajemmat aineistot

Suunnittelualueelta on lisäksi käytettävissä seuraavia, koko Janakkalaa tai Kanta-Hämettä koskevia aineistoja tai avoimen lähdekoodin aineistoja:

- Museovirasto; Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY-inventointi 2009)
- Rakennettu Häme – Maakunnallisesti arvokas rakennusperintö. Hämeen liitto. 2003.
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt. Hämeen liitto. 2019.
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005. Teija Ahola. 2005.
- Ympäristöministeriö: Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-alue työryhmän mietintö. 1993.
- Hämeen valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2011. Ehdotus
- Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Hämeen ELY-keskus, Koski, K. 2011.
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016. Hämeen liiton julkaisu. Koski, K. & Hirvonen, A. 2016.
- Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Hämeen Maakuntakaava 2040 selvitykset. Ramboll Oy. 2016.
- Maantie 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää. Trafex Oy. 2017.
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020. Ramboll Oy. 2013.
- Janakkalan luonto (Ranta, Siitonen 1994)
- Kanta-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Hämeen liitto. 2014
- Valtatien 10/12 ja kantatien 54 roolit liikennejärjestelmässä (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2014).
- Kantatie 54 Tammela – Hollola kehittämisselvitys (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2013).
- Väyläviraston maanteiden EU meluselvitys 2022 (Väyläviraston julkaisuja 52/2022)
- Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 aineistot (Hämeen liitto)

- Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 tausta-aineistot (Hämeen liitto)
- Museovirasto; Muinaisjäännösrekisteri.
- Ympäristöhallinnon Avoin tieto -palvelu
- Maanmittauslaitoksen maastotietokanta
- Numeerinen kiinteistörekisterikartta
- Ympäristöhallinnon, museoviraston, maanmittauslaitoksen ja muiden viranomaisten ym. avoimen paikkatiedon aineistot
- Muiden viranomaisten aineistot
- Jyväskylän yliopisto, JYX-julkaisuarkisto
- Kansalliskirjasto

3.8.3 Muut suunnittelualueen lähiympäristöä koskevat selvitykset

- Hyvinkään – Riihimäen seudun maankäytön kehityskuva vuosille 2025 ja 2040 (Hämeen liitto 2009).
- Riihimäen ekologinen verkosto (Riihimäen kaupunki 2014).
- Punkanjoen valuma-alueen hulevesiselvitys (SITO 2016).
- Riihimäen yleiskaavan ekologiset vaikutukset (SITO 2016).
- Punkanjoen kunnostussuunnitelma (Vanajavesikeskus, Laine 2017).
- Riihimäen pienvesiselvitys (FCG 2020).

3.9 Rakennusjärjestys

Janakkalan kunnan voimassa oleva rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 28.4.2014. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on laitettu vireille 05/2021.

3.10 Rakennuskiellot

Suunnittelualueella ei ole asetettu rakennuskieltoon.

Alueella voi olla voimassa joko lain mukainen (MRL 16 §) tai rakennusjärjestyksen mukainen suunnittelutarve.

3.11 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään kunnan ajantasaista kantakarttaa ja kiinteistöraja-aineistona ajantasaista maanmittauslaitoksen numeerista kiinteistöraja-aineistoa.

Yleiskaavakartta laaditaan tasokoordinaatistossa ETRS-GK 25FIN, mittakaavassa 1:10 000.

4. OSAYLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET

4.1 Yleistavoitteet

Kaava-alue sijoittuu Janakkalan kunnan eteläosaan, rajautuen etelä- ja itäosiltaan Riihimäen kaupungin rajaan ja länsiosaltaan Lopen kunnan rajaan. Logistisesti hyvällä sijainnilla olevalle suunnittelualueelle ominaista on sijainti vilkkaiden liikenneväylien eli valtatie 3 ja maantien 130 ja kantatien 54 läheisyydessä.

Punkan osayleiskaavan suunnittelun tarkoituksena on määritellä työpaikka- ja teollisuusalueiden sijoittumista ja tutkia alueen liikenteelliset edellytykset sekä todeta nykyisen asutuksen suhde muuhun maankäyttöön. Lisäksi tavoitteena on suunnitella mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisaalueet. Kaavassa osoitetaan rakentamiseen osoitettavat alueet ja pääliikenneväylät sekä maa- ja metsätalousalueet ja mahdolliset virkistysalueet sekä muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset. Oikeusvaikutteinen osayleiskaava todentaa toteutuessaan kunnan maankäytön strategiaa mm. elinkeinoihin ja asumiseen liittyen ja vastaa osaltaan Etelä-Janakkalan kehittämiselle asetettuihin tavoitteisiin.

Suunnittelutyön tarkoituksena on osoittaa Etelä-Janakkalan alueen mahdolliset teollisuus- ja työpaikkarakentamisen alueet. Alueen kahden maanomistajan aloitteesta Valtatie 3:n ja maantien no 130:n väliselle alueelle on suunnitteilla myös teollisuus- ja työpaikkatoiminnan mahdollistava Etelä-Janakkalan asemakaava. Suunnittelualueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajat ovat tehneet yhdeksän kaavoitusaloitetta, joissa esitetään alueiden kaavoittamista työpaikka-, toimitila- ja teollisuuskäyttöön. Etelä-Janakkalan asemakaava onkin laitettu vireille vuonna 2020. Sopimusmenettely on vapaaehtoisuuteen perustuva. Asemakaavoitus on tarkoitus toteuttaa maankäyttösopimuksin siten, että aluetta voidaan käyttää yritystoiminnan harjoittamiseen täysimääräisesti. Uramonmäen alueella on jo tälläkin hetkellä yritystoimintaa.

Kaavahierarkian mukaisesti yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Yleiskaavalla osoitetaan keskeiset aluevaraukset käyttötarkoituksineen, joten osayleiskaava luo pohjan ja lähtökohdat tälle rakentamiseen valmistelevalle ja yritystoimintaa tukevalle asemakaavoitukselle. Myös tieyhteydet tälle asemakaavoitettavalle Uramonmäen alueelle on tarkoitus osoittaa yleiskaavassa.

Suunnittelualueella on maatalousyrityksiä, joiden toimintaa yleiskaavalla on tarkoitus tukea. Myös suunnittelualueen ulkopuolella Piilonsuon alueella on yritystoimintaa, mm. betoni- ja asfalttijätteen vastaanottoa ja käsittelyä sekä hyödyntämistä. Yritysalueelle on yksityistietoimituksessa osoitettu Punkantien kautta tieyhteys, jonka vuoksi alueen tieyhteyksien osoittaminen yleiskaavassa on tarpeen.

Punkan kyläalueen osalta osayleiskaavassa on tarkoitus osoittaa kylämäiset rakentamisen alueet olemassa olevan rakentamisen osalta sekä mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisaalueet ja muut rakentamiseen osoitettavat alueet. Lisäksi kaavassa osoitetaan pääliikenneväylät sekä muut tarpeelliseksi katsotut ohjeelliset tiejärjestelyt ja liittymät sekä rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset, kuten maa- ja metsätalousalueet sekä mahdolliset virkistykseen ja luonnonsuojeluun osoitetut alueet.

Punkan osayleiskaava edistää toteutuessaan Etelä-Janakkalan maankäytön kehittämistä kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja se on siten ohjeena asemakaavaa laadittaessa.

Kaavoitusprosessin keskeisiä selvitettäviä kysymyksiä ovat:

- Teollisuus- ja työpaikkatoiminnan tulevat alueet
- Muu yritystoiminta alueella
- Tieverkon rakenne ja kehittämistarpeet
- Mahdollisten palveluiden tarve ja sijoittuminen

- Kylämäisen asutuksen mahdolliset laajenemisalueet
- Mahdolliset virkistys- ja ulkoilualueet, viheralueverkoston rakenne ja ekologiset yhteydet
- Luonnonympäristön, maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen.

Yleiskaava pyritään laatimaan siten, että se vastaa Janakkalan kunnan nykyisiä ja tulevia tarpeita. Kaavoituksen lähtökohtana ovat alueella voimassa oleva maakuntakaava, maanomistajien tavoitteet, alueen toteutunut maankäyttö sekä alueelle laaditut selvitykset. Yleiskaavatyön tarkoituksena on suunnitella ja varmistaa alueen maankäyttö, yhdyskuntarakenteen toimivuus sekä rakentamisalueiden riittävyys pitkälle tulevaisuuteen. Aikajänne ulottuu jopa vuoteen 2040.

Suunniteltava alue muodostuu rakentamisen ohjaustarpeen kannalta erityyppisistä alueista, joiden suunnitteluperiaatteita on hahmotettu seuraavasti:

Asemakaavoitettavat alueet

Suunnittelualueella on vireillä Etelä-Janakkalan asemakaava valtatie 3 ja maantien 130 väliselle alueelle. Pitkällä tähtäimellä suunnittelualueelle on tarkoitus laatia asemakaava myös suunnittelualueen kaakkoisosaan. Asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueiden tarkempi maankäyttö ja rakentamisen edellytykset ratkaistaan pääsääntöisesti vasta asemakaavoilla. Alueen liikenteelliset ratkaisut suunnitellaan yleiskaavatasoisesti, jotka sitten tarkentuvat asemakaavavaiheeseen.

Asemakaavoitettavilla alueilla yleiskaava on ennen muuta ohjeena asemakaavaa laadittaessa. Yleiskaavalla asemakaavoitettavien alueiden kehitystä tarkastellaan pitkällä aikavälillä.

Kylämäisen rakentamisen alueet

Suunnittelualueen rakentuneet alueet ovat pääosin kylämaista, peltoja reunustaville metsäsaarekkeille rakentunutta asutusta, joka koostuu maatilojen tilakeskuksista sekä omakotitaloista. Kylämaaisella alueella on paikoin maatilojen lisäksi myös muuta yritystoimintaa. Suunnittelun tarkoituksena on todeta nykyisen kylämäisen asutuksen suhde muuhun maankäyttöön. Lisäksi tavoitteena on suunnitella mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisalueet sekä selvittää monialaisen yritystoiminnan tilanne kylämaaisilla alueilla.

Haja-asutusluonteisen rakentamisen alueet

Yleiskaava-alueeseen sisältyy myös ns. haja-asutusalueita, joihin kohdistuu vain satunnaista, luonteeltaan haja-asutustyyppistä rakentamisen tarvetta. Näitä alueita ovat ennen muuta suunnittelualueen harvaan asutut maaseutumaiset alueet. Nämä alueet käsitellään lähtökohtaisesti maa- ja metsätalousalueina, joille voi rakentaa haja-asutustyyppisesti. Rakennuspaikkojen sijoitusta voidaan tarvittaessa ohjata yleisillä kaavamääräyksillä, joilla voidaan edistää myös esim. maiseman ja luonnonarvojen huomioonottoa.

Muita tavoitteita

Kaavoituksen perusselvitysvaiheessa selvitetään alueen luonnonympäristön- ja kulttuuriympäristön ympäristön arvot niin, että ne voidaan kaavoituksen keinoin huomioida ja turvata. Lisäksi selvitetään maakunnallisen ekologisen yhteyden sijoittamistarpeet ja -mahdollisuudet alueella.

Punkan osayleiskaavan suunnittelun tarkoituksena on myös tutkia alueen liikenteelliset edellytykset tunnistettujen liikenteellisten haasteiden osalta, etenkin suh-

teessa asemakaavoitettaviin alueisiin. Lisäksi maakuntakaavan merkintä Riihivii-
dantien linjauksen osalta tulee ratkaistavaksi tällä osayleiskaavalla Janakkalan
puolelle sijoittuvan alueen osalta.

4.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennus-
lain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää (MRL 4 §). Valtakunnalliset
alueidenkäyttötavoitteet ovat valtioneuvoston hyväksymiä alueiden käyttöä ja
aluerakennetta koskevia tavoitteita.

Valtioneuvosto päätti uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista
14.12.2017. Päättös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkis-
taman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston
päättös tuli voimaan 1.4.2018.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ensisijaisena tarkoituksena on var-
mistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja
kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteiden tar-
koituksena on myös edistää kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten täytän-
töönpanoa Suomessa sekä turvata valtakunnallisten alueidenkäyttöratkaisujen
tarkoituksenmukaista toteuttamista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet suunnittelualueella:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustu-
vaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntä-
mistä. Lisäksi luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle
sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotan-
nolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehityk-
selle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutetta-
vuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliiken-
nettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten,
että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta
kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä
varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön pe-
rustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien
toimivuudelle.
- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestin-
täyhteysien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen rat-
kaisujen tarpeisiin.
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen
ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamis-
mahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa ole-
via johtokäytäviä.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallintaa varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
 - Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
 - Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
 - Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.
 - Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden säilymisestä.
- (Valtioneuvoston nettisivut)

4.3 Maakunnalliset tavoitteet

Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava sekä maakunnan kehittämisen lähivuosien tavoitteet osoittava maakuntaohjelma.

Voimassa olevaan maakuntakaavaan on osoitettu seuraavat merkinnät, jotka ohjaavat ja täsmentyvät yleiskaavallisessa suunnittelussa:

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu osayleiskaava-alueelle seuraavia varauksia / merkintöjä:

- Työpaikka-alue, TP (352 ja 353, moottoritien molemmien puolin sijaitsevat alueet): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Työpaikka-alueen reservialue, Tpr (548, Uramonmäestä pohjoiseen): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset uudet tai työpaikka-alueiksi muuttuvat alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Moottoritie, MT
- Seututie- tai pääkatu, ST
- Tieliikenteen yhteystarve välillä Kinturintie-Riihiviidantie
- Kevyen liikenteen yhteystarve välillä Tervakoski – Riihimäki
- Voimajohtolinja 400 Kv, Z400
- Ohjeellinen uusi voimajohtolinja, punainen Z110 Vt 3 ja MT 130 varrella

Maakuntakaavan ohjausvaikutus on otettava huomioon yleiskaavan laatimisessa. Maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa. Maakunnan suunnittelussa on otettu huomioon myös valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulevat siten myös maakuntakaavan kautta osaltaan huomioitaviksi yleiskaavoituksessa.

Kanta-Hämeen maakuntakaavan kaavaotteet on esitetty kaavaselostuksen kohdassa 3.3.

4.4 Maankäytön rakennemalli 2030+ ja muut kunnan tavoitteet

Maankäytön rakennemalli 2030+ on pitkän tähtäimen kehittämisperiaatteet ja kunnan maankäytöllisen tahdon ilmaiseva malli. Rakennemallin esitystapa on strateginen ja ohjeluoto on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Rakennemalli osoittaa työpaikka- ja teollisuusalueet kunnan eteläosiin moottoritien molemmiin puoliin Riihimäen kaupungin rajaan rajautuen. Lisäksi rakennemallissa osoitetaan ohjeellinen yhteystarve uudelle voimajohtolinjalle, alueen liikenneväylät sekä kylämäisen asutuksen kehittämiskäytävä.

Alue on käytännössä kokonaan yksityisessä omistuksessa, ja työpaikka- sekä teollisuusalueiden osalta alueen kehitystä ohjaavat maanomistajien tarpeet ja intressit. Kylämaiset asutusalueet ja maa- sekä metsätalousalueet ovat myös yksityisessä omistuksessa. Alueen kehittäminen ei vaadi kunnalta laajamittaista maanhankintaa, mutta edellyttää maankäyttösojmusten laatimista erityisesti yritystoimintaan myöhemmin asemakaavoitettavien alueiden osalta. Kunnan tavoitteena on yleiskaavoituksella mahdollistaa yritystoimintaa palvelevien työpaikka- ja teollisuusalueiden syntyminen logistisesti erinomaiselle sijainnille. Lisäksi kunnan tavoitteena on tukea alueen maa- ja metsätalousyritysten sekä muiden yritysten toimintaa sekä mahdollistaa nykyisen kaltainen kylämäinen maaseutuasutus alueella.

Liikenteellisten tavoitteiden osalta tarkoituksena on osoittaa asianmukaiset ja liikenneturvallisuuden kannalta tarpeelliset liittymät ja liikenneyhteydet siten, että ne palvelevat esimerkiksi asemakaava-alueiden liikenteellisiä tarpeita. Myös muut tunnistetut, esimerkiksi yritystoimintaa ja alueen muuta maankäyttöä palvelevat liikenteelliset yhteystarpeet on tarkoituksenmukaista osoittaa kaavassa.

5. OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Osayleiskaavan lähtökohdat ja suunnittelun tarve

Vuonna 2016 oli Janakkalan talousarviokäsittelyn yhteydessä tuotu esille tavoite edistää Etelä-Janakkalan maankäytön kehittämistä. Kunnan maankäytön tulosalue oli myös neuvotellut eräiden maanomistajien kanssa yksityisten maa-alueiden kaavoittamisesta. Punkan alueella oli myös uutta yritystoimintaa, jota käynnisti yritystoimija Piilonsuolla. Lisäksi alueella oli joitain vanhempia yrityksiä (mm. Uramonmäki) maatalousyrittämisen lisäksi. Kuntaan oli lisäksi toimitettu kaksi kaavoitusaloitetta, joissa yrittäjäosapuoli esitti omistamiensa maiden asemakaavoittamista.

Yksityisen maan asemakaavoitus edellyttää maankäyttösopimusta. Tekninen lautakunta käsitteli asiaa ja esitti kunnanhallitukselle Etelä-Janakkalan yleiskaavoitusta kokouksessaan 19.4.2016 (Teknltk 19.4.2016 §30). Kunnanhallitus päätti käynnistää Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksen kokouksessaan 2.5.2016 (Kh 2.5.2016 §103). Kokouksissa päätettiin myös asemakaavoitukseen ryhtymisestä kaavahierarkian mukaisesti.

Osayleiskaavalla on tavoitteena mahdollistaa työpaikka- ja teollisuustoimijoiden sijoittuminen Janakkalan eteläosiin. Useat alueen maanomistajat ovat tehneet kunnalle aloitteita omistamiensa maiden asemakaavoittamiseksi. Alueelle on jo osittain kohdistunut ja kohdistuu tällä hetkellä voimakkaita maankäytön muutos-paineita, joiden vuoksi on tarve laajamittakaavaisemmalle yleispiirteiselle suunnittelulle, johon osayleiskaavoituksella vastataan. Myös alueen liikennejärjestelyjä on tarpeen tarkastella, kehittää ja selkeyttää maankäytön muuttuessa. Lisäksi alueella on kylämaista asutusta, maatalousyrityksiä ja muuta yritystoimintaa. Osayleiskaavoituksella tuetaan näitä toimintoja ja osoitetaan mahdolliset laajenemisalueet kylämaiselle asutukselle.

5.2 Suunnittelun käynnistäminen

Kunnanhallitus päätti käynnistää Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksen kokouksessaan 2.5.2016 (Kh 2.5.2016 §103).

Kaavaprosessin alkuvaiheessa 16.8.2018 järjestettiin yleisötilaisuus Tervakoskella, jossa esiteltiin kaavalle asetettuja lähtökohtia ja tavoitteita sekä suunnittelu- aluetta yleensä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n edellyttämä aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu yhdessä kunnan, Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskusten, Hämeen liiton, Riihimäen kaupungin sekä Pelastuslaitoksen kesken järjestettiin 12.10.2018. Neuvottelussa käsiteltiin kaavoitukselle asetettuja tavoitteita ja selvitystarpeita. Mu-seovirasto lähetti terveisensä sähköpostitse.

Ilotulitevaraston vielä sijaitessa kaava-alueella, pidettiin 8.11.2018 erillinen neuvottelu Tukesin kanssa liittyen ilotulitevaraston sijaintiin kaava-alueella. Jo 3.10.2018 oli neuvoteltu asiasta varaston omistajan, Moxom Oy:n kanssa. Sittemmin Moxom Oy on poistunut alueelta ja ilotulitevarastosta ei ole enää tarpeen keskustella esim. Tukesin kanssa.

Tekninen lautakunta hyväksyi kokouksessaan 27.11.2018 osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtäville asetettavaksi ja samalla yleiskaavaprosessin saattamisen vireille kuulemismenettelyineen (Teknltk 27.11.2018 § 203).

5.3 Vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Kaavan vireilletulo oli 7.12.2018. Käynnistämisvaiheen kuuleminen järjestettiin 7.12.2018 – 11.1.2019. Valmisteluaineistoon kuuluvana on ollut nähtävillä 19.11.2018 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Myös maantien 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli – Hyvinkää oli esillä kunnan nettisivuilla.

Punkan osayleiskaavan vireilletuloaineistosta saatiin seitsemän kirjallista mielipidettä ja kaksi suullista. Mielipiteet koskivat monipuolisesti eri asioita vesihuollosta liikenneselvitysten ja tiedottamisen kautta omien maiden käytölle esitettyihin toiveisiin.

Mielipiteet on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon kaavaluonnosta valmisteltaessa kaavan tavoitteet huomioiden. Yhteenvedo mielipiteistä ja vastineista on kaavaselostuksen liitteessä 1.

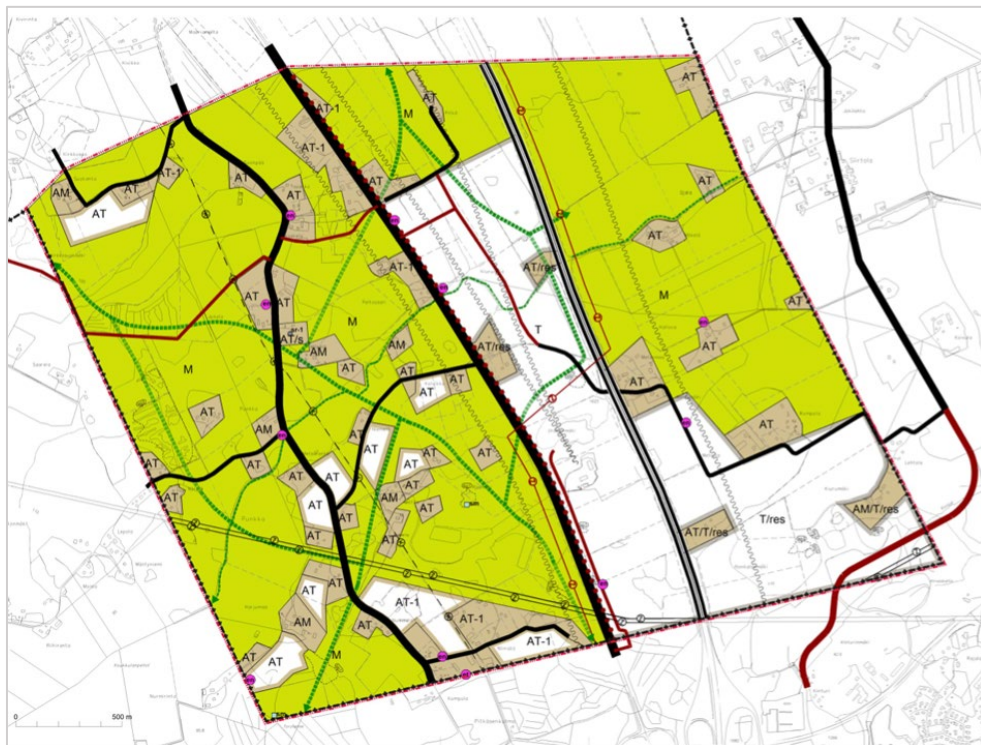
Viranomaisneuvottelussa 12.10.2018 todettiin, että kaavan osallisiin lisätään Caruna. Lisäksi Riihimäen kaupunki otti esille suunnittelualueen sijainnin aivan Riihimäen rajassa. Tällöin myös Riihimäen kaupungin asukkaita tulisi tiedottaa kaavan etenemisestä. Sovittiin, että sekä vireilletulosta että nähtävilläoloista kuulutetaan Janakkalan Sanomien lisäksi myös Aamupostin sunnuntainumerossa, joka jaetaan Riihimäen jokaiseen talouteen. Lisäksi ollaan yhteydessä Riihimäelle ja tiedotetaan virkamiehiä kaavan eri vaiheista (mm. kirjaamo@riihimaki.fi).

Työneuvottelussa 31.1.2020 käsiteltiin myös Punkan osayleiskaavan luontoselvitystä. Mukana oli kunnan edustajien lisäksi viranomaisia ELY-keskuksesta sekä Hämeen liitosta. Riihimäen kaupungin kanssa on ollut yhteisiä neuvotteluja liittyen mm. Maantien 130 liikennejärjestelyihin, viimeisimmät 18.11.2021 ja 7.12.2021 sekä kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelman laadintaan.

5.4 Luonnosvaiheen kuuleminen ja kaavaluonnoksesta saatu palaute

Tekninen lautakunta hyväksyi MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisessa tarkoituksessa asetettavaksi julkisesti nähtäville sekä kaavaluonnoksen ja merkintöjen selitykset (päiväty 5.10.2020) ja kaavaselostuksen liitteineen (päiväty 5.10.2020).

Kaavaluonnosvaiheen aineistot pidettiin nähtävillä 23.10. – 23.11.2020 välisen ajan kunnantalon ilmoitustaululla ja kunnan verkkosivuilla. Nähtävillä olosta tiedotettiin Janakkalan Sanomissa (20.10.2020) lehtikuulutuksin ja osallisille kirjeellä. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot ja osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä. Yleisötilaisuus, jossa esiteltiin kaavaluonnosta, pidettiin Kiipulassa 27.10.2020.

Kuva 56. Ote nähtävillä olleesta kaavaluonnoksesta.

Kaavaluonnosvaiheessa lausunnot pyydettiin Hämeen ELY-keskukselta, Hämeenlinnan kaupunginmuseolta, Riihimäen kaupungilta, Lopen kunnalta, Hämeen liitolta, Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta, Janakkalan vedeltä, Punkan – Nummenpään vesiosuuskunnalta, Punkanjoen perkausyhtiöltä, Caruna Oy:ltä, Gasum Oy:ltä ja Fingrid Oy:ltä. Kaavaluonnoksesta saatiin 12 lausuntoa. Lausunnon antoivat Hämeen ELY-keskus, Hämeen liitto, Hämeenlinnan kaupunginmuseo, Riihimäen kaupunki, Lopen kunta, Punkan – Nummenpään vesiosuuskunta, Janakkalan Vesi, Punkanjoen Perkausyhtiö, Fingrid Oy, Caruna Oy, Gasum Oy ja Kanta-Hämeen pelastuslaitos. Janakkalan Vedellä, Lopen kunnalla, Punkanjoen perkausyhtiöllä, Caruna Oy:llä, Gasum Oy:llä ja Kanta-Hämeen pelastuslaitoksella ei ollut erityistä lausuttavaa.

Kaavaluonnoksesta saatiin yhteensä 10 joko kirjallista tai suullista mielipidettä. Mielipiteet koskivat pitkälti alueen maanomistajien maiden suunniteltua maankäyttöä. Kantaa otettiin myös alueen vesihuollon järjestämiseen ja liikennettä koskeviin ratkaisuihin. Lisäksi saatiin yksityiskohtaisempaa tietoa alueen historiasta sekä ajantasaista tietoa maanomistajien maihin kohdistuvista muutoksista. Yhteenveto lausunnoista, mielipiteistä sekä niihin laadituista vastineista on kaavaselostuksen erillisenä liitteenä (Liite 2).

5.5 Muutokset luonnosvaiheen jälkeen

Yleiskaavaehdotuksen kaavakarttaan on mielipiteiden, lausuntojen ja selvitysten pohjalta tehty luonnokseen nähden muutoksia, joista tässä on lueteltu merkittävimmät:

- Asemakaavoitettavan alueen päivitetyt tiesuunnitelmat (Etelä-Janakkalan asemakaava-alue).
- Lisättiin uusia rakennuspaikkojen alueita (5 kpl) tiivistäen olemassa olevaa kylärakennetta.
- Lisättiin ohjeellinen suojaviheralue EV-2 –merkintä.
- Lisättiin teollisuus- ja varastoalue T-2 –merkintä.
- Poistettiin viheryhteystarvelinjaus kohti kantatietä 54, korvattiin yhteys uudella linjauksella.
- Osoitettiin Riihiviidantien ja Kinturinkujan päivitetyt linjaukset.
- Lisättiin teiden toiminnallista luokkaa kuvaavat lyhenteet.
- Lisättiin puuttuva muuntamo en –merkinnällä.
- Muutettiin hieman Punkantien ja mt 130 välistä uutta yhteyttä, suojapuuston jättämiseksi olevan kiinteistön ja uuden yhteyden välille.
- Muutettiin kahden alueen osalta käyttötarkoitusta nykykäytön mukaiseksi.
- Kaavamääräyksiä täydennettiin, tarkennettiin ja korjattiin tarvittavilta osin.

5.6 Ehdotusvaiheen kuuleminen

Kaavaehdotus käsitellään sekä teknisessä lautakunnassa että kunnanhallituksessa 2/2023. Kaavaehdotus pidetään nähtävillä 2.3. – 3.4.2023 välisen ajan (MRL 65 § / MRA 27 §) kunnantalon ilmoitustaululla ja kunnan verkkosivuilla. Nähtävänä olosta tiedotetaan lehtikuulutuksin Janakkalan Sanomissa ja Aamupostissa sekä kunnan ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Kaavaehdotuksesta pyydetään viranomaisten lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus jättää kirjallinen muistutuksensa.

Kaavaehdotuksen nähtävänä olon aikana järjestetään kaavan esittelytilaisuus Teams etäyhteyden välityksellä. Esittelytilaisuus on kaikille avoin. Osallistumislinkki lisätään kunnan verkkosivuille.

5.7 Muutokset ehdotusvaiheen jälkeen

Tämä kohta täydennetään ehdotusvaiheen nähtävänä olon jälkeen.

6. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISU

6.1 Yleisperusteet

Punkan osayleiskaavan tavoitteita on ensimmäisen kerran käsitelty jo vuonna 2016, kun Janakkalan talousarviokäsittelyn yhteydessä on tuotu esille tavoite edistää Etelä-Janakkalan maankäytön kehittämistä. Kunnan maankäytön tulosalue oli neuvotellut jo silloin eräiden maanomistajien kanssa yksityisten maa-alueiden kaavoittamisesta. Kuntaan oli myös toimitettu tuolloin kaksi kaavoitusaloitetta, joissa yrittäjäosapuoli esitti omistamiensa maiden asemakaavoittamista. Punkan alueella oli silloin myös uutta yritystoimintaa käynnistymässä (Piilonsuo) ja alueella oli myös joitakin vanhempia yrityksiä (mm. Uramonmäki) maatalousyrittämisen lisäksi. Silloiset tavoitteet ovat olleet edelleen ohjaamassa osaltaan alueen kaavaratkaisua. Punkan yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa ja luositen pohjan ja lähtökohdan rakentamiseen valmistelevalle kaavoitukselle.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon kuntien kaavoituksessa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat osaltaan myös maa-kuntien kaavoitusta, jota kautta ne vaikuttavat myös osaltaan yleiskaavatasolle. Punkan osayleiskaava on laadittu noudattaen valtakunnallisia alueidenkäyttöperiaatteita sekä Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 ratkaisuja.

Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian, ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemalli linjaa edelleen osaltaan yleiskaavoitusta. Punkan osayleiskaavan osalta tavoitevuosi ulottuu vuosille 2035 – 2040. Eli kaavassa on kyse pitkän tähtäimen maankäytön suunnitelmasta, joka linjaa eteläisen Janakkalan maankäyttöä siten, että varmistetaan yhdyskuntarakenteen toimivuus ja asemakaavoitettavaksi aiottujen työpaikka- ja teollisuusalueiden rakentamisalueiden riittävyys, toisaalta osoitetaan rakentamiselta vapaana säilyvät alueet, sekä kylämaisena alueena säilyvät alueet.

Kunnan tulevan maankäytöllisen kehittymisen kannalta kyseessä on suunnitelma, joka mahdollistaa uusien elinkeinoalueiden muodostumisen asemakaavojen avulla. Liikenteellisten ratkaisujen osalta tukeudutaan alueelta laadittuihin selvityksiin. Toisaalta suuri osa suunnittelualueesta tulee jäämään edelleen maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Myös kylämaisilla alueilla, sekä muilla haja-asutusluontoisilla alueilla on oma merkitys alueella, joiden suhde muuhun maankäyttöön tulee tarkentumaan osayleiskaavan avulla.

Eniten muuttuvaa maankäyttöä tuo alueelle asemakaavoitettavat teollisuusalueet. Nämä tulevat uudet elinkeinoelämää palvelevat teollisuus- ja työpaikka-alueet tukeutuvat ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Nämä työpaikka-alueet sijoittuvat myös siten, että ne ovat joukkoliikenteen osalta hyvin saavutettavissa esim. Kt 54 läheisyydessä ja toisaalta myös lähellä esimerkiksi Riihimäen kaupun-

kirakennetta, jolloin ne ovat myös kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa. Myös uusi kevyen liikenteen yhteystarve -merkintä parantaa toteutuessaan osaltaan tätä saavutettavuutta.

Uusilla liikenteellisillä tieyhteyksillä turvataan yleiskaava-alueen ja toisaalta myös lähiympäristön sujuvat liikenteelliset ratkaisut pitkälle tulevaisuuteen. Liikenteelliset ratkaisut perustuvat liikenneselvityksiin, joiden perusteella on määritelty alueelle ne parhaiten soveltuvat ratkaisut, joissa täyttyvät myös turvallisuuden ja lain näkökulmat. Näitä ovat mm. asemakaavoitettavan mt 130 ja vt 3 välisellä alueella olevan Etelä-Janakkalan asemakaavan liittymä- ja katuratkaisut, sekä ns. Humuspehtoorin tieyhteys yksityiseltä tieltä käytännössä Punkantien yli maantielle 130. Lisäksi ns. Riihiviidantien jatkeen linjaus kaava-alueen kaakkoisosassa on yksi merkittävimmistä muutoksista, jossa sekä Riihimäen että Janakkalan maankäytön kehittyminen vaikuttaa osaltaan siihen, millä aikataululla uusi linjaus toteutetaan.

Osayleiskaavan maankäytön aluevarauksilla vaikutetaan suunnittelualueen ja koko Janakkalan kunnan elinvoimaan. Elinvoimaa luodaan mm. teollisuus- ja työpaikka-alueiden riittävyydellä. Työpaikat mahdollistavat myös väkiluvun kasvun, joka luo tarpeita asumiselle. Monipuoliset asumisen mahdollisuudet kylämaisten asutusalueiden osalta taas luovat mahdollisuuksia löytää jokaiselle sopiva elinympäristö. Monipuoliseen ja elinvoimaa tuovaan asuinympäristöön kuuluvat myös monipuoliset jokamiehenoikeudella tapahtuvan liikkumisen mahdollisuudet sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön arvot. Myös toimiva tiestö, eli hyvät kulkuyhteydet niin elinkeinotoiminnan kuin normaalin, henkilöautolla tapahtuvan liikkumisen osalta tuovat elinvoimaa. Liikkumisen mahdollisuus myös kevyen liikenteen keinoin ovat osa toimivaa elinympäristöä.

6.2 Kokonaisrakenne

Osayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava on siten ohjeena asemakaavaa laadittaessa. Osayleiskaavan mitta-kaava on 1:10 000. Kaava on laadittu siten, että uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet on osoitettu umpivärien sijaan ainoastaan aluevarausta kuvaavalla värireunuksella ja kirjainmerkinnällä. Näillä alueilla on sallittua myös alueen nykyinen maankäyttö, joka on käytännössä maa- ja metsätalous, joiltain osin myös asutus.

Kaavan kokonaisrakenne on pitkälti kaksijakoinen, toisaalta nykytilanteen toteava, toisaalta asemakaavoituksen mahdollistava. Kaava-alueen keskellä olevat alueet sekä kaakkoisosa kuuluvat alueeseen, jonka osalta kaavalla varaudutaan tulevan yhdyskuntakehityksen mukanaan tuomaan muuttuvaan maankäyttöön. Hallitsempana maankäyttöä muuttavana tekijänä voidaan nähdä Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen muodostuminen moottoritien ja maantien 130 väliselle alueelle. Myös ns. Honkalanmäen alue on osoitettu työpaikka- ja teollisuusalueiden reservi-alueeksi. Tämän alueen maankäyttö tulee muuttumaan kuitenkin selkeästi pidemmällä aikatahtimella, kuin moottoritien länsipuolella. Myös Riihiviidantien uuden linjauksen vaikutus moottoritien itäpuolella muuttaa maisemakuvaa pitkällä aikavälillä.

Suunnittelualueen läntisten ja koillisten osien osalta osayleiskaava toteaa pitkälti olemassa olevan maankäytön. Punkan kyläalueella päämaankäyttömuoto on edelleen maa- ja metsätalous, jossa on sallittu haja-asutusluontoinen rakentaminen, samoin on kiinteästi Riihimäen puolelle liittyvän Siirtolan alueen osalta. Maa- ja metsätalousalueiden lisäksi kyläalueelle on osoitettu olemassa oleva asuinrakentaminen sekä uusia rakennuspaikkojen alueita maltillisesti, jonne rakentamista

kyläalueella pyritään ohjaamaan. Nämä alueet on katsottu olevan parhaiten rakentamiseen soveltuvia. Kaavaa ei kuitenkaan voi käyttää rakennuslupien myöntämisen perusteena (MRL 44 §).

Kylämaisilla rakentamisen alueilla on määritelty ne alueet, joilla on sallittu vain kylämainen asuminen ja toisaalta ne alueet, jotka on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten.

Punkan kylällä, etenkin teiden varsille jää kylämaisten asutusten alueita, joiden osalta todetaan toteutunut maankäyttö sekä varaudutaan kylämaisten asutusalueiden laajenemiseen sekä tiivistymiseen. Itäisimpään osaan jää myös jonkin verran maa- ja metsätalousalueita, joille ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä ja joilla on voimassa haja-asutusluontoinen rakennusoikeus. Näitä ovat myös alueen melulle alttiit alueet, joille ei kuitenkaan voida suositella haja-asutusluontoista asumista vilkkaiden teiden meluvaikutus huomioiden.

Suuri osa osayleiskaava-alueesta säilyy edelleen maa- ja metsätalousalueena. Tällaisia alueita ovat etenkin maatilatalouskeskusten alueiden läheisyydet niillä alueilla, joilla alueen muuttuva maankäyttö ei ole tarpeen. Toki on huomioitava, että kaava-alueen sijainti Riihimäen rajan pinnassa, vain noin kolme kilometriä kaupungin keskustasta, aiheuttaa muutostarpeita alueen maankäyttöön, jolloin muuttuvan maankäytön alueet ovat paikoitellen suhteellisen laajoja. Maa- ja metsätalous on toki edelleen maakäyttömuotona siihen asti, kun maankäytön muutos tulee asemakaavan myötä todentumaan.

Alueen luonnonympäristö on huomioitu ja maankuntakaavan ekologisen yhteystarpeen merkintää on täsmennetty luontoselvitykseen perustuen siten, että se huomioi sekä luontoselvityksen että maankäytön tavoitteet. Muinaisjäännökset on osoitettu arkeologisen inventoinnin perusteella. Yleiskaavaan on merkitty yksi rakennetun ympäristön kohde, Punkan koulu.

Liikenne- ja ratkaisujen osalta kaavan maankäyttöratkaisut tukeutuvat lähtökohtaisesti alueen kattavaan nykytieverkostoon. Kaavalla tuodaan esille myös uusi kevyen liikenteen yhteystarve maantien 130 varteen maakuntakaavan ohjausvaikutuksen mukaisesti. Lisäksi osayleiskaavassa osoitetaan uudet liikenneyhteydet muuttuvan maankäytön alueille sekä niiden läheisyyteen. Merkittävimpiä näistä yhteyksistä ovat maantien 130 ja moottoritien väliselle asemakaava-alueelle tulevat uudet tie-/katuyhteydet sekä eteläiseen että pohjoiseen osaan tulevaa asemakaava- aluetta. Nämä vaikuttavat myös Pitkätien ja Lehtola-tien liittymiin ja linjauksiin. Lisäksi Riihiviidantien jatkeen ulottuminen pitkän aikavälin asemakaavoitettavalle alueelle kaava-alueen kaakkoisosassa on suurista tielinjauksista merkittävin. Myös ns. Humuspehtoorin tieyhteys Punkantielle ja siitä eteenpäin maanteille 130 on huomionarvoinen muutos. Myös tämä tavoitetila on mitä todennäköisimmin pitkän aikavälin muutos.

Osayleiskaava edistää alueen erilaisten arvojen säilymistä luonnonympäristön, ekologisten verkostojen ja arkeologian osalta. Kaava-alueelle jää laajoja jokamiehenoikeudella tapahtuvaan liikkumiseen sopivia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita.

Punkan osayleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen aluevarausyleiskaava, jolla ohjataan asemakaavallista suunnittelua ja rakennuslupamenettelyä. Osayleiskaava on luonteeltaan mahdollistava, jolloin se antaa vaihtoehtoisia ja monipuolisia mahdollisuuksia osayleiskaava-alueen kehittämiseen. Asemakaavoituksen

keinoin voidaan alueelle luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeisiin ja kaavan maankäyttöratkaisu on mitoitettu elinkeinorakentamisen tarpeisiin toistaiseksi riittäväksi. Toisaalta kaava turvaa osaltaan myös kylämäisen asutuksen säilymisen alueella. Myös maaseudun elinkeinotoiminnan mahdollistaminen on kaavalla turvattu niiltä osin, kun alueita ei ole suunniteltu muuttuvaan maankäyttöön.

6.3 Rakentamisalueet

6.3.1 Kylämäiset alueet ja haja-asutus alueet

Kylämäisen rakentamisen alueita on etenkin Punkan kylän alueet, esimerkiksi Punkantien sekä muiden pienempien kyläteiden varressa. Asutus on pääosin keskittynyt nauhamaisesti teiden varsille, lisäksi alueella on muutamia yksittäisiä vakituisen asumisen rakennuspaikkoja sekä seitsemän maatilan talouskeskuksen aluetta. Lisäksi maa- ja metsätalousalueella on voimassa haja-asutusluontoinen rakennusoikeus.

Kyläalue (AT)

Kylämäisen asutuksen alueet on osoitettu merkinnällä kyläalue (AT). Ruskealla täysvärillä on merkitty olemassa olevan asutuksen alueet. Uudet kylämäisen asutuksen alueet (laajeneminen ja tiivistäminen) on osoitettu ruskealla värireunuksella ja merkinnällä AT. Myös yksittäiset rakennuspaikat kaava-alueella ovat merkinnällä AT.

Alueet on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä asumisen yhteydessä olevaa palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten.

Uusilla rakennuspaikoilla rakennus on liitettävä yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on vesiosuuskunnan vahvistetulla toiminta-alueella, tai kohtuullisesti järjestettävissä. Rakennuspaikan koko on vähintään 2000 m².

Rakennusoikeus rakennuspaikalla määräytyy rakennusjärjestyksen mukaisesti.

Kaavan keskiosassa ja kaakkoisosassa on yhdistettyjen toimintojen merkintä **AT/Tres**. Ensisijainen käyttötarkoitus on osoitettu ensin, eli kyläalue ja toissijainen kaavamerkintä, eli pitkän aikavälin teollisuus- ja varastoalue astuu voimaan, mikäli ensisijainen käyttötarve ko. alueella päättyy. Merkintä **res** osoittaa, että alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla.

Punkan koulun ympäristö on osoitettu kaavassa merkinnällä **AT/s** eli kyläalue, jolla ympäristö säilytetään. Merkintä osoittaa rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaan rakennuksen tai rakennusryhmän. Rakennuksessa suoritettavien toimenpiteiden ja pihapiirin uudisrakentamisen ratkaisujen tulee olla sellaisia, että rakennusten ja pihapiirien erityiset arvot säilyvät. Ennen rakennusta tai sen ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee kulttuuriympäristötehtäviä hoitavalle alueelliselle vastuumuseolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Alueen rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että rakentaminen soveltuu sekä rakennustavaltaan että sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.

Kyläalue (AT-1)

Kylämäisen asutuksen alueet, joilla on sallittu elinkeinotoiminta, on osoitettu merkinnällä kyläalue (AT-1). Ruskealla täysvärillä on merkitty olemassa olevan asutuksen alueet. Uudet kylämäisen asutuksen alueet (laajeneminen ja tiivistäminen) on osoitettu ruskealla värireunuksella ja merkinnällä AT-1. Myös yksittäiset rakennuspaikat kaava-alueella ovat merkinnällä AT-1.

Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Alueelle voidaan sijoittaa myös ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta pienyritystoimintaa.

Uusilla rakennuspaikoilla rakennus on liitettävä yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on vesiosuuskunnan vahvistetulla toiminta-alueella, tai kohtuullisesti järjestettävissä. Rakennuspaikan koko on vähintään 2000 m².

Rakennusoikeus rakennuspaikalla määräytyy rakennusjärjestyksen mukaisesti.

Maatilojen talouskeskusten alueet (AM)

Tuotantokäytössä olevat seitsemän maatilalan talouskeskuksen aluetta on osoitettu osayleiskaavassa AM -aluevarauksella. Alue on tarkoitettu vakituiseen asutukseen sekä maa- ja metsätaloutta palvelevaan rakentamiseen. Kullekin maatilalan talouskeskuksen yksikölle saa sijoittaa kaksi asuinrakennusta sekä maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Maatilat ovat suuntautuneet pääosin peltoviljelyyn ja kasvintuotantoon. Näiden ohella alueella on paljon hevostaloutta.

Kaavan kaakkoisosassa sijaitsevilla maatilalla on yhdistetty merkintä **AM/Tres**. Yhdistettyjen toimintojen alue on varattu useampaa toimintaa varten. Ensisijainen käyttötarkoitus on osoitettu ensin eli maatilalan talouskeskuksen alue ja toissijainen kaavamerkintä eli pitkän aikavälin teollisuus- ja varastoalue astuu voimaan, mikäli ensisijainen käyttötarve ko. alueella päättyy. Merkintä **res** osoittaa, että alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla.

6.3.2 Teollisuus- ja työpaikka-alueet

Teollisuus- ja varastoalueet (T)

T-merkinnällä on osoitettu pääosin rakentumattomat, teollisuus- ja varastotoimintaan varattavat alueet. Alueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä toimisto ja myymälätiloja. Alueelle voidaan sijoittaa myös toiminnoille tarpeelliset liikenneylät ja -alueet, suojaviheralueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet. Alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla.

Teollisuus- ja varastoalueina (T) on osoitettu nyt vireillä oleva Etelä-Janakkalan asemakaava-alue. Tämä uusi teollisuus- ja varastoalueeksi osoitettava alue moottoritien ja maantien 130 välisellä alueella on osoitettu harmaalla värireunuksella ja merkinnällä T.

Teollisuus- ja varastoalue (T-2)

T-2 merkinnällä on osoitettu pääasiallisesti teollisuus- ja varastokäyttöön varattu alue. Alueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä toimisto- ja myymälätiloja. Alueelle voidaan sijoittaa myös toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, suojaviheralueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet. Alueella ei ole asemakaavaa.

Teollisuus- ja varastoalueena (T-2) on osoitettu kaava-alueen pohjoisosassa oleva Lopen Maa- ja Vesirakenne Oy:n yritystoiminnan kattava alue. T-2 alueen rakentaminen luvutetaan suunnittelutarveratkaisulla, jolloin alueelle ei voi rakentaa niin tehokkaasti kuin asemakaava-alueella.

Teollisuus- ja varastoalueet (Tres)

Pitkän aikavälin Teollisuus- ja varastoalueet -merkinnällä on osoitettu pääosin rakentumattomat, teollisuus- ja varastotoimintaan varattavat alueet. Alueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä toimisto ja myymälätiloja. Alueelle voidaan sijoittaa myös toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, suojaviheralueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet. Alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla.

Teollisuus- ja varastoalueina (Tres) on osoitettu pitkän aikavälin asemakaava-alue. Tämä uusi, pitkän aikavälin teollisuus- ja varastoalueeksi osoitettava alue sijaitsee kaavan kaakkoisosassa moottoritien itäpuolella. Alue on osoitettu harmaalla värireunuksella ja merkinnällä Tres.

6.3.3 Rakentamisalueiden yleismääräykset

Vesihuoltoverkoston ulkopuolisten rakennuspaikkojen jätevesien käsittely tulee järjestää kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön sekä kunnan määräysten mukaisesti.

Uusien rakennuspaikkojen tieyhteydet tulee suunnitella siten, että kulku yleiselle tielle järjestetään ensisijaisesti olevien liittymien kautta.

Muilta osin noudatetaan Janakkalan kunnan voimassa olevaa rakennusjärjestystä.

6.4 Liikennealueet ja -yhteydet sekä sen erityismerkinnät

Liikenneyhteyksien osalta kaavan maankäyttöratkaisut tukeutuvat lähtökohtaisesti alueen kattavaan ajoneuvoliikenteen verkostoon. Suunnittelualaue sijaitsee Riihimäen kaupungin välittömässä läheisyydessä. Aluetta halkoo etelä-pohjoissuunnassa sekä moottoritie että maantie 130, kantatie 54 sijoittuu kaava-alueen eteläpuolelle, sen läheisyyteen.

Moottoritie on osoitettu kaavassa **kahden mustan viivan** merkinnällä **moottoritie**. Maantie 130 eli vanha kolmostie on osoitettu **seututienä mustalla yhtenäisellä viivalla**. Lisäksi **ohuemmalla yhtenäisellä mustalla viivalla on yhdystienä** osoitettu Punkantie (13629). **Kokoojakatuina** on osoitettu haja-asutusalueen kokoojatiestä. Lisäksi teiden toiminnallista luokkaa kuvaavat lyhenteet on merkitty kaavakarttaan.

Uudet **ohjeelliset tielinjaukset** on osoitettu **punaruskealla viivalla**. Nämä tiet ovat asemakaavoitettavien alueiden osalta osa kokoojakatuverkostoa, jolloin näiden teiden linjaus tullaan ratkaisemaan lopullisesti asemakaavoituksen yhteydessä. Lisäksi punaruskealla viivalla on osoitettu Punkantien ja maantien 130 välinen uusi yhdystie (kokoojakatu) liittyen ns. Humuspehtoorin tieyhteyteen. Humuspehtoorin yksityistieoimituksessa määritetty tieyhteys on osoitettu Punkantieltä itä-länsisuunnassa kohti Lopen rajaa. Lisäksi uutena yhdystienä on osoitettu ns. Riihiviidantien jatke, eli uusi linjaus kt 54:ltä Riihiviidantielle ja Kinturinkujan jatke liittyen osin myös Riihimäen kaupungin maankäyttöliisiin suunnitelmiin. Maakunta-kaavassa 2040 on tiedostettu kevyen liikenteen yhteystarve maantien 130 varteen. Tämä uusi **kevyen liikenteen yhteystarve on osoitettu punaruskealla palloviivalla** maantien 130 varteen.

Liittymien paikat seutu- ja yhdysteiltä tuleville asemakaava-alueille ja muille maankäytön alueille perustuvat Maantien 130 ja sen liittymien liikenneselvitykseen (WSP Finland Oy 2020) ja sen pohjalta laadittuihin tarkennettuihin selvityksiin. Riihiviidantien jatkeen linjaus perustuu Kantatie 54 kehittämisselvityksen päivityksen (A-insinöörit 2020) pohjalta laadittuun Kt 54 Riihimäen kaupungin aluevaraus-suunnitelmaan (2022).

Valtatien 3 osalta on tehty maanteiden meluselvitys vuonna 2012. Tiedostettu on kuitenkin se seikka, että alueen tiestöstä myös ainakin mt 130 ja kt 54 tuottavat melua. Valtatien 3 ja maantien 130 melua on tutkittu myös Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen Pitkätien liittymän tiesuunnitelman yhteydessä (WSP 2022). Niinpä vt 3 ja mt 130 reunoille on osoitettu **ohjeellinen melualue** -merkintä (**aaltoileva musta viiva**). Merkintä on sijoitettu 300 metrin etäisyydelle kolmostiestä ja 150 metrin etäisyydelle maantiestä 130. Ohjeellinen melualue -merkintä kuvaa ai-noastaan sen, että tarve on olemassa, ei sitä, kuinka etäälle teistä tarve todellisuudessa ulottuu. Siten mahdollinen meluntorjuntatarve tulee huomioida myös kauempana teistä kuin mitä merkintä esittää, esimerkiksi alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakennuslupavaiheessa haja-asutusalueella.

6.5 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)

Maa- ja metsätalousvaltainen alue on tarkoitettu alueiden osalta myös haja-asutusluontoiseen rakentamiseen. Alueen rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu. Alueen mahdollinen meluntorjuntatarve on otettava huomioon rakentamisvaiheessa.

Kaava-alueet asemakaavoitettavia alueita ja rakentamisalueita lukuun ottamatta ovat aluevaraukseltaan maa- ja metsätalousvaltaisista alueita.

6.6 Luontoarvot ja ekologinen yhteys

Kaavan luontomerkinnät perustuvat alueen uusimpaan luontoselvitykseen, Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019 (Luontoselvitys Metsänen 2019). Alueen tunnistetut arvokkaat luontotyyppi- ja lakikohteet on osoitettu kaavassa asianmukaisin merkinnöin, eikä alueille ole osoitettu rakentamista. Asemakaava-alueiden osalta maankäyttö tarkentuu asemakaavavaiheessa.

Luo-1 -merkinnällä (musta pistekatkoviiva) on osoitettu **mahdollisia metsälain 10 §:n mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä sekä luontotyyppejä tai vesilain mukaisia luontokohteita.**

Metsälain 10§:n mukaisia mahdollisia kohteita on osoitettu tulevalle Etelä-Janakalan asemakaava-alueelle kaksi kappaletta. Eteläisempi on pienialainen lehtokorpi (kohde 1), jossa kasvaa muun muassa kotkansiipeä. Lehtokorvet ovat uhanalaisia, vaarantuneita (VU) luontotyyppejä. Etelä-Suomessa ne luokitellaan erittäin uhanalaisiksi (EN). Pohjoisempi kohde on kallio (kohde 2), johon yhdistyy myös louhikkoa. Multa kaavan alueelta on osoitettu vastaavia kohteita viisi kappaletta. Kohde 3 on lounaisosassa sijaitseva pieni rämesuo, joka on tyypiltään lähinnä tupasvillärämettä. Tupasvillärämeet ovat silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppejä, Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU). Kohde 4 on Risumäen lakialueella sijaitseva kalliikohde, jossa kasvaa harvakseltaan vanhoja puita. Kohde 5 on pienialainen lehtokorpi, jossa kasvaa saniaisia. Kohteessa on myös lahoppua, mutta se on hieman heikentynyt ajourien ja ojan vuoksi. Kohde 6 on Honkalanmäessä sijaitseva lyhyt noro, jonka yläpuolinen osa on suoritettu ojaksi. Kohde 7 on Honkalanmäessä sijaitseva pieni avokallio, jossa jyrkähköt reunat. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Kohteet on esitetty myös selostuksen kuvassa 21.

Luo-2 -merkinnällä (musta pistekatkoviiva) on osoitettu **luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet.**

Muina arvokkaina kohteina on osoitettu pieni Honkalanmäessä oleva louhikko, kallio ja iso siirtolohkare (kohteet 15 ja 16), Vanhan Helsingintien varressa ollut paahdeseinämä, jossa kasvoi silmälläpidettävää (NT) kissankäpälää (kohde 17) ja alueen itäosan vanhat savenottoaltaat (kohde 19), joilla lepakoiden lisäksi voi olla merkitystä mm. vesilintujen pesimäpaikkoina. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Muut arvokkaat kohteet on esitetty kaavaselostuksen kuvassa 22.

Viheryhteystarve -merkintä

Merkinnällä on osoitettu maakunnallisen ekologisen yhteyden kannalta tärkeitä ekologisia reittejä sekä paikallisesti arvokkaita ekologisia yhteyksiä. Merkintänä on käytetty **vihreää katkoviivamerkintää kahdella eri paksuudella (nuolet päissä)**. Rikkonaisen maisemakuvan, peltojen ja asutuksen vuoksi yhteyksiä on osoitettu useampia, ja ne yhdessä muodostavat ekologisen verkoston. **Paikallisesti arvokkaalla viheryhteystarvemerkinällä** (kapeampi vihreä katkoviiva) on osoitettu Punkanjoki, joka on saukon huomioimiseksi osoitettu kokonaisuudessaan paikallisesti arvokkaaksi ekologiseksi yhteydeksi.

Myös kaava-alueella sijaitseva ainoa moottoritien alikulkutunneli on huomioitu osana ekologista verkostoa (leveämpää vihreää viivaa). Muut ekologiset yhteystarpeet ovat osa maakunnallista ekologista yhteystarveverkkoa (leveämpää vihreää viivaa). Viheryhteystarpeet on osoitettu luontoselvityksen esitystä mukaillen, siten kun muu maankäyttö sen mahdollistaa. Verkostossa on otettu huomioon myös Riihimäen yleiskaavan 2035 ekologisen verkoston viheryhteystarve kaavan lounaisosassa.

Kaavaluonnoksesta saatujen lausuntojen johdosta viheryhteystarvelinjauksia on muutettu hieman seuraavasti: moottoritien itäpuolelle Tres alueelle, kaavan kaakkoisosaan on lisätty viheryhteystarve. Viheryhteystarvelinjaus kohti Riihimäen puolella sijaitsevaa työpaikka-aluetta, kantatietä 54 ja sen ramppia on poistettu. Poistettu linjaus on korvattu uudella yhteydellä kohti länttä. Tämän pohjoispuolella, Anttilan kohdalla viheryhteystarvelinjausta on hieman muutettu ja linjaukselle on saatu väljyyttä sitä ympäröivien AT- ja AM-alueiden rajauksia muuttamalla.

Ohjeellinen suojaviheralue (EV-2)

Merkinnällä on osoitettu puustoisena säilytettävät vyöhykkeet. Ohjeelliset suojaviheralueet on lisätty kaavaan kaavaluonnoksesta saadun ELY-keskuksen lausunnon johdosta.

6.7 Rakennetun ympäristön erityispiirteet ja arkeologinen kulttuuriperintö

Paikallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Suojeltu rakennus on merkitty kaavakartalle **turkoosilla neliömerkinnällä** sekä kirjaimilla **sr-1**.

Rakennusta ei saa purkaa. Korjaus- ja muutostöissä rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo tulee säilyttää. Ennen rakennusta tai sen ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee kulttuuriympäristötehtäviä hoitavalle alueelliselle vastuumuseolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Merkinnällä on osoitettu paikallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde, Punkan koulu.

Alueiden suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa tulee turvata ja edistää maisemakuvan ja rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä. Uusi rakentaminen on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen.

Alue, jolla ympäristö säilytetään (/s)

Punkan koulun ympäristö on osoitettu kaavassa merkinnällä **/s** eli alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueenkulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että rakentaminen soveltuu sekä rakennustaltaan että sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Eri-tyistä huomiota on kiinnitettävä rakennuksen historiallista käyttöä heijastelevaan ulkoasuun sekä uudisrakentamisen soveltuvuuteen mittasuhteen, materiaalien ja massoitte- luvuuden puolesta. Tämä /s -merkintä tukee osaltaan paikallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Muinaismuistokohteet

Turkoosilla neliöllä ja sm -merkinnällä on osoitettu pistemäiseen tietoon perustuvat muinaisjäänköhteet (Muinaismuistoalue). Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänkö. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Hämeenlinnan kaupunginmuseo) lausunto.

Muinaismuistokohteina on osoitettu kiinteä muinaisjäänkö, historiallisen ajan suositla Torolampi (1000024847) ja kiinteä muinaisjäänkö, ajoittamaton kivilatomus Risumäki (1000034818).

6.8 Yhdyskuntateknikka

Yhdyskuntateknisen huollon kohde (ET).

Suunnittelualueen yhdyskuntateknisen huollon kohteet on osoitettu merkinnällä **et ja pinkillä ympyrällä**. Tällaisena et-kohteena on osoitettu Gasumin Pitkäsenkulman maston harusjohtoalue.

Energiahuollon kohteet (EN)

Energiahuollon kohteet on osoitettu merkinnällä **en ja pinkillä ympyrällä**. Merkinnällä on osoitettu puistomuuntamoita Punkantien varrella kolme, maantien 130 varrella kolme sekä lisäksi yksittäisiä Koppisentiellä, Lehtola-tien varrella sekä Hallovantien läheisyydessä. Kaavaluonnoksesta saadun palautteen johdosta ilmeni puuttuva muuntamo, joka lisättiin luonnosvaiheen jälkeen Nummelan ja Anttilan väliselle alueelle, voimajohtolinjan pohjoispuolelle.

Suunnittelualueen eteläosassa idästä luoteeseen on osoitettu **voimajohtolinja (z)**. Merkinnällä on osoitettu nykyinen voimajohto (400kV + 110 kV), jolla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus. **Z-viivamerkintä** on väriltään **musta**. Johtoalue muodostuu 36 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat sijoittuvat johtoalueen ulkoreunoihin, 28 metrin päähän voimajohdon keskilinjasta, joissa myös puuston kasvua on rajoitettu. Luonnastettu voimajohtoalue rajoittaa mm. talousrakennuksen sijoittamista.

Uusi ohjeellinen voimajohtolinja –merkinnällä on osoitettu Maakuntakaavan 2040 mukainen ohjeellinen uusi voimajohtolinja (110 kV). Linjaus kulkee pohjoisesta etelään moottoritien ja mt 130 läheisyydessä. **Z-viivamerkintä** on osoitettu ohjeellisena, ja on väriltään **punaruskea**. Johtotarpeen tarkempi sijainti tarkentuu osin asemakaava- tai muussa suunnitteluvaiheessa.

Korkeapaineinen kaasulinja (k) -merkinnällä on osoitettu suunnittelualueen läpi suunnitelleen pohjois-eteläsuunnassa kulkeva korkeapaineinen kaasun siirtoputki. Merkintänä on käytetty **mustaa harvahkoa K-katkoviivaviivamerkintää**. Korkeapaineinen siirtoputki on osa Suomen laajuista maakaasun siirtoverkostoa. Rakentamishankkeesta on pyydettävä kaasuputken omistajan lausunto, mikäli rakennushanke sijaitsee lähempänä kuin 50 metriä kaasuputkesta.

6.9 Ympäristöä muuttavista toiminnoista

Uudet teollisuusalueet tulevat muuttamaan maisemaa voimakkaasta muuttuestaan maa- ja metsätalousvaltaisista alueista asemakaavoitetuiksi elinkeinoelämän alueiksi. Uramonmäen alueella on tosin jo nyt olemassa elinkeinotoimintaa, joten siltä osin muutos ei ole kaikilta osin niin merkittävä. Uudet elinkeinoelämän rakentamisalueet tulevat rakentumaan kuitenkin lopullisesti vasta asemakaavan perusteella. Näistä nopeimmin tulee toteutumaan juuri Uramonmäen alue, jolla on viireillä Etelä-Janakkalan asemakaavahanke. Asemakaavallisessa suunnittelussa on hyvä kiinnittää riittävää huomiota siihen, että ekologiselle verkostolle jää tilaa muut toiminnot huomioon ottaen. Myös voimajohtolinjavaraus vaikuttaa asemakaava-alueen suunnitteluun. Honkalanmäen alueen asemakaavoitus on pidemmän aikajänteen asemakaavahanke, jonka toteutuminen riippuu monesta asiasta, kuten Riihiviidantien jatkeen rakentumisesta sekä teollisuusalueelle kohdistuvasta kysynnästä. Uusien teollisuusalueiden muodostuminen on kuitenkin mitä todennäköisimmin yksi merkittävimmistä muutoksista, mitä kaava-alueella tulee tapahtumaan. Koska muutokset ovat paikoitellen melko mittavia, niin lähiympäristön asukkaat saattavat kokea nämä muutokset voimakkaasti, ja kokea muutoksen jopa jokapäiväistä elämää häiritseväksi.

Uudet tielinjaukset muuttavat liikenteen kulkusuuntia ja valtavirtoja. Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen pohjoisosassa muutos koskee yksittäisiä taloja, kun Pitkängentielle tullaan jatkossa kulkemaan pohjoisen asemakaava-alueen läpi ja

suora yhteys maantielle 130 katkaistaan liittymiä keskitettäessä. Uuden pohjoisen liittymän ja eteläisen Uramonmäen liittymän välille muodostuu läpiajettava kulku-yhteys.

Ns. Riihiviidantien jatke (13821) ja Kinturinkujan jatke tulee muuttamaan Riihimäeltä Ryttylään suuntautuvan liikenteen reittejä. Uudet tielinjaukset on suunniteltu yhteistyössä Kt 54 kehittämisselvityksen päivityksen ja viimeisimpänä Kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelman yhteydessä. Tieyhteyksien toteutuminen on pitkälti kiinni Riihimäen kaupungin maankäytöllisistä tavoitteista ja niiden aikataulusta.

Ns. Humuspehtoori Oy:n tieyhteys on osoitettu yksityistietoimituksessa (000-2017-K49692) osoitettuun paikkaan Punkantieltä kohti Humuspehtoori Oy:n toiminta-aluetta Piilonsuolla. Tieyhteyteen liittyy Punkantien ja maantien 130 välille suunniteltu tieyhteys, joka on osoitettu kaavaan liikenneselvitykseen perustuen. Liikenneselvityksessä on huomioitu mm. liittymien näkemät, jolloin liittymät on mahdollista myös toteuttaa turvallisuuskohdat huomioiden.

7. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaisesti kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset vaikutukset sekä kaavan vaikutukset luonnonympäristöön, sekä lisäksi muut mahdolliset vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutusten arvioinnilla arvioidaan kaavan toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia. Kaavoitustyön yhteydessä tarkastellaan erityisesti kaavan vaikutuksia luonnonympäristöön, kulttuuriperintöön ja maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Lisäksi tarkastellaan kaavan liikenteellisiä, yhdyskuntataloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Yleiskaavalla tulee olemaan toteutuessaan huomattavasti aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia. Uusien teollisuus- ja työpaikka-alueiden rakentuminen vaikuttaa mm. yhdyskuntarakenteen kehittymiseen ja taajama- ja yritysalueiden lisääntymiseen ja sitä kautta myös kuntatalouteen. Koska alue sijaitsee välittömästi Riihimäen kuntarajalla, vaikuttaa alueen kehittyminen ja rakentuminen myös Riihimäen kaupungin puolelle. Tältä osin vaikutukset ovat myös seudullisia ja esimerkiksi elinkeinoalueiden osalta alueiden kehittyminen voi vaikuttaa koko seutukuntaan positiivisesti. Myös liikenteellisten seikkojen kautta yleiskaavan vaikutus voi ulottua mahdollisesti laajallekin alueelle, jopa useamman kunnan alueelle.

7.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Punkan osayleiskaavan vaikutus alue- ja yhdyskuntarakenteeseen voidaan nähdä kaksijakoisena. Toisaalta kaava toteaa olemassa olevan tilanteen, kuten on kyse esimerkiksi kaava-alueiden läntisimpien ja koillisimpien osien kohdalla. Tällöin kaava lähinnä toteaa ja turvaa olemassa olevan tilanteen, ja vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen ovat vähäiset, liittyen lähinnä yksittäisten rakennuspaikkojen rakentumiseen. Kaava-alueen keski- ja kaakkoisosissa tilanne on toinen, sillä kaava mahdollistaa muuttuvan maankäytön alueella. Tällöin kaava mahdollistaa voimakkaan yhdyskuntarakenteen muutoksen. Nämä muuttuvan maankäytön alueet sijoittuvat jo Riihimäen puolella asemakaavoitettujen teollisuusalueiden ja

palvelualueiden läheisyyteen, jolloin ne laajentavat olemassa olevaa infrastruktuuria. Toki silloin, kun muuttuva maankäyttö, kuten teollisuus levittyy alueelle, jolla on ennestään esimerkiksi haja-asutusluontoista rakentamista tai kylämaisia alueita, niin erilaisten maankäyttömuotojen vastakkainasettelua ei voida välttää.

Erilaiset maankäyttöratkaisut on pyritty sijoittamaan siten, että erilaiset toiminnot sijoittuvat omille, yhtenäisille alueille. Elinkeinoelämää palvelevat alueet sijoittuvat Riihimäen puolen elinkeinoelämää palvelevien alueiden välittömään läheisyyteen, ja toisaalta liikenteellisesti edulliselle alueelle vt 3 eritasoliittymän, kt 54 ja mt 130 läheisyyteen. Yhdyskuntarakenteen toimivuus on pyritty varmistamaan myös siten, että alueen kulkuyhteydet on varmistettu riittävin selvityksin, turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen.

Uusi tiestö ja reitit vaikuttavat merkittävästi alueeseen liikenteellisesti. Liikenteelliset järjestelyt ovat suuri osa sekä asemakaavoitettavien alueiden että muiden liikenteellisten alueiden vaikutuksia. Maantien 130 osalta uusi pohjoinen ja eteläinen liittymä ja liikenteelliset järjestelyt mahdollistavat alueen täysimääräisen käytön. Ilman uusia liittymiä ei uutta asemakaava-aluetta pystytä hyödyntämään lainkaan.

Asemakaava-alueen pohjoisemman osan osalta uusi liittymä tulee vaikuttamaan nykyisen Pitkätien asuinrakennuspaikkojen kulkuyhteyksiin, sillä uusi tielinjaus tehdään siten, ettei suoraa yhteyttä Pitkantieltä maantielle 130 enää ole, vaan kulkeminen tapahtuu asemakaavaliittymän kautta. Tämä vaikuttaa toki asukkaiden liikenteellisiin yhteyksiin. Myös Lehtola-tien linjaus muuttuu lähellä maantietä 130, sillä uusi liikenne tullaan ohjaamaan jatkossa asemakaava-alueen liittymien kautta. Asemakaava-alueen uusi eteläinen liittymä tulee mahdollistamaan alueen läpiajettavan kulkuyhteyden yhdessä pohjoisen liittymän kanssa.

Myös Punkantieltä tuleva uusi tieyhteys maantielle 130 mahdollistaa liikenteellisen kasvun ohjautumisen ylemmälle tieverkolle, jolloin vältetään myös Punkantien kuormittuminen. Punkantien on todettu olevan haasteellinen juuri liikenneturvallisuuden suhteen, etenkin liikenteen lisääntymisen ja isojen ajoneuvojen osalta. Uusi tieyhteys Punkantieltä maantielle 130 mahdollistaa sen, että isojen ajoneuvojen kuormitus tielle ja ympäristölle on mahdollisimman vähäinen. Toki tieyhteys vaikuttaa sen alueen ympäristöön, jonne tiestön rakentaminen kohdistuu. Muuttuva tieyhteys muuttaa myös maisemaa ja vaikuttaa väistämättä lähimpien asuinrakennuspaikkojen ympäristöön ja niiden viihtyisyyteen. Kyseessä on kuitenkin liikenneturvallisuutta parantava hanke, jonka suunnittelun yhteydessä kaikki mahdolliset, varteenotettavat vaihtoehdot on tutkittu. Kaavassa on osoitettu tieyhteyksistä se selvityksen mukaan paras mahdollinen.

Kantatie 54 kehittämisselvityksen päivityksen ja viimeisimpänä Kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelmassa on osoitettu Riihiviidantien jatkeen ja Kinturinkujan uudet tielinjaukset kaava-alueen kaakkoisimman osan läpi. Tältä osin alueen ”henki” tulee muuttumaan metsäisestä alueesta yhdystieksi, ja asemakaavoituksen myötä myöhemmin myös teollisuusalueeksi. Alueen kehittyminen teollisuusalueeksi muokkaa väistämättä alueen yleisilmettä, ja vaikuttaa läheisimpiin asuinrakennuspaikkoihin. Yhdystien linjauksen muuttuminen vaikuttaa väistämättä niiden rakennuspaikkojen ympäristöön, jonka läheisyyteen uusi tieyhteys tullaan rakentamaan. Riihiviidantien liittymän katkaisu ja yhteys Kirjauksen eritasoliittymään on kuitenkin liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamiseen tähtäävä toimenpide. Se vastaa osaltaan myös tavoitteeseen paikallisen liikenteen liikkumisesta rinnakkaisverkolla kantatien sijaan. Riihiviidantien linjauk-

sesta on selvitystyön yhteydessä tarkasteltu vaihtoehtoja, joissa on otettu huomioon mm. pohjaolosuhteet, maastonmuodot ja voimajohtolinjan sijainti. Nyt kaavassa esitetyt linjaukset perustuvat Kt 54 kehittämisselvityksen päivityksen (2020) pohjalta laadittuun kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelmaan (2022).

Yhdyskuntateknisen huollon alueet on osoitettu kaavassa asianmukaisin merkinnöin. Kaava-alueella on suhteellisen paljon erilaisia toimintoja, niin olemassa olevia kuin uusia suunnittelutarpeitakin. Esimerkiksi maakaasuputkistojen ja voimajohtojen (400 kV + 110 kV) alueet sekä yhdyskuntateknisen huollon kohteet on merkitty kaavakartalle asianmukaisin merkinnöin. Uusina linjauksina alueella on uusi voimajohtolinja (110 kV), jonka mahdollinen rakentuminen tulee vaikuttamaan myös maisemakuvaan. Linjaus kulkee asemakaavoitettavan alueen läpi, joten tämä on otettava huomioon asemakaavaa laadittaessa.

Suurien liikenneväylien yhteyteen on osoitettu ohjeellinen meluntorjuntatarve merkintä. Merkintä ei sinällään vaikuta alueen liikenteellisiin seikkoihin, mutta melun ja meluntorjuntatarpeen vaikutus on hyvä tiedostaa alueelle rakennettaessa. Esimerkiksi haja-asutusalueiden rakennuspaikkojen osalta meluntorjuntatarve perustuu valtioneuvoston melutason ohjearvoja koskevan päätöksen (N:o 993, 29.10.1992) vaatimuksiin. Melu voi maastonmuodoista ja estevaikutuksen puutteen johdosta ulottua myös yllättävän kauas varsinaisesta melunlähteestä.

7.2 Vaikutukset liikenteeseen

Muuttuva maankäyttö eli uudet teollisuus- ja työpaikka-alueet tuovat mukanaan myös liikennettä. Koska alueen joukkoliikenneverkosto on tällä hetkellä heikko, niin alueen liikenne on käytännössä yksityisautoilua tms. Alueen liikenne koostuu sekä työpaikka-, että koululaisliikenteestä sekä muista matkoista, kuten esimerkiksi mt 130 läpikulkuliikenteestä. Lähialueilta matkat kuljetaan myös pyörällä ja kävellen. Osayleiskaavan tarkoituksena on parantaa mahdollisuuksia kevyen liikenteen reitin rakentamiseen ja sitä kautta kevyen liikenteen laajempaan hyödyntämiseen. Maantien 130 varteen onkin osoitettu kevyen liikenteen yhteystarve merkintä Riihimäen rajalta kohti Tervakoskea. Uuden kevyen liikenteen väylän myötä myös liikenneturvallisuus paranisi huomattavasti alueella.

Uusien asemakaava-alueiden myötä myös joukkoliikenteen pysäkkitarve tulee kasvamaan lähitulevaisuudessa. Uudet asemakaava-alueet saattavat luoda myös painetta joukkoliikenteen uusien reittien muodostamiseen tai muuttamiseen.

Liikenneverkkoa käsitteleviä vaikutuksia on selostettu kohdassa 7.1.

7.3 Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

Taloudelliset vaikutukset voidaan jakaa toisaalta yksityisen maanomistajan kokemiin ja toisaalta yhteisöä koskeviin talousvaikutuksiin. Yksi merkittävä seikka voi olla kylämaisten asuinalueiden tukeminen, kuten myös olemassa olevien maatilojen ja muiden yritystoimintaa harjoittavien tahojen toiminnan turvaaminen kaavoituksen keinoin. Osalle alueista on myös osoitettu muuttuvaa maankäyttöä, kun osalle suunnittelualueen tiloista suunnitellaan teollisuusalueita. Maanomistajille näiden asemakaavoitettaviksi tulevien alueiden liittyminen osaksi taajama- ja yhdyskuntarakennetta tarkoittaa pääsääntöisesti maankäyttösopimuksia, sillä teollisuusalueiden asemakaavoitus on tarkoitus toteuttaa maankäyttösopimuksin siten,

että aluetta voidaan käyttää yritystoimintaan täysimääräisesti. Niillä asemakaavoitettavan alueen maanomistajilla, joille asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on velvollisuus osallistua kaavan toteuttamisesta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin. Asemakaavoituksen jälkeen omistajilla on mahdollisuus joko toimia alueella itse yritystoimintaa harjoittaen tai myydä alueet, jolloin maanomistajat saavat omistamistaan maistaan myyntituloja.

Yleiskaavalla on pyritty edistämään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinoelämälle sijoittumismahdollisuuksia hyvien kulkuyhteyksien varrelta. Tällöin olemassa oleva tiestö tukee alueen vetovoimaisuutta ja toisaalta tiestön läheisyydessä olevat elinkeinoalueet saavat näkyvyyttä, mikä parantaa osaltaan niiden "mainosarvoa".

Janakkalan kunnan kannalta yleiskaavan taloudelliset vaikutukset vaihtelevat eri aikajaksolla, eivätkä ole välttämättä helposti arvioitavissa. Uusien maa-alueiden asemakaavoittaminen tuo mukanaan kustannuksia. Lisäksi tuleville asemakaavoitettaville alueille on tehtävä kunnallistekniikka. Uudet asemakaavoitettavat alueet on kuitenkin suunniteltu sijainniltaan siten, että ne sijoittuvat jo rakentuneen infrastruktuurin läheisyyteen ja alueet on liitettävissä pääosin olemassa oleviin verkostoihin. Uusien elinkeinoelämän alueiden ottaminen tehokkaampaan käyttöön vaatii siis ensin sijoituksen toimivaan yhdyskuntarakenteeseen ennen kuin alueesta saa hyötyä. Esimerkiksi tiestön rakentaminen on nähtävä kuitenkin ns. sijoituksena tulevaan, ja tämä sijoitus antaa mahdollisuudet elinkeinoelämän toimintaedellytyksille.

Yleiskaava mahdollistaa teollisuusalueiden sijoittumisen ja laajenemisen ja kunnan talouden kannalta yksi merkittävimmistä seikoista onkin teollisuusalueiden toteutumisen myötä kasvavat verotulot. Uudet työpaikat taas lisäävät esimerkiksi palveluiden kannattavuutta sekä mahdollisesti luovat uusia palveluita alueelle. Elinkeinoelämän uusien alueiden vaikutuksia arvioidaan olevan myös Riihimäen kaupungin puolelle, jonne mitä todennäköisimmin suuntautuu alueella työssäkäyvistä ihmisistä suuri osa Tervakosken taajaman lisäksi. Yleiskaavalla osoitettujen elinkeinoelämän alueiden toteutumisella voidaan arvioida olevan positiivisia vaikutuksia kuntatalouteen. Tämän vaikutuksen voidaan katsoa olevan seudullinen.

7.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

Kaava-alueen suunnittelu on perustunut alueelta eri vaiheissa ja yhteyksissä laadittuihin selvityksiin. Näissä selvityksissä on huomioitu osin myös luonnonympäristön erityispiirteet. Arvokkaat luontokohteet, kuten vesilain ja metsälain mukaiset kohteet on huomioitu kaavassa ja osoitettu asianmukaisin kaavamerkinnöin ja tarvittaessa suojelumääräyksin. Yleiskaavan maankäyttöratkaisulla edistetään siten luonnonympäristön kannalta arvokkaimpien ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä.

Kaavan mukaiset uudet rakentamisalueet tulevat toteutuessaan aina muuttamaan myös luonnonympäristöä. Yleiskaavalla on kuitenkin voitu ohjata uusien rakentamisalueiden sijoittumista ja toteuttamista siten, että alueen arvot on tunnistettu. Tällöin häiriövaikutus ei kohdistu suunnittelualueen ympäristön arvokkaimmille osille tai niiden läheisyyteen.

Maakuntakaavassa osoitettu maakunnallinen viheryhteystarve on osoitettu usein viivamerkinnoin. Rikkonaisen maisemakuvan, peltojen ja asutuksen vuoksi yhteyksiä on osoitettu useampia ja yhdessä ne muodostavat ekologisen verkoston.

Näistä yksi on Punkanjoki, joka on saukon huomioimiseksi osoitettu kokonaisuudessaan paikallisesti arvokkaaksi ekologiseksi yhteydeksi. Lisäksi joen varren metsäisenä säilyneet alueet on osoitettu merkinnällä EV-2, puustoisena säilytettävänä vyöhykkeinä. Myös kaava-alueella sijaitseva ainoa moottoritien alikulkutunneli on huomioitu osana ekologista verkostoa. Muut ekologiset yhteystarpeet ovat osa maakunnallista ekologista yhteystarveverkkoa. Viheryhteystarpeet on osoitettu luontoselvityksen esitystä mukaillen, siten kun muu maankäyttö sen mahdollistaa. Verkostossa on otettu huomioon myös Riihimäen yleiskaavan 2035 ekologisen verkoston viheryhteystarve kaavan lounaisosassa.

7.5 Vaikutukset maisemaan, taajamakuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kaavaratkaisu on kaksijakoinen maisemakuvan suhteen, sillä toisaalta alueen läntisin / koillisin osa tulee säilymään lähes nykyisellään, ainoastaan uusi voima-johtolinja halkoo aluetta. Yksittäiset uudet rakennuspaikat tulevat mitä todennäköisimmin sopeutumaan maisemaan melko hyvin. Toisaalta taas hyvien tieyhteyksien varrelle on osoitettu muuttuvaa maankäyttöä, joka muovaa toteutuessaan maisemakuvaa voimakkaasti. Moottoritien ja maantien 130 välinen alue tulee rakentuessaan muuttumaan maa- ja metsätalousvaltaisesta alueesta rakentuneeksi ympäristöksi. Alueiden sijainti vilkkaiden teiden läheisyydessä vaikuttaa siten monien ihmisten elämään liikuttaessa alueella. Toiset ihmiset kokevat nämä muutokset positiivisina, joillekin metsien muuttuminen työpaikka-alueiksi voi olla myös negatiivinen muutos.

Kulttuuriperintö on huomioitu osayleiskaavassa asianmukaisin merkinnöin. Suunnittelualueelle on kohdamerkinnällä osoitettu paikallisesti merkittävä ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennetun ympäristön kohde; Punkan koulu. Lisäksi alueen merkintää on tuettu lisämääreellä; "alue, jolla ympäristö säilytetään". Tällöin voidaan katsoa, että kaava osaltaan turvaa suunnittelualueen arvokkaimmat rakennetun ympäristön arvot.

Tunnetut muinaisjäännökset on osoitettu kaavassa asianmukaisin merkinnöin. Tällaisia merkintöjä ovat kohdemaaisella merkinnällä osoitetut kiinteät muinaisjäännökset (aluemainen tai pistemäinen). Merkinnät turvaavat osaltaan arkeologista kulttuuriperintöä.

7.6 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Alueen sosiaalinen luonne vaikuttaa paljon alueella viihtymiseen ja siihen, miten ihmiset kokevat elinympäristönsä. Osayleiskaavan suunnittelualue jakautuu maankäytöllisesti kahteen osaan. Toisella osa-alueella alueen maankäyttö tulee säilymään nykyisellään ja se antaa mahdollisuuden alueen käyttämisen esimerkiksi virkistykseen ja ulkoiluun jokamiehenoikeuden turvin. Toisaalta taas esimerkiksi uudet, laajenevat työpaikka- ja teollisuusalueet vähentävät mahdollisuuksia liikkumiseen alueilla, jotka ovat aikaisemmin olleet osa jokamiehenoikeudella tapahtuvaa liikkumista. Tällöin elinympäristö saatetaan kokea stressaavammaksi vapaan liikkumisen mahdollisuuksien ja liikkumisen mahdollistavien alueiden pienentyessä. Toisaalta uudet elinkeinoelämän alueet luovat uusia työpaikkoja, mikä mahdollistaa esimerkiksi positiivisiksi koetut lyhyet työmatkat. Toki osaan työpaikka- ja teollisuusalueita liittyy myös lisääntyvää liikennettä, joka osaltaan saat-
taa lisätä myös esimerkiksi melua tiestön läheisyydessä.

Osayleiskaavalla on osaltaan pyritty parantamaan turvallisia liikenneyhteyksiä. Kevyen liikenteen yhteystarve -merkintä mahdollistaa kevyen liikenteen väylän rakentamisen Helsingintien, eli maantien 130 varteen osana Riihimäen seudun kevyen liikenteen yhteyksiä, mikä parantaa merkittävästi liikenneturvallisuutta alueella. Tieyhteydet mahdollistavat jo nyt toimivan joukkoliikenteen, ja uusien tieyhteyksien ja lisääntyvän työpaikkamäärän myötä nämä mahdollisuudet tulevat mitä todennäköisimmin paranemaan huomattavasti.

7.7 Muut vaikutukset

Teollisuusalueiden asemakaavoitus on tarkoitus toteuttaa maankäyttösopimuksin siten, että aluetta voidaan käyttää yritystoimintaan täysimääräisesti. Niillä asemakaavoitettavan alueen maanomistajilla, joille asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on velvollisuus osallistua kaavan toteuttamisesta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin siten, kuin laissa erikseen säädetään (Maankäyttö- ja rakennuslaki 91 §). Maankäyttösopimus on yksityisoikeudellinen sopimus, jossa kunta ja maanomistaja sopivat asemakaavan toteuttamisen vastuun ja kustannusten jaosta sekä osapuolten oikeuksista ja velvoitteista. Sopimuksen keskeinen tavoite on kohdentaa kaavan toteuttamiskustannukset oikeudenmukaisesti maanomistajan ja kunnan kesken. Sopimusmenettely on vapaaehtoisuuteen perustuva, mutta sitova. Maankäyttösopimukset tullaan neuvottelemaan suunnittelualueen kaikkien niiden maanomistajien kanssa, joille kaavoitus tuottaa merkittävää hyötyä. Sopimuksella ei voida sopia sitovasti kaavojen sisällöstä tai kaavaprosessista. Maankäyttösopimukset laaditaan asemakaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen. Sopimukset myös hyväksytään/allekirjoitetaan, ennen kuin asemakaava on hyväksytty.

Osayleiskaava antaa mahdollisuuksia osoittaa aluevarauksia siten, että vaikutetaan suunnittelualueen ja koko Janakkalan kunnan elinvoimaan. Kaava-alueen sijainti Riihimäen rajalla vaikuttaa eittämättä positiivisesti myös Riihimäen kaupungin elinvoimaan asemakaava-alueiden sijaitessa rinnakkain. Elinvoimaa luodaan mm. teollisuus- ja työpaikka-alueiden riittävyydellä. Työpaikat mahdollistavat myös väkiluvun kasvun, joka luo tarpeita asumiselle. Monipuoliset asumisen mahdollisuudet kunnan taajamien asemakaavoitetuilla alueilla sekä esimerkiksi kaavan kylämaisilla asutusalueilla taas luovat mahdollisuuksia löytää jokaiselle sopiva elinympäristö. Monipuoliseen ja elinvoimaa tuovaan asuinympäristöön kuuluvat myös monipuoliset ulkoilumahdollisuudet sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön arvot. Myös toimiva tiestö, hyvät kulkuyhteydet niin autolla kuin kevyen liikenteen keinoin ovat osa toimivaa elinympäristöä.

Yleiskaava suunnitellaan yksityisten maanomistajien maille kunnan omistamia n. 3 ja n. 9 hehtaarin alueita lukuun ottamatta. Tällöin esimerkiksi maa- ja metsätalouden harjoittamiseen saattaa osayleiskaavalla olla vaikutusta, riippuen tilan sijainnista kaava-alueella. Yleiskaavan sisältövaatimusten mukaisia tavoitteita ja maankäyttöratkaisuja ole mahdollista toteuttaa ilman, että vaikutetaan yksityisten maanomistajien omistamiin alueisiin silloin, kun kaavalle on asetettu kunnallisia tavoitteita, kuten nytkin. Kaavamerkinnot on kuitenkin laadittu siten, että tulevien teollisuusalueiden nykyinen maankäyttö, eli esim. maa- ja metsätalous on alueella sallittu. Eli merkinnot eivät rajoita normaalia maa- ja metsätalouden harjoittamista alueella ennen kuin maankäyttö alueella muuttuu. Metsätalouden tukiin kaavamerkinnoilla saattaa kuitenkin olla vaikutusta.

Maanomistajien pienentyvillä viljely- ja metsäpinta-aloilla saattaa toki olla vaikutusta elinkeinon jatkumiseen joko täysipäiväisesti tai osa-aikaisesti. Kun aikaisem-

min maa- ja metsätaloustaloudessa olleet maa-alueet poistuvat maa- ja metsätalouselinkeinokäytöstä ja siihen käytetty maa-ala pienenee, niin yksittäisen maanomistajan maa- ja metsätalouden harjoittaminen alueella saattaa alueella jopa loppua tai ainakin vähentyä. Myös tilan elinkeinorakenne saattaa tällöin muuttua. Asemakaavoituksen edetessä voi alueella olla kyseessä silloin yksittäisen maanomistajan osalta myös mahdollistava kaava, jolloin maa- ja metsätalouden vastapainoksi voidaan harjoittaa muunkinlaisia elinkeino- ym. toimintoja kuin maa- ja metsätaloutta.

8. OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

Oikeusvaikutteisella osayleiskaavalla on mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

Oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan (MRL 42§)

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä.

Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin MRL 42.1 §:ssä tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Rakentamis- ja toimenpiderajoitukset (MRL 43§)

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäamisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (**ehdollinen rakentamisrajoitus**)

Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia, eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.

Yleiskaavan toteuttaminen:

Yleiskaavan mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa kaavan saatua lainvoiman. Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla kaavan toteutuminen vaatii kunnan laatiman asemakaavan toteutumisen. Kaavan toteutuminen ja tavoitteellisuus vastata elinkeinoelämän aluetarpeisiin tulee edellyttämään valmiutta edistää yksityisten maiden asemakaavoitusta ja toisaalta yksityisten maanomistajien halua edistää alueen rakentumista. Teollisuusalueiden reservi riittää todennäköisesti lähivuosiksi.

Punkan osayleiskaavaa ei ole laadittu siten, että sitä voisi käyttää suoraan rakennuslupien myöntämisen perusteena (MRL 44 §). Näin ollen asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolella sijaitsevat yksityisten maanomistajien rakentamisalueet toteutuvat joko rakennusluvin tai sitä ennen haettavien suunnittelutarveratkaisujen kautta. Suunnittelutarve määräytyy joko lain (MRL 16 §) tai kunnan rakennusjärjestyksen mukaan.

Janakkalassa 31.1.2023

Piia Tuokko
Maankäyttöpäällikkö
Janakkalan kunta

Sonja Tanner
Yleiskaavasuunnittelija
Janakkalan kunta

no	alue/tila	muistutuksen aihe	vastine
1	koko alue	Kaavan paperisena versiona	Kaava ei vielä valmis nähtäväksi
2	koko alue	Lausunto tulee pyytää JaVen sijasta Punkan-nummenpään vesiosuuskunnalta. Historiallinen kapulasilta on alueen lounaisosassa. Suunnittelualueen jätevedet johdetaan Loppi-Riihimäki siirtoviemäriin.	Lisätään Punkan-Nummenpään vesiosuukunta lausuntojen antajaksi. Kapulasilta merkitään kaavakartalle. Asia lisätään kaavaselostukseen.
3	Punkantie/mt130, koko alue	Humuspehtoorin tieyhteys ym. suunnitelmat kaavassa Punkantieltä kohti mt 130:tä. Asutuksen sijoittuminen kaavassa.	kaavaluonnoksessa on osoitettu tieyhteys Humuspehtoorille. Humuspehtoorin varsinainen toiminta-alue ei kuulu kaavaan. Kaavaluonnoksessa voi ottaa kantaa kylämäisiin asutuksen alueisiin.
4	koko alue	Kaavamateriaali on surkeaa, resoluutio huonoa.	Nähtävillä ollut OAS ei ole varsinainen kaava. Kaavaluonnos on resoluutioltaan ja tarkkuustasolta parempi kuin lähtötietoaineistot.
5	165-431-1-869	Maankäytön tehostaminen ei ole tarpeen omalla maalla. Lähdeaineistossa oleva tielinjaus Punkantie-mt 130 ei ole mieleinen, kulkee maiden halki.	Alue maa- ja metsätalousalueeksi (M) Tielinjaus perustuu liikenneselvityksen tietoihin (WSP Oy). Sijoittuminen tilan halki vältetty.
6	165-431-1-870	Maankäytön tehostaminen ei ole tarpeen omalla maalla.	Tielinjaus perustuu liikenneselvityksen tietoihin (WSP Oy).
7	kaava-alueen pohjoisosa, 165-431-1-1550	Kaava-alueen laajentaminen Omien maiden kaavoittaminen asutukselle.	Tässä kohdin kaavaprosessia kaava-alueeseen ei ole tarkoituksenmukaista tehdä aluemuutoksia. osoitetaan AT-alueita.
8	koko kaava, mm. 165-431-1-1868, 165-431-1-389	Kaavasta tiedottaminen Asemakaavoitettavan alueen raja.	Kaavan etenemisestä tiedotetaan kirjeitse luonnosvaiheessa. Ehdotusvaiheessa kirjeet vain ulkopaikkakuntalaisille. Asemakaavoitus etenee halukkuuden ja kaavoitusaloitteiden perusteella.
9	koko alue	Kaavamateriaalikysely	Neuvottu kaavamateriaalin saatavuus.

Punkan osayleiskaava, luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet sekä vastineet niihin:

Lausunnot	Kaavoittajan vastine
Hämeen liiton lausunto Punkan osayleiskaavan luonnoksessa on osoitettu laajat teollisuus- ja työpaikkarakentamisen alueet valtatie 3:n ja maantien no 130:n väliselle alueelle Janakkalan ja Riihimäen kunnan rajan läheisyyteen. Lisäksi on osoitettu jonkin verran kyläasutuksen uusia rakennuspaikkoja kyläalueille. Teollisuus- ja työpaikka-alue on kaavaluonnoksessa osoitettu laajana teollisuus- ja varastoalueena (T) sekä pitkän aikavälin teollisuus- ja varastotoimintaa varten varattuna alueena (T/res). Kyseiset alueet ovat voimassa olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 osoitettu työpaikka-alueeksi. Merkinnällä on osoitettu monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla tuotantotoimintaa, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia. Punkan teollisuus- ja työpaikka-alueiden kehittäminen on tärkeä osa Suomen Kasvukäytävän kehittymistä ja Janakkalan kunnan työpaikkakokonaisuuden kehittymistä. Suunnittelualueen asutus on kokonaisuudessaan kylämaistä ja haja-asutustyyppistä, joissa on maatilatoiminnan lisäksi jonkin verran yritysten toimitiloja. Osayleiskaavassa kyläalueille on osoitettu jonkin verran uusia rakennuspaikkoja vakituista asutusta sekä palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Alue säilyy kylämaisenä, eikä rakentamisen määrä ole maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää alueiden käyttöä. Kyläalueet on maakuntakaava 2040:ssä merkitty valkoiseksi alueeksi, jolle ei kohdistu maakunnallisia tai seudullisia tarpeita. Liikenteelliset ratkaisut ovat maantien 130, kantatien 54 ja Riihiviidantien käännön osalta aiemmin laadittujen kantatie 54 kehittämisselvityksen (2020) ja maantie 130 liikenneselvityksen (2017) mukaiset ja ne tukevat tarkoituksenmukaisesti maankäytön kehittymistä alueella. Liikenteellisiä selvityksiä ovat olleet laatimassa mm. Janakkalan kunta, Riihimäen kaupunki ja Hämeen liitto. Lisäksi Riihiviidantien oikaisu on merkitty myös maakuntakaavaan. Punkan osayleiskaavan luonnos huomioi varsin hyvin voimassa olevan maakuntakaavan 2040 osoittaman maankäytön rakenteen, aluevaraukset ja merkinnät kaavahierarkian mukaisesti niitä hiukan tarkentaen. Osayleiskaavan jatkotyössä tulisi kuitenkin vielä kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin: - Osayleiskaavassa on tunnistettu joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn potentiaali alueella. Osayleiskaavassa esitetty maantien 130 suuntainen, maakuntakaavankin mukainen, kevyen liikenteen yhteys liittäisi alueen entistä tiiviimmin osaksi Riihimäki–Tervakoski -jalankulun- ja pyöräilyn verkostoa. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota myös alueen sisäiseen jalankulun- ja pyöräilyn sekä mahdollisesti joukkoliikenteen verkostoon, sekä niiden liittymiseen muuhun verkkoon. - Teollisuusalueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alueelle voidaan järjestää toimivat liikenneyhteydet, mukaan lukien joukkoliikenteenjärjestelyt ja toimivat kävelyn ja pyöräilyn yhteydet. - Jatkosuunnittelussa tulee huomioida teollisuusalueen kaupunkikuvallinen laatu ja jäsenyntyisyys. - Teollisuusalueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tarkoituksenmukaiseen toteutusjärjestykseen ja yhdyskuntarakenteen eheyteen ja kaupunkikuvallisiin ja laadullisiin tekijöihin	Alueelle on laadittu laajempaa aluetta koskevia yleisiä liikenneselvityksiä ja niiden pohjalta tarkentavia liikenneselvityksiä vuosien 2017-2022 aikana. Tavoitteena on ollut mm. parantaa maantien 130 liikenneturvallisuutta ja kehittää alueen liikenteellisiä ratkaisuja ja –yhteyksiä tarpeen mukaan, palvelemaan myös asemakaavoitettavaa aluetta ja asukkaita, jotka tiestää käyttävät. Yhteyksien suunnittelussa on otettu huomioon myös joukkoliikenne ja kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien parantaminen. Asemakaavoitettavalle Etelä-Janakkalan uudelle teollisuusalueelle osoitetaan kaksi uutta liittymää maantielle 130 (eteläinen ja pohjoinen). Näiden liittymien välille muodostuu alueen läpiajettava kulkuyhteys, joka parantaa yhteyksiä myös Riihimäen suuntaan. Kulku asemakaava-alueen kiinteistöille tapahtuu jatkossa uuden kokoojakadun kautta, sen rakentuessa. Uusien liittymien avulla parannetaan maantien 130 liikenneturvallisuutta, kun yksittäiset yksityisten liittymät suoraan maantielle vähenevät. Lisäksi ratkaisu luo paremmat edellytykset uuden teollisuusalueen liikennöintiin, kuten raskaalle liikenteelle. Alueen tieyhteydet mahdollistavat jo nyt melko toimivan joukkoliikenteen, mutta uusien liikennetarkaisujen myötä nämäkin mahdollisuudet tulevat paranemaan. Yksityiskohtaisempaa liikenneyhteyksien toimivuutta, yhteensovittamista ja jatkosuunnittelua toteutetaan asemakaavoituksen yhteydessä. Alueen suunnittelussa on otettu huomioon valtatie 3 ja maantien 130 aiheuttama melu. Kaavassa on osoitettu ohjeellinen melualue. Yksityiskohtaisemmat meluntorjuntatarpeet selvitetään asemakaavoituksen ja rakennusluvan yhteydessä. Alueelle on laadittu luontoselvityksiä ja ekologiset yhteystarpeet on tunnistettu ja osoitettu kaavassa. Asemakaavoitettavan alueen osalta yhteyksiä tarkastellaan tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Muilta osin lausunto merkitään tiedoksi.

asemakaavoitusvaiheessa. - Alueen mahdollinen meluntorjuntatarve tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. - Maakuntakaavan kehittämissuosituksen mukaan taajamaseuduilla on tarve kehittää palveluja, maankäyttöä ja liikennettä pitkäjänteisesti ja yhteisen suunnittelun keinoin. Rajaseudulla tuleekin kiinnittää huomiota kuntien väliseen yhteistyöhön Punkan alueen kehittämiseksi ja liikennejärjestelyjen toteuttamiseksi. Aluerakenteen eheys ja jatkuvuus on kokonaisuuden kannalta tärkeää ja tulee huomioida jatkosuunnittelussa. - Osayleiskaavassa on osoitettu viheryhteystarpeet. Näiden osalta tulee jatkosuunnittelussa ottaa huomioon alueen läpi kulkeva maakunnallinen ekologinen yhteys. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016). - Käydyn keskustelun perusteella maakuntahallitus piti tärkeänä, että lausunnossa oleva kaupunkikuvallinen –termi korvataan jollain sopivammalla termillä.	
Hämeenlinnan kaupunginmuseon lausunto	
Hämeenlinnan kaupunginmuseo pyytää tarkentamaan kaavamerkinnän AT/s muotoon: Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Rakennuksissa suoritettavien toimenpiteiden ja pihapiirin uudisrakentamisen ratkaisujen tulee olla sellaisia, että rakennusten ja pihapiirien erityiset arvot säilyvät. Ennen rakennusta tai sen ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee kulttuuriympäristötehtäviä hoitavalle alueelliselle vastuumuseolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Lisäksi kaavamerkintään sr-1 on lisättävä, että ennen rakennusta tai sen ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee kulttuuriympäristötehtäviä hoitavalle alueelliselle vastuumuseolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Alueen kaksi tunnettua kiinteää muinaisjäännettä on merkitty kaavakarttaan oikein sm-kohdemerkinnällä. Kohteet mainitaan kaavaslostuksen lähtötiedoissa ja vaikutusten arvioinnissa. Kaavaslostuksessa oleva kuvaus ja kaavamääräys on kuitenkin korjattava muotoon: Muinaismuistolilla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänne. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Hämeenlinnan kaupunginmuseo) lausunto.	AT/s ja sr-1 -merkintöjen kuvauksia on tarkennettu kaavaslostukseen ja kaavamääräyksiin. Kiinteitä muinaisjäänneksiä koskevan sm -merkinnän kuvaus on korjattu kaavaslostukseen ja kaavamääräyksiin.
Hämeen ELY-keskuksen lausunto	
Alueella on tehty luontoselvitys, ja tunnistetut arvokkaat luontokohteet osoitettu asianmukaisin merkinnöin. Punkanjoen varteen metsään rajoittuville osuuksille olisi hyvä osoittaa puustoisena säilytettävät vyöhykkeet, jotka turvaisivat mm. lepakoiden ja muiden eliölajien olosuhteita pienveden läheisyydessä. Viheryhteystarve tulisi osoittaa myös moottoritien itäpuolen T/res -alueelle. Vaikutukset vesitalouteen tulee arvioida, ja tarvittaessa antaa kaavassa määräykset mm. hulevesien ja tulvariskin hallinnasta ja haittojen	Punkanjoen varrelle oleville metsäisille osuuksille on osoitettu puustoisena säilytettävät vyöhykkeet EV-2 -merkinnällä (ohjeellinen suojaviheralue). Moottoritien itäpuolen T/res -alueelle on osoitettu viheryhteystarve. Punkanjoen valuma-alueen hulevesiselvitys (2016) koski Punkanojan ja Riihiviidanojan osia valuma-

vähentämisestä. ELY-keskus ehdottaa koko kaava-alueen kattavan hulevesiselvityksen tekemistä, ellei selostuksessa mainittu Punkanjoen valuma-alueen hulevesiselvitys kata aluetta. Kaavan liikenteellisiä ratkaisuja on tarkasteltu mt 130 liittymien osalta kaavaselostuksessa mainituissa selvityksissä, ja näissä selvityksessä suunnitellut liittymäratkaisut on nyt esitetty kaavakartalla. ELY-keskus kiinnittää huomion, että uuden, mt 130 ja vt 3 väliselle alueelle sijoittuvan T-alueen sisällä oleva katuyhteys katkeaa, eikä sitä ole ilmeisesti ajateltu jatkuvan koko alueen läpikulkevana kokoojakatuna. ELY-keskus esittää kaavatyössä tarkasteltavaksi vaihtoehtoa, jossa katuyhteys on koko T-alueen läpi kulkeva yhtenäinen kokoojakatu, joka seututien rinnakkaisena mahdollistaisi erityisesti niin joukkoliikenteen kuin kevyen liikenteen järjestämisen alueen läpi. Mt 13281 eli Riihiviidantien uuden linjauksen tarpeellisuus ja karkea sijainti on tarkasteltu kt 54 kehittämisselvityksen päivityksessä (2020). Riihiviidantie on osoitettu kaavakartalla uutena yhdystienä (punaruskea yhtenäinen viiva) mutta koska tieyhteyden sijainti on kt 54 kehittämisselvityksen päivityksessä tarkasteltu vasta hyvin karkealla tasolla, ELY-keskus esittää merkinnän muuttamista ohjeelliseksi. Mikäli juuri käynnistyneessä kt 54 Riihimäen kohdan aluevaraus suunnitelmassa ehditään tarkastella tieyhteyden sijainti tarkemmin ennen kaavaehdotuksen nähtäville laittoa, on tieyhteys mahdollista osoittaa yhtenäisellä viivamerkinnällä. ELY-keskus kiinnittää huomion, että kaavaselostuksessa viitataan Riihiviidantiehen seututienä. Kyseessä on kuitenkin yhdystie, joka tulee asemakaavoituksen edetessä muuttumaan kaduksi. Riihiviidantien kaavamerkintää tulee muuttaa niin, että siihen liitetään yhdystietä ja kokoojakatua tarkoittava lyhenne yt/kk. Tien toiminnallista luokkaa kuvaavat kirjainlyhenteet tulee liittää myös muihin kaavakartalla esitettäviin teihin. Liikenteellisten vaikutusten osalta kaavaselostuksessa viitataan kappaleeseen 8.1, jota ei kuitenkaan ole kaavaselostuksessa.	alueesta, joista Riihiviidanojan osa sijoittuu Punkan osayleiskaava-alueelle. Näin ollen hulevesiselvitys ei kata koko kaava-aluetta. Kaava-alueelle osoitetut toiminnot ovat pääasiassa nykytilanteen toteavia, eikä alueelle ole osoitettu kuin maltillisesti uusia rakennuspaikkojen alueita, tiivistäen jo olemassa olevaa kylärakennetta. Uudet rakennuspaikat eivät myöskään sijoitu Punkanjoen läheisyyteen. Alueen rakentuneisuudesta ja maltillisesta uusien rakentamispaikkojen osoittamisesta johtuen arvioidaan, että alueen vesitaloudelliseen tasapainoon ei yleiskaavoituksen myötä kohdistu tässä vaiheessa merkittäviä muutoksia. Yleiskaava mahdollistaa voimakkaasti muuttuvan maankäytön asemakaavoitettavilla alueilla (Etelä-Janakkalan asemakaava-alue ja pitkän aikavälin Tres -alue). Näillä alueilla vaikutukset vesitalouteen sekä hulevesien hallinta tulee ratkaista ja selvittää tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavan luonnosvaiheen nähtävänä olon jälkeen liikennelähtöisiä ratkaisuja on muutettu asemakaavoitettavan Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen osalta. Alueen eteläinen liittymä on osoitettu Janakkalan puolelle Uramonmäelle. Uusien liittymien välille muodostuu uusi läpiajettava kulkuyhteys. Kantatien 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraus suunnitelma on valmistunut 2022, ennen kaavaehdotuksen nähtäville laittoa. Näin ollen Riihiviidantien linjauksen muutos osoitetaan kaavaehdotuksessa yhtenäisellä viivamerkinnällä. Kaavaselostukseen on korjattu Riihiviidantien olevan yhdystie, eikä seututie. Lisäksi kaavakarttaan on lisätty muidenkin teiden toiminnallista luokkaa kuvaavat lyhenteet. Kaavaselostukseen on korjattu, että liikenneverkkoa käsitteleviä vaikutuksia on selostettu kohdassa 7.1. Muilta osin lausunto merkitään tiedoksi.
Riihimäen kaupungin lausunto	
<u>Osayleiskaavaluonnoksen kytkeytyminen Riihimäen kaupungin maankäyttöön ja sen tavoitteisiin</u> Riihimäen kaupungin näkökulmasta mielenkiinto Punkan osayleiskaavan luonnoksessa kohdistuu erityisesti kaavamerkintöihin ja -määräyksiin, joilla on vaikutusta Riihimäen kaupungin nykyiseen maankäyttöön tai sille yleiskaavassa 2035 tai asemakaavoissa asetettuihin tavoitteisiin. Punkan	Nummelan pohjoispuolista viheryhteyslinjausta on muutettu ja linjaukselle on saatu väljyyttä AT- ja AM-alueiden rajauksien muutoksilla. Osa viheryhteystarpeesta kohti Riihimäen puolen työpaikka-aluetta, kantatietä 54 ja sen ramppia on poistettu. Tämä yhteys on korvattu uudella yhteydellä.

osayleiskaavan luonnoksen ja Riihimäen yleiskaavan 2035 yhdistelmä on LIITTEENÄ. Vanhan Punkantien länsipuolelle on osayleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) sekä viheryhteystarve. Ne yhdistyvät Riihimäen yleiskaavassa 2035 osoitettuun maa- ja metsätalousvaltaiseen alueeseen (M) sekä ekologiseen yhteyteen. Punkan osayleiskaavassa Nummelan koillispuolella viheryhteystarve jää kuitenkin liian kapeaksi, jotta se muodostaisi toimivan ekologisen yhteyden kohti koillista. Vanhan Punkantien ja maantien 130 välille on puolestaan osoitettu kyläalue, jolla osoitetaan olemassa oleva, pääosin vakituinen asutus (AT), mutta myös uusien rakennuspaikkojen alueita (AT-1). Uuden vakituisten asumisen lisäksi AT-1-alueille voi sijoittua palvelu- ja elinkeinotoimintoja sekä ympäristöhaiiriötä aiheuttamatonta pienyritystoimintaa. Uudet rakennukset tulee liittää vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on vesiosuuskunnan vahvistetulla toiminta-alueella. Kaavaselostuksen mukaan alue kuuluu Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan vahvistettuun toiminta-alueeseen. Riihimäen yleiskaavassa Vanhan Punkantien itäpuolen peltoalueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja maantiehen 130 idässä rajautuva metsäinen, kaupungin omistama alue uudeksi työpaikka-alueeksi (TP). Punkan osayleiskaavassa nykyisen kyläasukutsen laajentamiseksi Koppisientien eteläpuolella osoitettu pelto rajautuu Riihimäen puolella uudeksi työpaikka-alueeksi tarkoitettuun alueeseen. Työpaikka-alue on tarkoitettu toimistoja, palveluja ja ympäristöhaiiriötä aiheuttamattomia teollisuustoimintoja varten sekä varastointia varten. Alueelle tullaan laatimaan asemakaava. Kyläasukutsen ja työpaikkatoimintojen yhteensovittamista voidaan jatkossa edistää huolellisella suunnittelulla ja ohjaamalla mahdollisten uusien asuinrakennusten sijaintia. Punkan osayleiskaavaluonnoksessa on osoitettu maantien 130 länsipuolelle viheryhteystarve kohti Riihimäen puolella sijaitsevaa uutta työpaikka-aluetta (TP) sekä kantatietä 54 ja sen ramppiratkaisuja. Viheryhteystarpeen osoittamista työpaikka-alueiden ja vilkkaasti liikennöityjen teiden (mt 130 ja kt 54) läheisyyteen on hyvä tarkastella jatkosuunnittelussa uudelleen. Tarkoituksenmukaisempaa olisi parantaa viheryhteyden toimintaedellytyksiä pohjoisempana ja ohjata eläinten kulku kohti Riihimäen yleiskaavassa osoitettua ekologista yhteyttä, jonka toimivuutta edistetään myös Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämässä kantatien 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelmassa. Siinä huomioidaan riistasilta kantatien 54 kohdalla. Aluevaraussuunnitelma laaditaan yhdessä Riihimäen kaupungin ja Lopen sekä Janakkalan kuntien kanssa. Valtatien 3 ja maantien 130 väliselle alueelle on Punkan kaavaluonnoksessa osoitettu laaja ja pääosin rakentumaton asemakaavoitettavaksi tarkoitettu teollisuus- ja varastoalue (T), joka rajautuu etelässä Riihimäen kaupungin Riihimäenportti IV asemakaavassa osoitettuun teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeseen (T-1). Maantien 130 näkemäesteiden vuoksi kulku Punkan osayleiskaavassa osoitetun uuden teollisuus- ja varastoalueen (T) eteläosiin on mahdollista järjestää ainoastaan Riihimäenportti IV -asemakaavan kautta. Tämä yhteys on merkitty kaavaluonnokseen uutena kokoojakatuna. Kaavaluonnoksessa osoitettu uusi kokoojakatu vaatii muutosta Riihimäenportin IV asemakaavaan. Tarvittava katu-yhteys ja liittymän rakentaminen maantielle 130 voidaan toteuttaa, kun Janakkalan kunta ja	Kaavan luonnosvaiheen nähtävänä olon jälkeen liikennetarkoituksia on muutettu asemakaavoitettavan Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen osalta. Alueen eteläinen liittymä on osoitettu Janakkalan puolelle Uramonmäelle. Uusien liittymien välille muodostuu uusi läpiajettava kulkuyhteys. Kaavaselostuksessa on kerrottu tarkemmin liikennesuunnitelmien muutoksista. Riihiviidantien jatkeen linjausta on muutettu Kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevaraussuunnitelman (v. 2022) mukaisesti. Maantien 130 varrelle on osoitettu kevyen liikenteen yhteystarve maakuntakaavan merkinnän mukaisesti. Yhteys luo osaltaan edellytykset naapurikuntien väliselle turvalliselle ja toimivalle kävelyn ja pyöräilyn yhteydelle. Riihimäen pienvesiselvitys (vuodelta 2020) koskien Punkanjokea on huomioitu ja selvityksen tiedot on lisätty kaavaselostukseen. Muilta osin lausunto merkitään tiedoksi.
---	---

Riihimäen kaupunki pääsevät ratkaisuun hankkeeseen liittyvien kustannusten jaosta ja mikäli Riihimäki päättää muuttaa Riihimäenportin IV asemakaavaa. Katuyhteyden ja liittymän suunnitteluun sekä rakentamiseen liittyviä reunaehtoja ja neuvottelutilannetta olisi hyvä kuvata kaavaselostuksessa laajemmin. Valtatien 3 itäpuolelle on osoitettu laaja ja pääosin rakentumaton asemakaavoitettavaksi tarkoitettu teollisuus- ja varastoalue (T/res), jonka on ajateltu toteutuvan pitkällä aikavälillä. Se rajautuu etelässä ja idässä Riihimäen kaupunkiin. Teollisuus- ja varastoalueen (T/res) sisälle jää vakituisen asumisen (AT/T/res) sekä maatilojen talouskeskusten alue (AM/T/res), joiden on ajateltu muuttuvan ensisijaisen käyttötarkoituksen loppuessa osaksi teollisuus- ja varastoaluetta (T/res). T/res-alueen kaakkoiskulmaan on lisäksi osoitettu Riihiviidantien jatke kantatien 54 kehittämisselvityksen päivityksen (6/2020) mukaisesti. Teollisuus- ja varastoalueelle (T/res) on lisäksi merkitty kaksi mahdollista metsälain 10 §:n mukaista erityisen arvokasta elinympäristöä (luo-1). Ne sijaitsevat Honkalanmäellä. Niiden lisäksi Honkalanmäellä sijaitsee kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä aluetta. Ne on osoitettu merkinnällä luo-2. Kohteiden arvoista on kerrottu tarkemmin LIITTEENÄ olevassa kaavaselostuksessa. Honkalanmäellä voidaan todeta olevan myös maisemallista merkitystä. T/res-alueelle kohdistuvien useiden käyttötarkoitusten, luonnon ja maiseman arvojen, alueen laajuuden sekä pitkän aikavälin tavoitteen vuoksi tulisi jatkossa tarkastella myös vaihtoehtoa, jossa T/res-alue osoitettaisiin tässä vaiheessa selvitysalueena (Tsel). Näkyvillä paikoilla sijaitsevien laajojen teollisuus- ja varastoalueiden (T ja T/res) suunnittelussa on tarpeen kiinnittää huomiota toteutuksen tarkoituksenmukaiseen vaiheistukseen ja alueiden kaupunkikuvalliseen laatuun ja jäsenyisyyteen. Yhdessä Riihimäenportin alueiden (I-VI) kanssa valtatie 3, kantatie 54 ja maantien 130 läheisyyteen voi rakentua merkittävä työpaikkatoimintojen keskittymä. Alueiden jatkosuunnittelussa on hyvä jatkaa tiivistä yhteistyötä ja varmistaa sujuvat liikenneyhteydet siten, että myös joukkoliikenteen järjestämiselle luodaan verkostollisia edellytykset ja että kävelyn ja pyöräilyn yhteydet ovat toimivia ja turvallisia. Riihimäen Siirtolaan rajautuvilta osin Punkan osayleiskaavassa on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M) ja vakituiseen asutukseen varattuja alueita (AT). Peltoaukeat metsäsaarekkeineen nivoutuvat hyvin yhteen Siirtolan kylän kanssa, joka on maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Osayleiskaavassa on myös tunnistettu Punkanjoen merkitys viheryhteytenä ja osana ekologista verkostoa. Riihimäen pienvesistä on laadittu selvitys vuonna 2020 ja siinä yhteydessä on tarkasteltu myös Punkanjokea. Riihimäen kaupunki toimittaa Punkajokea koskevan kohdekortin Janakkalan kunnan kaavoituksen käyttöön.	
Punkan – Nummenpään vesiosuuskunnan lausunto	
Kiitämme lausuntopyynnöstä ja toteamme, että suunnittelutyö on huolellisesti ja monipuolisesti tehty. Suunnittelussa on hyvin huomioitu alueen erityispiirteet. Alueen asukkaiden kannalta uudet liikenneratkaisut ovat erityisen tärkeitä, joissa myös kevyt liikenne huomioitu. Mutta erityisesti haluamme tuoda esiin alueella tarvittavan kunnallistekniikan.	Janakkalan Veden verkosto sijaitsee Punkan osayleiskaava-alueesta yli 6 km:n päässä Tervakoskella. Janakkalan Vesi on Punkan osayleiskaavan luonnosvaiheen lausunnossaan todennut, että osayleiskaava-alueen vesihuolto tulee jatkossakin hoidettavaksi Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan, Siirtolan vesiosuuskunnan ja/tai

Alueella toimii Punkan -Nummenpään vesiosuuskunta, johon kuuluu kiinteistöjä myös Riihimäen kaupungin ja Lopen kunnan puolelta. Kunnan hyväksymä vesiosuuskunnan toiminta-alue kaava-alueella ulottuu moottoritien länsipuolisille rakentuneille alueille. Janakkalan Vesi toimittaa talousveden vesiosuuskunnalle ja vesiosuuskunta huolehtii talousveden jakelusta alueella. Kyseiseltä alueelta Punkan – Nummenpään vesiosuuskunta johtaa jätevedet Loppi – Riihimäki siirtoviemäriin Lopen Kormussa. Toiminta-alueen pohjoispäässä jätevedet johdetaan Tervakoskelle. Janakkalan kunta on vuonna 2004 yhdessä Hämeen Ympäristökeskuksen kanssa investoinut osuuskunnan omaa tarvetta suurempaan puhtaanveden runkoputkeen, joka kulkee Tervakoskelta Punkan kylän läpi Lopen kuntaan. Runkoputken kautta syötetään koko osuuskunnan tarvitsema vesi ja se on samalla varayhteys Tervakoski – Loppi - Riihimäki yhdysvesijohdon väliseen hätäkäyttöön mahdollisessa katastrofitilanteessa. Punkan osayleiskaavan suunnittelualue rajoittuu Lopen puolella Kormu-Launonen osayleiskaavaan ja Riihimäessä yleiskaavaan 2035. Punkan-Nummenpään vesiosuuskunta toimii juuri kyseisessä kolmiossa, Janakkala – Loppi - Riihimäki. Näin ollen myös suunnittelualueen vesi- ja jätevesiasiat tulee käsitellä alueelle kokonaisuutena. Tässä Janakkalan kunnan tulee ottaa kokonaisvastuu ja samalla liittää Punkan – Nummenpään vesiosuuskunnan verkosto Janakkalan Veteen.	Riihimäen Veden toimesta. Janakkalan Veden osalta vesihuollon järjestämisvastuu koskee asemakaava-alueita. Vireillä olevan Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelun yhteydessä (6/2021) vesihuollon osalta on todettu, että asemakaavoitettava alue liitetään Riihimäen Veden toiminta-alueeseen. Lisätietoja vesihuollosta ja toiminta-alueista on kaavaselistuksessa.
Janakkalan Veden lausunto	
Punkan osayleiskaavan kaavaluonnoksen kappale 2.5.1 Vesihuolto ja viemärinto kuvaa osayleiskaava-alueen vesihuollon tilanteen. Janakkalan Veden verkosto on osayleiskaava-alueesta yli kuuden kilometrin päässä Tervakoskella. Käytännössä osayleiskaava-alueen vesihuolto tulee hoidettavaksi Punkka-Nummenpään vesiosuuskunnan, Siirtolan vesiosuuskunnan ja/tai Riihimäen Veden toimesta eikä Janakkalan Vedellä näin ollen ole intressiä eikä lausuttavaa Punkan osayleiskaavan luonnosvaiheeseen.	Merkitään tiedoksi.
Lopen kunnan lausunto	
Lopen kunnan maankäyttöpäällikkö on tutustunut kaava-aineistoon ja toteaa lausuntonaan kaavaluonnoksen hyvin laadituksi, ja ettei Lopen kunnalla ole siihen huomautettavaa. Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, ettei Lopen kunnalla ole huomautettavaa Punkan osayleiskaavaluonnoksesta.	Merkitään tiedoksi.
Fingrid Oyj:n lausunto	
Asemakaavan alueella sijaitsee Fingrid Oyj:n 400 + 110 kV voimajohto Hikiä – Forssa. 400 + 110 kV voimajohto Hikiä – Forssa varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 56 metriä leveälle johtoalueelle. Voimajohtoalue muodostuu 36 metriä leveästä johtoaukeasta ja 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joilla puuston kasvua on rajoitettu. Rakentamisrajoitusta merkitsevät rakennusrajat ulottuvat 28 metrin päähän voimajohdon keskiliinjasta eli kattavat koko johtoalueen. Voimajohdon johtoalueen perustiedot on tuotu asianmukaisesti kaavaselistukseen sivulle 14. Tekstissä on pieni sanamuotoon liittyvä	Voimajohdon johtoalueen perustietoja on muutettu kaavaselistuksen sivulle 14 lausunnossa esitetyn mukaisesti. Voimajohtoalueen eteläpuolelle on osoitettu uusia rakennuspaikkoja (AT-1). Alueiden rakentuessa huomioidaan voimajohtoalue. Muilta osin lausunto merkitään tiedoksi.

virhe ("...28 metrin päähän voimajohdon keskilinjasta, joissa myös puuston kasvua on rajoitettu"). Oikean johtoalueen kuvauksen voi kopioida tämän lausunnon alkuosan tekstistä. Osayleiskaavaluonnoksessa on voimajohtoalueen tuntumassa kyläalueen uusia rakennuspaikkoja (AT-1) Niiden tarkemmassa suunnittelussa, toteutuksessa ja rakennusten sijoituksessa täytyy ottaa huomioon voimajohtoalue. Yleisesti muistutamme seuraavista asioista: - Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen. - Alueita ei saa suunnitella sellaiseksi, että ne olisivat ristiriidassa Fingrid Oyj:lle lunastetun käyttöoikeuden supistuksen tai yleisten turvallisuusmääräysten kanssa. Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. - Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. - Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. - Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia. - Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla esimerkiksi pysäköinti, tie, katu, maanmuokkaustoimenpide, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen. Risteämälausunto tulee pyytää, vaikka suunnitelma olisi osoitettu kaavassa.	
Punkanjoen Perkausyhtiön lausunto	
Punkanjoen perkausyhtiöllä ei ole tällä hetkellä asian suhteen erityistä huomautettavaa. Mahdollisessa rakennusvaiheessa edellytykset joen ja sen hyötyalueen kuivatuskunnan ylläpidolle tulee ehdottomasti säilyttää. Sen suhteen seuraamme tilannetta tarkasti.	Merkitään tiedoksi.
Caruna Oy:n lausunto	
Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n suurjännitteistä jakeluverkkoa. 20 kV jakeluverkon osalta sähköjohtojen ja jakelumuuntamoiden sijoituksia käsitellään tarkemmin asemakaavatasolla. Caruna Oy:llä ei ole muuta huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
Gasum Oy:n lausunto	
Kyseisellä alueella ei ole Gasumin putkea.	Merkitään tiedoksi.
Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen lausunto	Uusilla rakennuspaikoilla rakennus on liitettävä yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on vesiosuuskunnan vahvistetulla toiminta-alueella tai

	kohtuullisesti järjestettävissä. Tarkemmin alueen vesihuoltoa tarkastellaan asemakaavoituksen yhteydessä ja rakennuslupakohtaisesti.
Tutustuttuani kaava-aineistoon totean, ettei pelastusviranomaisella ole varsinaisesti huomautettavaa siihen. Alueen vesihuollon suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida sammutusveden saatavuus.	
Mielipiteet	
1 kirjallinen mielipide	
Luin kunnan sivuilta Punkan osayleiskaavaa, huomasin suuren virheen, jota ei voi jättää huomiotta. Humuspehtoorin piilonsuon alueella olevaan yritystoimintaan EI KUULU betoni- ja asfalttijätteen vastaanottoa, eikä käsittelyä/hyödyntämistä, vaikka niin erheellisesti siinä Teidän tekstissä mainittiin. Ympäristölupaa tälle ko. toiminnalle ei ole myönnetty. (Vaasan hallinto-oikeuden päätös, päätösnumero 20/0138/3). Virhe osayleiskaavassa ON korjattava.	Humuspehtoori Oy:lle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2019. Päätöksestä kuitenkin valitettiin ja silloisesta ajankohdasta johtuen luonnosvaiheen kaavaselostukseen on jäänyt ajankohtaisesta tilanteesta poikkeava tieto. Sittemmin Vaasan hallinto-oikeus on tehnyt asiasta päätöksen (835/2022) 3.8.2022 ja ympäristölupa on saanut lainvoiman.
2 kirjallinen mielipide	
Punkka-Riihiiviita yksityistie muodostuu teistä Väinöntie ja Lehtola. Kaavaluonnoksessa kulku Lehtolan ja Väinöntien välillä olisi katkaistu. Tämä tuo tiekunnalle uusia haasteita, kun kirjanpitoa täytyy alkaa pitämään kummankin tien osalta erikseen, myös tieyksiköt on laskettava uusiksi. Pahimmassa tapauksessa tiekunta täytyy jakaa kokonaan omiksi tiekunniksi. Toivomme, että kunta ottaa huomioon kyseiset seikat, kun he jakavat avustuksia. Kaavassa tien 130 ja tien 3 väliin jäävälle teollisuusalueelle on suunniteltu tiet, jotka tulevat sinne etelästä Riihimäen puolelta ja pohjoisesta noin 500 metriä Lehtolan risteyksestä, Tervakosken suunnasta. Pohjoinen tie on suunniteltu liitettäväksi Lehtolaan moottoritien sillan kohdalla, josta yksityistie jatkuisi. Tämä kuitenkin tekisi yksityistiestä syöttöväylän teollisuusalueen pohjoiseen osaan Riihimäen suunnalta. Tämä asettaisi yksityistien kohtuuttomalle liikenteelle. Lisäksi tien varressa olevat kaksi hevostallia kärsisi tästä liikenteen lisääntymisestä. Ehdotamme, että etelästä ja pohjoisesta tulevat tiet yhdistettäisiin toisiinsa ja tien Lehtola kautta kielletäisiin läpikulku. Toisena vaihtoehtona olisi, että Janakkalan kunta ottaa koko yksityistien hoidon vastuulleen ja asettaa tielle 30 km/h nopeusrajoitukset sekä sopivan painorajoituksen. Lehtolan liittymä tien 130 kohdalla aiotaan katkaista. Tämä on kuitenkin ollut alueen hevostalleille luonnollinen ja oikeastaan ainoa vähänkään turvallinen reitti ylittää tie 130. Ehdotamme, että Lehtolan ja Väinöntien välille jätetään mahdollisuus kulkea hevosella ja kärryillä. Hevosliikennettä on molempiin suuntiin ja reitti on myös ulkoilijoiden suosiossa.	Kaavan luonnosvaiheen nähtävänä olon jälkeen liikennetarkaisuja on muutettu asemakaavoitettavan Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen osalta. Alueen eteläinen liittymä on osoitettu Janakkalan puolelle Uramonmäelle. Uusien liittymien välille muodostuu uusi läpiajettava kulkuyhteys, joka toteutuessaan palvelee alueen yritystoimijoiden lisäksi alueen asukkaita. Näin ollen tulevan teollisuusalueen liikennöinti ei kohdistu Lehtolan yksityistielle. Tarkempaa tarkastelua ja yksityiskohtaisempaa jatkosuunnittelua toteutetaan Etelä-Janakkalan asemakaavoituksen yhteydessä. Punkan osayleiskaava on yleispiirteinen aluevarauskaava, jossa osoitetaan myös pääliikenneväylät ja uudet tieyhteydet. Tavoitteena on ollut parantaa maantien 130 liikenneturvallisuutta ja kevyen liikenteen yhteyksiä. Liikenneturvallisuuden parantaminen on kaikkien etu, etenkin pidemmällä tähtäimellä liikennemäärien kasvaessa. Maantien 130 varrelle on osoitettu kevyen liikenteen yhteystarve, joka saattaa toteutuessaan vaikuttaa myös käytettyihin kulkureitteihin.
3 kirjallinen mielipide	
Alla muutama kohta, joita voisi ottaa huomioon Punkan osayleiskaavan valmistelussa. - Tilan 1-690 alue 130 -tien itäpuolella on tarkoituksenmukaista osoittaa myös AT-merkinnällä, alueen molemmin puolin 130 -tien varrella on jo nyt toteutunutta työpaikka- ja asuinrakentamista, myös uuden tieyhteyden liittymä 130:lle ja kulku sitä kautta Punkantielle on selvä edullisuustekijä tilan 1-690 osoittamiselle AT-merkinnällä.	Tila sijoittuu ohjeelliselle melualueelle, maantien 130 ja valtatie 3 väliselle alueelle. Nykyisten määräysten mukaisesti tällaisille alueille ei ole perusteltua osoittaa uusia vakituiseen asumiseen tarkoitettuja rakennuspaikkoja. Lisäksi tilan alueelle kohdistuu viheryhteystarpeen osoittaminen. Tämä, kuten muutkin osoitetut viheryhteystarpeet ovat laadittujen selvitysten pohjalta osoitettuja linjauksia.

- Kaavassa osoitetut viheryhteydet tulee osoittaa pääsääntöisesti M-alueiden kautta kulkeviksi, luonnoksessa olevat T-aluevarausten poikki ja halki ristiin kulkevat yhteydet estävät järkevää tontinmuodostusta, MT 130 ja VT 3:n välillä. T-alueille osoitetut viheryhteydet tulee siirtää aivan moottoritien viereen suojaviheralueelle ja viheryhteys kyseiselle suojaviheralueelle tulee osoittaa pelkästään Punkanjoen notkoumaa seuraten. Muutenkaan viheryhteydet eivät voi (saa) olla pääosassa, kun halutaan muodostaa laajoja T-alueita etenkin logistiikkakäyttöön, johon Punkan alueet sopivat hyvin. Nykyinen VT 3:n alitustunneli keskellä laajaa uutta teollisuusaluetta ei myöskään luonnollisesti saa merkitä T-alueen tulevien tontinmuodostuksen ja toteuttamisolosuhteiden heikentämistä, miten käy, jos T-alueelle osoitetaan ristiin rastiin viheryhteyksiä. - VT 3:n itäpuolella tilan 1-963 alue olisi edullista liittää koko tilan alueelta vielä T/res -alueeseen, kokoojatie kulkee T-alueiden keskellä ja tila 1-963 kokonaan muodostaisi tarkoituksenmukaisen lisän, luonnoksen nyt vähän kapeahkoon kokoojatien itäpuoliseen T res -alueeseen.	Viheryhteydet liittyvät mm. hirvieläinten käyttämiin reitteihin, eikä niitä ole tarkoituksenmukaista osoittaa vilkkaasti liikennöityjen tieväylien läheisyyteen. Punkanjoki on osoitettu kaavakartalla paikallisesti arvokkaaksi viheryhteydeksi (kapeampi vihreä katkoviiva). Viheryhteyksiä, kuten muitakin asioita tarkastellaan yksityiskohtaisemmin alueen asemakaavoituksen yhteydessä. Valtatien 3 itäpuolinen Tres alue on osoitettu pitkän aikavälin asemakaavoitettavaksi alueeksi.
4 kirjallinen mielipide	
Osayleiskaavaluonnoksen suunnitteluvaiheen aikana ei kiinteistöni käytön lähtökohtaan ole tullut muutoksia. Tilan nykyinen virkistys- ja metsätalouskäyttö palvelee kiinteistön omistajana tarpeitani parhaiten myös jatkossa. Edellä mainittuja tarkoituksia kiinteistöni palvelisi edelleen parhaiten nykyisen kaltaisena yhtenäisenä kokonaisuutena. Kaava-lähtöistä maankäytön tehostamista omistamallani tilalla en näe tarpeelliseksi. <u>Kaavaan vietävästä tielinjauksesta Punkantien ja MT130 välillä</u> Kaavan suunnittelun lähdeaineistona toimivassa MT130 liikenneselvityksessä välillä Linnatuuli-Hyvinkää on sivuilla 31-32 hahmoteltuna tavoite rakentaa suora yhteys Punkantieltä MT130:lle keskeltä omistamaani tilaa. Nyt nähtävillä olevassa osayleiskaavaluonnoksessa yhteydelle on löytynyt lähdeaineistossa esitettyä oleellisesti parempi ja vähemmän haittaa kiinteistölleni aiheuttava linjaus (WSP – Punkanjoen alueen liittymät selvitys). Jotta maanomistajaa tyydyttävään lopputulokseen päästäisiin, esitän seuraavien näkökantojen huomioimista ennen varsinaista kaavaehdotusta. <u>Suojapuustokaistaleen jättäminen yhdystien ja kiinteistön rakennusten väliin</u> Maastoon vietyjen, suuntaa-antavien, punaisten merkintänuhojen mukaisesti toteutettuna uuden yhdystien länsipäässä ei olisi jäämässä suojapuustoa yhdystien ja kiinteistöni rakennuskannan väliin ollenkaan. Liitteessä 1 hahmoteltuna vaihtoehto, jossa yhdystielinjauksen maltillisella siirrolla voidaan olemassa olevaa taimikkoa ja taimikon suojapuustoa jättää suojavyöhykkeeksi. <u>Kiinteistön käyttötarkoitusta palveleva esteetön liikkuminen ja liikennöinti</u> Yhdystielinjauksen toteutuessa kiinteistöni osien välillä liikkumiselle ei saa aiheutua tarpeetonta haittaa. Tämä on vältettävissä riittävällä määrällä yhdystien poikittavia maatalousliittymiä, joissa työkoneilla on mahdollista ylittää tie lain puitteissa ja ilman kiertoteitä. Lisäksi nykyisellään kiinteistön lävistävän yksityistien liitos suunniteltuun tiehen tulee huomioida uudesta kohdasta. Liitteeseen 2 on hahmoteltuna tarvittavat maatalousliittymien sijainnit kiinteistön sisäistä liikkumista palvelemaan. Näistä läntinen maatalousliittymä palvelee kiinteistön pelto-	Uuden yhdystien linjausta on muutettu hieman suojapuuston jättämiseksi tien ja kiinteistön väliin. Uudet tielinjaukset on osoitettu osayleiskaavassa ohjeellisina, eikä teitä koskevaa tarkempaa suunnittelua ja muita seikkoja käsitellä tämän yleiskaavatyön yhteydessä. Yleiskaavassa osoitetaan vaikutuksiltaan merkittävät liikenteelliset ratkaisut ja linjaukset, kuten pääväylät ja uudet tieyhteydet. Yleiskaavatasolla ei osoiteta yksittäisiä tonttikohdaisia ajoliittymiä. Rakennuspaikan liikennejärjestelyistä määrätään voimassa olevassa Janakkalan rakennusjärjestyksessä.

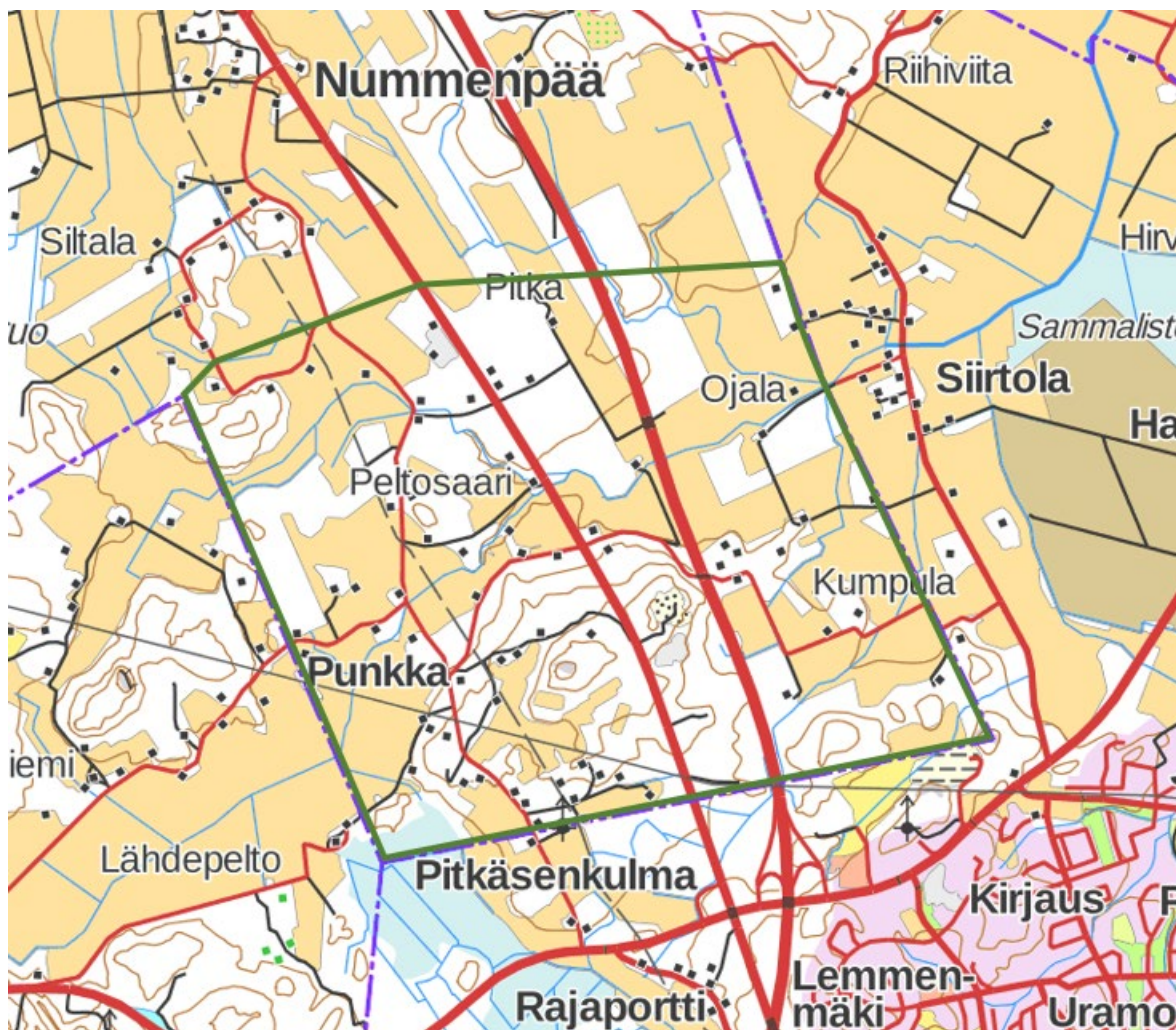
/laidunmaana pysyvän alueen hoitoa ja keskinen maatalousliittymä metsätalousmaalle liikkumista. Lisäksi liitteeseen 2 on hahmoteltuna kiinteistön lävistävän yksityistien uusi tonttiliittymän kohta suunniteltuun yhdystiehen. Samasta kohdasta tarvitaan alkuperäisen, lohkomisvaiheessa määritellyn, rasielinjauksen mukaisesti myös maatalousliittymä kiinteistölle 165-431-1-869. Liitteessä 3 on hahmotelma maanomistajan omakustanteisista muutoksista nykyiseen yksityistiehen uuden tonttiliittymän johdosta. Tie katkaistaan yhdystien rakentumisen jälkeen kiinteistöjen 165-431-1-870 ja 165-431-1-690 välisen rajan kivipyykin numero 10 kohdalta. Muille kuin tässä muistutuksessa esitetyille maatalous- tai tonttiliittymille ei maanomistaja näe tarvetta. <u>Muut huomautukset</u> - Yhdystien alle jäävästä maa-alasta on maanomistajalle maksettava asianmukainen käypää arvoa vastaava korvaus. - Maanomistaja ei osallistu tiealueen lohkomistoimenpiteestä aiheutuviin lohkomiskustannuksiin millään tavoin. - Yhdystien tarkemmassa suunnittelussa on huomioitava ja säilytettävä pintavesien esteetön johtaminen ympäröivän kiinteistön lävitse. Yhdystien rakentaminen ei saa välillisesti, eikä välittömästi aiheuttaa ympäröivän kiinteistön omistajalle lisäojitustarvetta eikä ojituskustannuksia tiealueen ulkopuolella. - Yhdystien ympäröivän kiinteistön omistaja ei osallistu suunnitellun yhdystien rakentamiskustannuksiin millään tavoin. - Yhdystien tuleva ylläpito ei saa muodostaa kustannustenjakovelvoitteita tai maksusitoumuksia ympäröivän kiinteistön omistajalle.	
5 kirjallinen mielipide	
Kaava-alueen ulottuminen 3-tien ja Riihiviidantien väliin aiheuttaisi merkittävää haittaa alueen elinkeinotoiminnalle. Alueella harjoitetaan sekä maataloutta että hevostaloutta, sekä alueella on omakotitaloasutusta. Jos alueelle rakennetaan teollisuutta, omakotitalojen sekä kiinteistöjen arvot alenevat sekä maatalouden ja hevostalouden harjoittaminen vaikeutuu huomattavasti tai jopa muuttuu mahdottomaksi. Lisäksi kyseenalaistamme teollisuusalueen tarpeen ja kysynnän viitaten Silmäkannon tyhjään kaavoitettuun teollisuusalueeseen. Kaavan toteutuminen aiheuttaisi huomattavan muutoksen esteettisesti kauniiseen maalaismaisemaan sekä meluhaittoja. Ullan Haukku & Heppa -yrityksellä on hevostaloustoimintaa. Teollisuuden tuoma raskaan liikenteen lisääntyminen yksityistiellä aiheuttaa vaaratilanteita hevosten käsittelyssä ja urheilutoiminnassa sekä aiheuttaa kohtuutonta kuormitusta yksityistielle. Lisäksi hevosten elintila rajoittuu omalle tontille, kun riskit liikenteen takia esimerkiksi maastoratsastukseen kasvavat. Hevostilan kiinteistön arvo laskee huomattavasti, sekä sen myyntiedellytykset pienenevät olemattomiin kaavan takia. Mahdollinen teollisuusalue tekee investoinnit turhiksi sekä vaikeuttaa luomutuotantoon siirtymistä. Nuoren viljelijän mahdollisuudet kannattavaan maataloustuotantoon häviävät.	Punkan osayleiskaavassa valtatie 3 ja Riihiviidantien välisellä alueella on osoitettu alueen nykyinen maankäyttö. Lisäksi on osoitettu maltillisesti uusien rakennuspaikkojen alueita olemassa olevaa kyläaluetta (AT) tiivistäen. Kaavan kaakkoisosaan on osoitettu pitkän aikavälin asemakaavoitettava Tres alue. Alue on nykyisin valtaosin pelto- ja metsäaluetta. Tres -alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla. Tällä tarkoitetaan sitä, että asemakaavoituksen yhteydessä selvitetään tarkemmin alueen edellytykset ja mahdollisuudet teollisuustoimintaan. Asemakaavoituksen yhteydessä laaditaan myös tarvittavat selvitykset ja huomioidaan ympärillä oleva maankäyttö ja sen paikalliset olosuhteet, mm. sisäinen katuverkko. Alueen yksityiskohtaisemman käytön järjestämisestä asemakaavalla hyvänä esimerkkinä on valtatie 3 länsipuolinen vireillä oleva Etelä-Janakkalan asemakaava-alue.

6 kirjallinen mielipide	
Kommentit kaavaselostukseen <u>Kohta 2.7.4 Pohjavesialueet:</u> Hiekkaharjun etelärinteellä on lähde, josta on myös muutama vuosi sitten johdettu juomavettä kiinteistöön. Eli pienimuotoinen pohjavesialue on tällä soraharjanteella. <u>Kohta 2.8.1 Rakentumisen historiaa:</u> Eteläisen Janakkalan korpimaille raivasi uudistilan (Pungamaa) tarkistamattoman tiedon mukaan Antti Eerikinpoika Punkka (Punga). Tervakosken kartanoa laajentanut, nuoriherra Gustav Georg Nordenswan osti vuonna 1800 puolet Punkan uudistilasta kyseiseltä Antti Eerikinpojalta. Ilmeisesti toista puoliskoa viljeli Juho Jaakonpoika vielä ainakin 6 vuotta, sillä hän myi oman puolikkaansa Nordenswanille 1806. Sitä ei ole tarkistettu olivatko edellä mainitut miehet sukulaisia. Koko uudistila tuli maksamaan kartanon herralle 722 riksiä 16 killinkiä. Uudistilalla oli niihin aikoihin ainakin kaksi rakennusta Ojala ja Punkka. Punkka taloa kutsuttiin jossain vaiheessa myös nimellä Vanha-Punka. Tästä pihapiiristä on siirretty 1900-luvun alkupuolella rakennus Tervakosken kylälle. Uudistilalle muodostettiin ainakin kolme torppaa Anttila, Niinistö ja Nummela. Torpparit kävivät tekemässä taksvärkkinsä uudistilan pelloilla ja raivasivat torpille uutta peltoa, sekä hyödynsivät niittyjä. Anttila ja Nummela ovat toiminnassa itsenäisinä tiloina edelleen. Niinistön torppa on hävinnyt ja maat jaettu 1900 luvun alussa. Koska Punkalta on matkaa kartanoon 10 km, kartanon työläisiä asusti myös Mäkelä nimisessä talossa. <u>Kohta 2.10.1 Maa-ainesten otto:</u> Nummelan talon pohjoispuolella on yhteissoranottoalue, joka muodostettiin siirtoväen uusien asutustilojen tarpeeseen. Siirtolaistaloja syntyikin alueelle tälle osayleiskaava-alueelle kymmen kunta. Maat niihin saatiin Tervakosken kartanon maista. Valtaosa Punkan alueen maista oli ennen sotia Tervakosken kartanon maita. Pois lukien Lex-Kallion lain avulla muodostetut tilat ja lunastetut torpat kuten esim. Anttila ja Nummela. Sora-alue on loppuun asti koluttu, koska kotitarve sora-oikeus siirtyy aina lohkottavien tonttien ja uudisrakentamisen myötä suurelle joukolle uusia käyttäjiä. Hoitokunta on yrittänyt käynnistää maisemointia useita vuosia, mutta aina joku vaan haluaa hakea pikku kuorman? Tämän alueen maisemointi parantaisi huomattavasti suunniteltua ”viheryhteyttä”. <u>Kommentit osayleiskaavaluonnoksen karttaan:</u> - Kiinteistöstämme ollaan lohkomassa määrää alaa luovutettavaksi, jonka luovutus on kesken. - Toive uudesta tontista - Yleiskaavaluonnoksesta puuttuu yksi muuntaja	Kaava-alue ei ole ELY-keskuksen määrittelemällä pohjavesialueella. Pohjavesialueiden määrittämisestä ja luokituksesta sekä pohjavesien suojelusuunnitelmista säädetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 2 a luvussa. Tämän lain mukaan ELY-keskus luokittelee pohjavesialueet vedenhankintakäyttöön ja suojelutarpeen perusteella. Kiitämme tiedoista koskien lähdetä sekä alueen historiaa. Toivottu alue on osoitettu merkinnällä AT, uudeksi rakennuspaikan alueeksi. Puuttuva muuntaja on lisätty kaavaan.
7 kirjallinen mielipide	
Kaava-alue on liian pieni. Punkantie Nummenpäästä Pitkäsenkulmalle 54:n päätyyn asti, muodostaa yhtenäisen, helmikorumaisen kyläyhteisön, joten on hölmöä, ettei kaava-alueessa ole Janakkalan puolelta mukana Nummenpää-Maariansillan alueita.	Suunnittelualue on rajattu siten, että se muodostaa toiminnallisesti yhtenäisen ja hahmotettavan kokonaisuuden. Lisäksi suunnittelualueen rajaukseen vaikuttaa osaltaan saapuneet aloitteet sekä kaavoituksen tavoitteet. Maankäytöllisesti kaava-

Luonnoksessa, kiitän liikennejärjestelyjen huomiointia alueella ennennäkemättömällä tavalla, jota alueella ei ole koskaan näin selkeästi esitetty: Allekirjoittanut kiittää, että risteyksiä aiotaan yhdistää ja selkeyttää, sillä etenkin liian monet liittymät tielle aiheuttavat vaaratilanteita kuin autoilijoille, että kevyelle liikenteelle. Riihivihdantien uudelleenlinjaus on todella kannatettava, vaikka se on pääasiassa Riihimäen hanke, toivon että kunta olisi tässä mukana. Me janakkalaiset kuljemme 54-tietä päivittäin, ja kyseinen 'ABC:n risteys' on tuskallisen hidas nykymuotoisilla liikennevaloillaan. Kuitenkin aikeet katkaista suorat liittymät tielle mietittyvät – joutuuko tontinomistajat antamaan palan tonteistaan teille/ELY:lle teiden uudelleenjärjestelyyn ilman korvauksia? Mitä jos tontin reunalla on esimerkiksi alueelle harvinaisia puita ja pensaita, meneekö tämä puhtaaseen kadotukseen? Näistä olisi hyvä tiedottaa lisää tontinomistajille. Pyörätie on lähtökohtaisesti tosi jees! Tervakoski-Riihimäki on etäisyydeltään täydellinen työmatkapyöräilyyn, vapaa-ajan matkamiseen että Punkalta se luo turvallisen reitin nuorille Tervakoskelle kuin Riihimäelle. Mikäli tielle saadaan 'Sallittu mopoille' tieviitta, tulee liikkumisesta monipuolisempaa ja turvallisempaa alueen ja sen lävitse kulkeville ihmisille, kun fillarit ja nuoret mopoilijat eivät ole rekkojen kyljessä pientareella, kuten nyt. Kuitenkin linjaus Punkanmäen/Risumäen/Uramonmäen yli pohdituttaa. Se on tavalliselle fillaristille hävyttömän raskas polkea eikä jopa (laittomastikaan) viritetty mopo sitä aina jaksa nousta. Alaspäin toki painovoima vie mennessään, mutta tällöin vauhti on hengenvaarallinen ja jarrut ovat koetuksella laadukkaamassakin sykkelissä. Kaavoittaja ei ehkä ymmärrä, ehkä siksi ettei ole katsonut rinnevarjokarttaa, että liian suuret korkeuserot ovat lihasvoimalla kulkeville isoin vastoinikäyminen. Siksi jotkut pyöräreitit eivät saa tuulta alleen, jos ne ovat fyysisesti rasittavia. Siksi fillarikaupungeissa- ja maissa korkeuseroja pyritään tasaamaan erilaisin maanmuokaus- ja tieinfran keinoin. Uskon, että kunta kuin ELY haluaa, että pyörätiensä ovat suosittuja. Ehdotan muutosta, mielestäni Punkanmäen ylittämisen sijasta pyörätie voisi kiertää. Mikäli aie ohjata Lehtola uuteen risteykseen ns. 'agilityhallin' kupeeseen toteutuu, voisi pyörätien ohjata moottoritien yllä Riihimäelle uudelleenlinjatun Riihivihdantien kupeeseen. Se olisi suurempi reitti Riihimäen keskustaan ja Riihimäen kohteisiin. Se myös yhdistää pyörätien laajempaan fillariverkostoon mm. Riihimäen kaupungissa ja laajemmin esim. Hyvinkäälle. Toisaalta voisimme suunnitella niin, että perus parannettaisiin Punkantie kimpassa Riihimäen kanssa (heidän päässä ns. alikulun kautta Lasitehtaalle kulkeva Vanha Punkantie) - oiotaan dramaattisimpia ja uusitaan asfaltti. Tehdään siitä Hattulamainen kylätie jossa fillareille on selkeät paikat.	alueen laajentamiselle ei ole tarvetta, eikä kyseiselle alueelle kohdistu/ole tiedossa tulevia merkittäviä liikenteellisiä muutoksia. Lisäksi tällä yleiskaavalla ei saa suoraan rakennusoikeutta, vaan rakennuspaikat tulee hakea suunnittelutarveratkaisulla. Yleiskaava on maankäytön yleispiirteinen suunnitelma, jolla osoitetaan eri toimintojen sijoittuminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen. Yleiskaavatasolla ei osoiteta alueiden yksityiskohtaista järjestämistä eikä pureuduta yksityiskohtaisesti rakentamista koskeviin asioihin. Yksityisten kiinteistöjen alueille kohdistuvista asioista, kuten mahdollisista lunastuksista ja korvauksista neuvotellaan asiaan kuuluvalla tavalla asianosaisten kesken asian ollessa ajankohtainen, tämän yleiskaavatyön ulkopuolella. Aluetta koskevat liikenteelliset ratkaisut, kuten kevyen liikenteen yhteystarve maantien 130 varteen, on osoitettu alueelle selvitysten ja ylempien kaavatasojen (Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040) perusteella, jotka ohjaavat yleiskaavoitusta. Kaavan luontoa koskevat merkinnät perustuvat alueelle laadittuun luontoselvitykseen (Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019, Metsänen) Alueen tunnistetut arvokkaat luontotyyppi- ja lakikohteet on osoitettu kaavassa asianmukaisin merkinnöin, eikä näille alueille ole osoitettu rakentamista.
8 kirjallinen mielipide	
Viitaten aiempiini muistutuksiin Punkan osayleiskaavaan liittyen, joissa yksityiskohtaiset perustelut, esitän että omistamani tila kaavoitetaan vakituiseen asutukseen (AT) sekä vakituiseen asutukseen ja palvelu-elinkeinotoimintaa varten (AT-1).	Tila rajautuu osin Punkanojaan, joka on osoitettu selvityksiin perustuen paikallisesti arvokkaaksi viheryhteystarpeeksi. Lisäksi alue sijoittuu maantien 130 ohjeelliselle melualueelle, jolla Valtioneuvoston päättämät melun ohjearvot asumiselle ylittävät.

Tila on liian arvokas hukattavaksi teollisuustonteiksi ja rumiin hallirakennuksiin. Ihmisten arvot tulevat vielä muuttumaan tulevina vuosina ja luontoalueet kaupunkien lähellä nousevat arvoonsa. Edellä esitetyllä kaavoituksella tila mahdollistaa monenlaista toimintaa tuleville sukupolville. Tilan melusuojaus valtatie 3 liikenteeltä voidaan tehdä esimerkiksi kuusaidalla, jolloin melutaso ei nouse niin korkeaksi, etteikö se mahdollistaisi vakituista asumista. Lisäksi tila rajoittuu jo nyt asuinkiinteistöön, eli ei sinänsä poikkea jo alueella olevasta linjasta. Lisäksi esitän, että tilasta mahdollistettaisiin kulkuoikeus 130-tielle.	Tällaiselle melualueelle ei ole perusteltua osoittaa uusia vakituisen asumisen rakennuspaikkoja, nykymääräysten mukaisesti. Näin ollen aluetta ei ole mahdollista osoittaa vakituisen asumiseen (AT) tai palveluelinkeinotoimintaan (AT-1). Alueelle on toteutettu liikenteellisiä selvityksiä viime vuosien aikana. Liikennesuunnitelmien lähtökohta ja yksi keskeinen tavoite on parantaa maantien 130 liikenneturvallisuutta, vähentämällä yksittäisiä liittymiä maantielle 130. Lisäksi maantien 130 varrelle on osoitettu kevyen liikenteen yhteystarve. Näin ollen suoraa liittymää maantielle 130 ei ole mahdollista osoittaa. Tila sijoittuu asemakaavoitettavalle alueelle, jonka sisäistä katuverkkoa parannetaan kahden uuden liittymän väliille muodostuvalla läpiajettavalla kulkuyhteydellä.
9 Suullinen mielipide (8.11.2022)	
Kaavaluonnoksessa tilaa on osoitettu osin AT-alueeksi. Tilan alueella on kuitenkin maataloustoimintaa (hevos- ja viljelytoimintaa), joten toivotaan tilan osoittamista AM-alueeksi.	Alue osoitetaan nykykäytön mukaisesti AM-alueeksi.
10 Kirjallinen mielipide (1.12.2022)	
Vireillä uuden teollisuushallin rakentaminen olevan yritystoiminnan yhteyteen. Toivotaan teollisuusalueeksi osoittamista.	Alue osoitetaan teollisuus- ja varastoalueeksi. Kohteeseen on tehty päätös suunnittelutarveratkaisusta.

PUNKAN OSAYLEISKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

28.9.2018, 19.11.2018, 5.10.2020, 31.1.2023

JANAKKALAN KUNTA, MAANKÄYTTÖ

D:no 118/2016
JAN/1014/10.02.02/2020

Sisällysluettelo

0.	OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA.....	3
1.	SUUNNITTELUTEHTÄVÄ JA TARKOITUS	3
2.	SUUNNITTELUTILANNE JA TAVOITTEET	4
3.	SELVITYKSET JA SUUNNITTELUAINEISTO	10
4.	SELVITETTÄVÄT VAIKUTUKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	12
5.	OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS	13
6.	KAAVAPROSESSI JA TAVOITEAIKATAULU.....	15
7.	YHTEYSTIEDOT JA PALAUTE	17

0. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

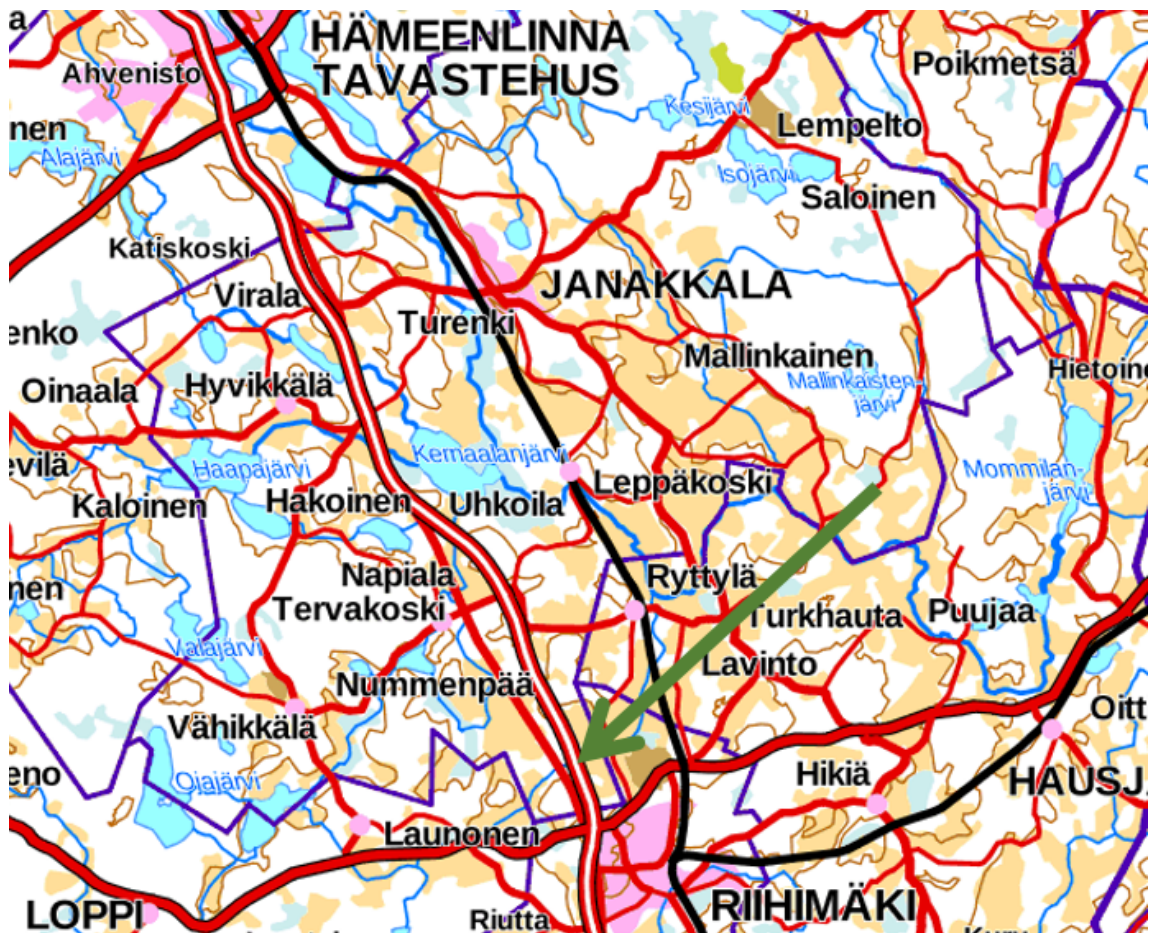
Janakkalan eteläosiin sijoittuvan kaava-alueen nimi on Punkan osayleiskaava. Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 63 §) edellyttämänä osayleiskaavahankkeen prosessiin kuuluvana asiakirjana. Sen päätehtävinä ovat kaavoituksen tarkoituksesta, tavoitteista ja etenemisestä tiedottaminen sekä perustietojen esittely riittävän vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi. OAS:a tarkennetaan tarvittaessa kaavaprosessin edetessä.

Kaavaprosessiin liittyy aina vuorovaikutus ja osallistumisen mahdollisuus kaavaprosessin eri vaiheissa. Tervakoskella järjestettiin yleisötilaisuus 16.8.2018, jonka yhteydessä kerrottiin myös Punkan osayleiskaavan vireille tulosta ja kaavoituksen suunnitellusta etenemisestä. Kaavan luonnosvaiheessa yleisötilaisuus järjestettiin Kiipulassa 27.10.2020. Kaavan luonnosvaiheessa pyydettiin lausunnot ja järjestettiin kuuleminen, jolloin valmisteluaineistot olivat nähtävänä 23.10.-23.11.2020. Osallisilla oli mahdollisuus tutustua kaavaluonnokseen ja jättää aineistosta mielipide. Kaavaehdotus asetetaan MRL 65 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville, jolloin osallisilla on mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Tiedottaminen kaavan eri vaiheista tapahtuu lehtikuulutuksin, kirjeitse sekä yleisötilaisuuksissa. Vuorovaikutus on mahdollista myös ottamalla yhteyttä kaavan laatijaan (kohta 7 ”Yhteystiedot ja palaute”). Vuorovaikutuksen järjestämisestä on kuvattu tarkemmin kohdassa 5 ”Osalliset ja vuorovaikutus”.

1. SUUNNITTELUTEHTÄVÄ JA TARKOITUS

Punkan osayleiskaavan suunnittelun tarkoituksena on määritellä työpaikka-alueiden sijoittumista ja tutkia alueen liikenteelliset edellytykset sekä todeta nykyisen asutuksen suhde muuhun maankäyttöön. Lisäksi tavoitteena on suunnitella mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisalueet. Kaavassa osoitetaan rakentamiseen osoitettavat alueet ja pääliikenneväylät sekä mahdolliset virkistysalueet ja muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset. Oikeusvaikutteinen osayleiskaava todentaa toteutuessaan kunnan maankäytön strategiaa mm. elinkeinoihin ja asumiseen liittyen ja vastaa osaltaan Etelä-Janakkalan kehittämiselle asetettuihin tavoitteisiin.

Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena strategisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja se on siten ohjeena asemakaavaa laadittaessa.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti. Sijainti on esitetty tarkemmin tämän asiakirjan kannessa.

2. SUUNNITTELUTILANNE JA TAVOITTEET

Suunnittelualue ja maanomistus

Kaava-alue sijoittuu Janakkalan eteläosaan, rajoittuen sekä etelässä että idässä Riihimäen kaupungin kuntarajaan. Lännessä yleiskaava-alueen rajaa Lopen kuntaraja. Alueella ei ole voimassa olevaa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 900 ha. Koko suunnittelualue on yksityisessä omistuksessa, lukuun ottamatta kunnan omistamia n. 3 hehtaarin ja n. 9 hehtaarin alueita. Alueella on voimassa oikeusvaikutuksen koko kuntaa koskeva Janakkalan yleiskaava 1980-luvun alkupuolelta, jossa koko suunnittelualue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

Suunnittelun tavoitteet

Kaavan tarkoituksena on osoittaa Etelä-Janakkalan alueen mahdolliset teollisuus- ja työpaikkarakentamisen alueet. Alun perin alueen kahden maanomistajan aloitteesta valtatie 3:n ja maantien no 130:n väliselle alueelle on suunnitella myös teollisuus- ja työpaikkatoiminnan mahdollistava asemakaava. Asemakaavoitus on tarkoitus toteuttaa maankäyttösopimuksin siten, että aluetta voidaan käyttää yritystoiminnan harjoittamiseen täysimääräisesti. Uramonmäen alueella on jo tälläkin hetkellä yritystoimintaa ja useiden alueen maanomistajien kanssa on alustavasti neuvoteltu kaavoituksen käynnistämisestä. Sopimusmenettely on vapaaehtoisuuteen perus-

tuva. Kaavahierarkian mukaisesti yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Yleiskaavalla osoitetaan keskeiset aluevaraukset käyttötarkoituksineen, joten osayleiskaava luo pohjan ja lähtökohdat tälle rakentamiseen valmistelevalle ja yritystoimintaa tukevalle asemakaavoitukselle. Myös uudet tieyhteydet tälle asemakaavoitettavalle Uramonmäen alueelle on tarkoitus osoittaa yleiskaavassa.

Suunnittelualueella on maatalousyrityksiä, joiden toimintaa yleiskaavalla on tarkoitus tukea. Myös suunnittelualueen ulkopuolella Piilonsuon alueella on yritystoimintaa (mm. betoni- ja asfalttijätteen vastaanotto ja käsittely sekä hyödyntäminen). Yksityistietoitimuksessa on yritysalueelle osoitettu tieyhteys Punkantien kautta, ja tämä tieyhteys sijoittuu osittain osayleiskaavan alueelle. Tämän vuoksi alueen tieyhteyksien osoittaminen yleiskaavassa on tarpeen.

Punkan kyläalueen osalta osayleiskaavassa on tarkoitus osoittaa kylämäiset rakentamisen alueet olemassa olevan rakentamisen osalta sekä mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisalueet ja muut rakentamiseen osoitettavat alueet. Lisäksi kaavassa osoitetaan pääliikenneväylät sekä muut tarpeelliseksi katsotut ohjeelliset tiejärjestelyt ja liittymät sekä rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset, kuten maa- ja metsätalousalueet sekä mahdolliset virkistykseen ja luonnonsuojeluun osoitetut alueet.

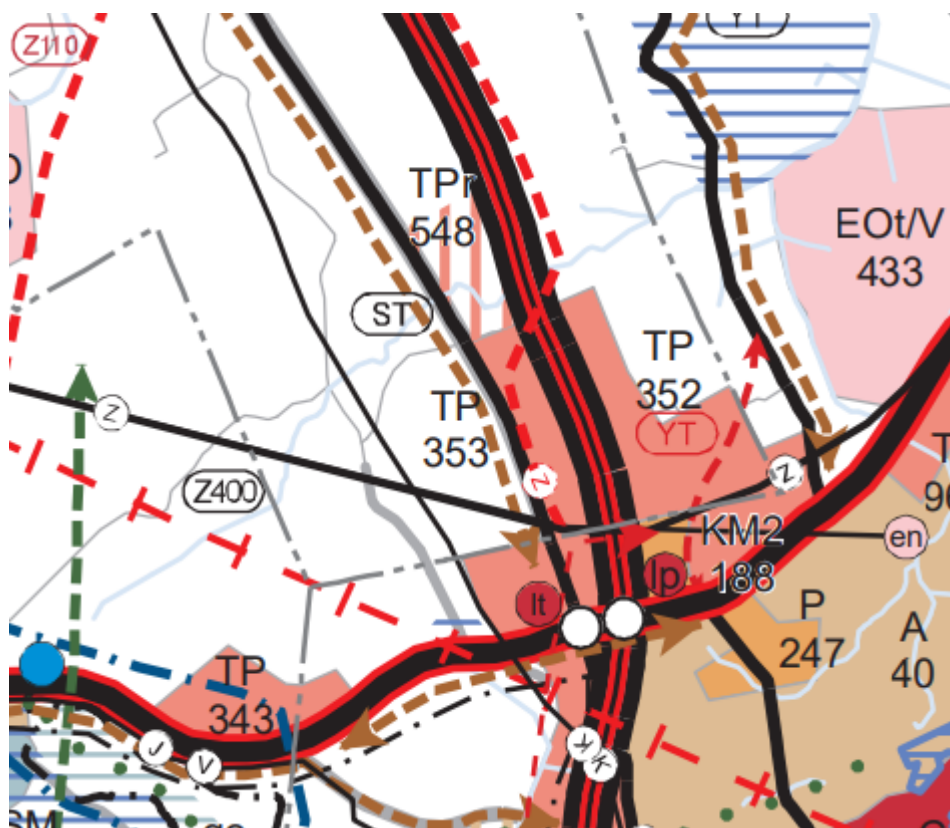
Punkan osayleiskaava edistää toteutuessaan Etelä-Janakkalan maankäytön kehittämistä kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Maakuntakaavoitus

Suunnittelualueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on 12.9.2019 kuu- lutettu tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain pykälän 201 § mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman. Maakuntakaava on saanut lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaavassa on osoitettu osayleiskaava-alueelle seuraavia varauksia / merkintöjä:

- Työpaikka-alue, TP (352 ja 353, moottoritien molemmiin puoliin sijaitsevat alueet): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Työpaikka-alueen reservialue, Tpr (548, Uramonmäestä pohjoiseen): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset uudet tai työpaikka-alueiksi muuttuvat alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Moottoritie, MT
- Seututie- tai pääkatu, ST
- Tieliikenteen yhteystarve välillä Kinturintie-Riihiviidantie
- Kevyen liikenteen yhteystarve välillä Tervakoski – Riihimäki
- Voimajohtolinja 400 Kv, Z400
- Ohjeellinen uusi voimajohtolinja, punainen Z110 Vt 3 ja MT 130 varrella

Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 merkinnät vastaavat hyvin myös kunnassa tunnistettuihin maankäytön tavoitteisiin suunnittelualueella.

Kuva 2. Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta 2040.

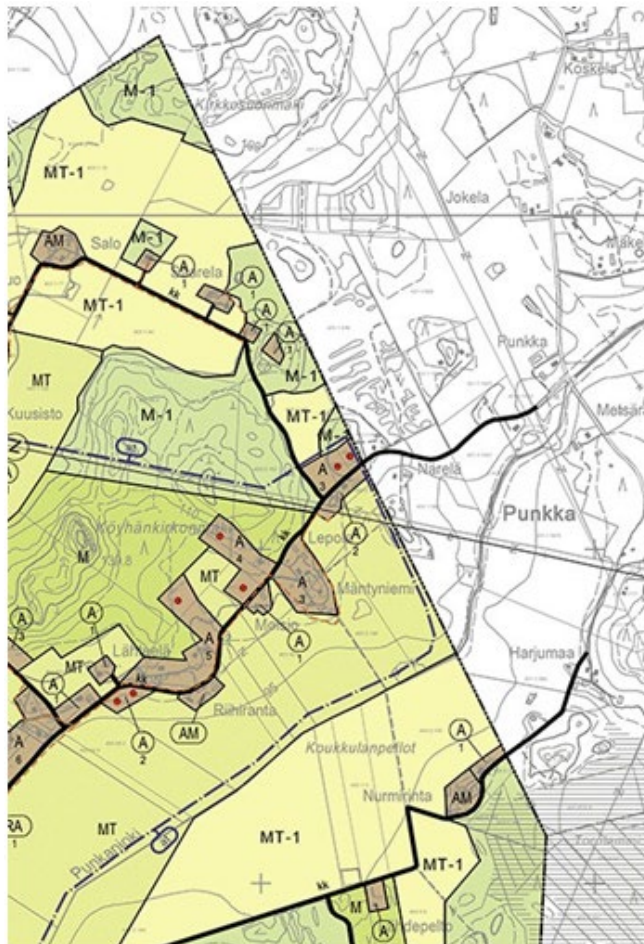
Yleiskaavat

Suunnittelualueella on voimassa koko kuntaa koskeva Janakkalan yleiskaava vuodelta 1983. Kaava on oikeusvaikutukseton ja koko suunnittelualue on osoitettu kaavassa maa- ja metsätalousalueeksi (M). Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu alueen halkaisevat pääliikenneväylät.

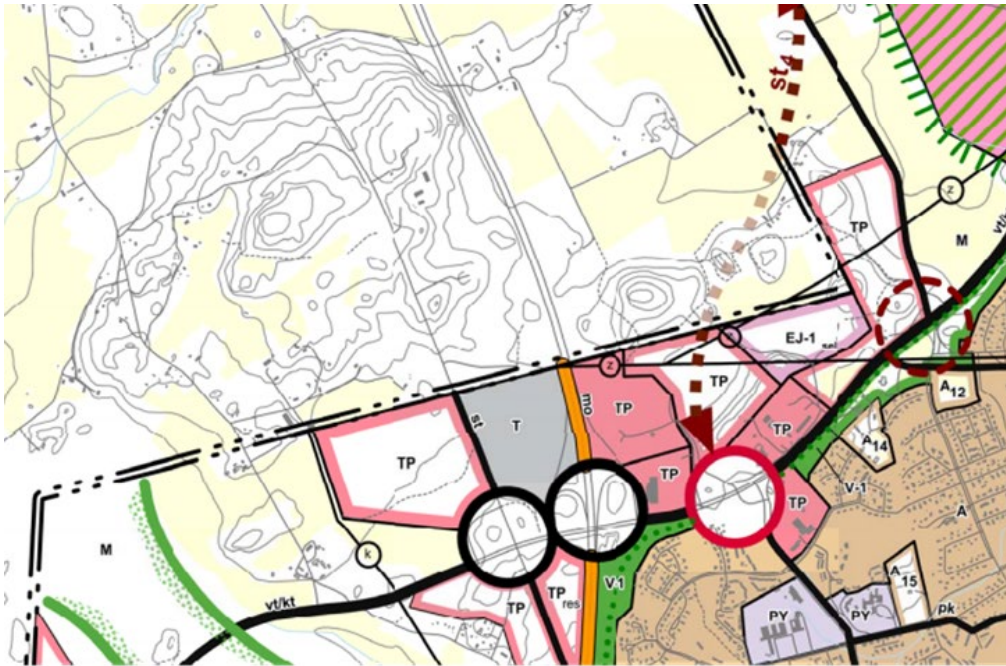
Kuva 3. Ote alueella voimassa olevasta oikeusvaikutuksettomasta Janakkalan yleiskaavasta.

Suunnittelualue rajautuu lännessä Lopen kunnan puolella olevaan Kormu - Launonen osayleiskaavaan. Lopen puolella yleiskaavaan on osoitettu maa- ja metsätalousalueita, sähkölinja, liikenneväyliä sekä hajanaista kylämäistä asutusta.

Kuva 4. Ote Lopen kunnan Kormu – Launonen osayleiskaavasta.

Suunnittelualue rajautuu eteläosassa Riihimäen yleiskaavaan 2035. Suunnittelualueeseen rajautuen Janakkalan rajan tuntumaan on Riihimäen puolelle osoitettu työpaikka- ja teollisuusalueita. Lisäksi yleiskaavaan rajautuen, suunnittelualueen kaakkoisosaan on osoitettu jätteenkäsittelyalue (maankaatopaikka). Riihimäen yleiskaavassa on osoitettu myös ohjeellinen tieyhteys Janakkalan kunnan puolelle, eli Riihiviidantien ja Kinturintien välinen tielinjaus.

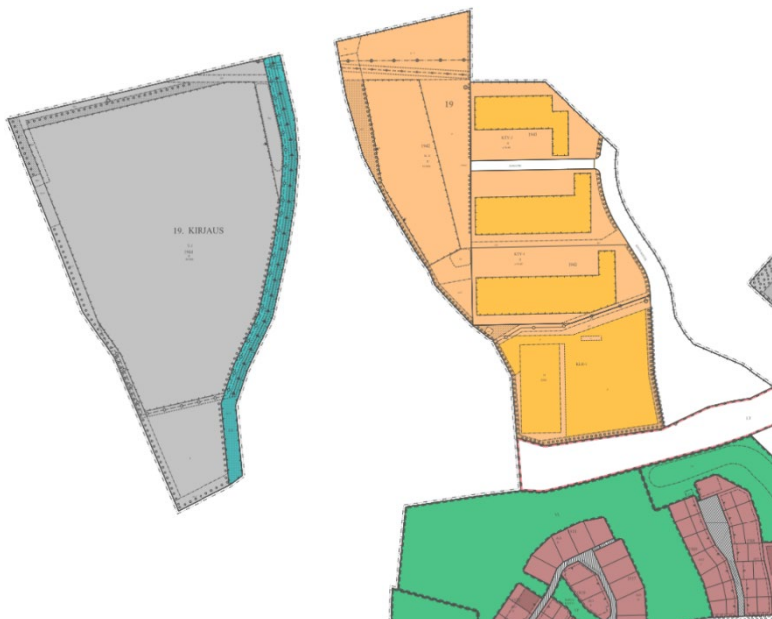

Kuva 5. Ote Riihimäen yleiskaavasta 2035.

Asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja. Alueella on vireillä Etelä-Janakkalan asemakaava maantien 130 ja vt 3 välisellä alueella, Riihimäen rajasta pohjoiseen.

Riihimäen kaupungin alueelle, välittömästi suunnittelualueen eteläpuolelle on laadittu asemakaava, jossa moottoritien ja maantie 130 välinen alue on osoitettu teollisuusalueeksi ja ABC-huoltoaseman alue kaupallisten palvelujen alueeksi.

Kuva 6. Ote Riihimäen kaupungin ajantasa-asemakaavasta. Janakkalan kunnanraja on välittömästi asemakaava-alueen pohjoispuolella.

Nykyiset toiminnot

Suunnittelualue käsittää nykyisellään pääosin maa- ja metsätalousaluetta sekä kylämäistä ja haja-asutustyyppistä asutusta. Alueella sijaitsee myös maatilojen tilakeskuksia sekä joitakin yritystoimintaan käytettyjä alueita. Suunnittelualueen rakentuneet alueet ovat pääosin kylämäistä asutusta, joista Punkan kylän alue ulottuu etelän suunnassa Riihimäen taajamarakenteeseen saakka. Lisäksi suunnittelualueella on maatiloja sekä ns. omakotimaista hajakenttämistä. Alueen yritystoiminta on keskittynyt maantien 130 sekä kylämäisen asutuksen läheisyyteen. Uramonmäen alueella on toiminut vuoden 2019 loppuun asti ilotulitevarasto, jonka toiminta alueella on loppunut. Alueella on myös nykyisin elinkeinotoimintaa.

Tekniset verkostot

Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan toiminta-alue kaava-alueella ulottuu moottoritien länsipuolisille rakentuneille alueille. Janakkalan Vesi toimittaa talousveden vesiosuuskunnalle ja vesiosuuskunta huolehtii talousveden jakelusta alueella. Punkan – Nummenpään vesiosuuskunta johtaa jätevedet Loppi – Riihimäki siirtoviemäriin Lopen Kormussa. Suunnittelualueen itäisessä osassa toimii pieneltä osin Siirtolan vesiosuuskunta, jonka päätoiminta-alue on Riihimäen ja Hausjärven puolella.

Suunnittelualueen halki etelä-pohjoissuunnassa kulkee Suomen maakaasun siirtoputkisto Mäntsälästä Hämeenlinnan kautta Tampereelle. Myös Fingrid Oyj:n kantaverkko 400 + kV110 kulkee suunnittelualueen eteläosassa itä-länsi -suunnassa.

Liikenne

Suunnittelualueen halki kulkee etelä-pohjoissuunnassa sekä valtatie 3 (moottoritie) että seututie 130 eli Helsingintie (vanha kolmostie). Punkan kyläalueen liikenne suuntautuu pääosin Punkan-tietä (13629) pitkin vanhalle kolmostielle ja kantatie 54:lle Riihimäen puolelle. Myös muilta osin alueella on kattava yksityisteiden verkosto.

Kunnan tavoitteet ja maankäytön rakennemalli

Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian eli ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Suunnittelualueelle kohdistuu tavoitteita Etelä-Janakkalan osalta työpaikka-alueiden kaavoitukseen moottoritien molemmin puolin. Lisäksi Punkan alue on osoitettu kylämäisenä alueena / kehittämiskäytävänä. Lisäksi suunnittelualueelle moottoritien suuntaisesti on osoitettu ohjeellinen pääsähkolinja maakuntakaavan merkintöjen mukaisesti.

Kuva 7. Ote Janakkalan maankäytön rakennemalli 2030+:sta.

3. SELVITYKSET JA SUUNNITTELUKAAVAT

Yleiskaavaa varten laaditut selvitykset:

- Punkan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2018 (Mikroliitti Oy 2018).
- Punkan osayleiskaava-alueen luontokartoitus (Ari Lehtinen 2018).
- Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen luontotietoselvitys 2018 (Luontoselvitys Metsänen 2019).
- Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019 (Luontoselvitys Metsänen 2019).
- Punkanjoen alueen liittymät. WSP Finland Oy. 2020

Etelä-Janakkalan asemakaavoitusta varten laaditut selvitykset

- Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelu (WSP Finland Oy, 24.6.2021)
- Pitkätien mt 130 tiesuunnitelman meluselvitys (WSP Finland Oy, 8.4.2022)
- Maantien 130 parantaminen Pitkätien liittymän kohdalla, Janakkala, Tiesuunnitelma (WSP Finland Oy, 22.12.2022)
- Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen liikennesuunnittelu – päivitys 2022 (WSP Finland Oy, 1.11.2022)

Laajempaa aluetta palveleva, mutta myös yleiskaavan etenemisen kannalta välttämätön selvitys:

- Kantatie 54 Tammela - Hollola Kehittämisselvityksen päivitys (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 23/2020, A-Insinöörit Civil Oy)
- Kt 54 Riihimäen kaupunkijakson aluevarausuunnitelma (A-Insinöörit 2022)

Suunnittelualueelta on lisäksi käytettävissä seuraavia, koko Janakkalaa tai Kanta-Hämettä koskevia aineistoja tai avoimen lähdekoodin aineistoja:

- Museovirasto; Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY-inventointi 2009)
- Rakennettu Häme – Maakunnallisesti arvokas rakennusperintö. Hämeen liitto. 2003.
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt. Hämeen liitto. 2019.
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005. Teija Ahola. 2005.
- Ympäristöministeriö: Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-alue työryhmän mietintö. 1993.
- Hämeen valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2011. Ehdotus
- Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Hämeen ELY-keskus, Koski, K. 2011.
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016. Hämeen liiton julkaisu. Koski, K. & Hirvonen, A. 2016.
- Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Hämeen Maakuntakaava 2040 selvitykset. Ramboll Oy. 2016.
- Maantie 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää. Trafex Oy. 2017.
- Riihimäen yleiskaavan ekologiset vaikutukset. SITO Oy. 2016.
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020. Ramboll Oy. 2013.
- Janakkalan luonto (Ranta, Siitonen 1994)
- Kanta-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Hämeen liitto. 2014
- Valtatien 10/12 ja kantatien 54 roolit liikennejärjestelmässä (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2014).
- Kantatie 54 Tammela – Hollola kehittämisselvitys (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2013).
- Väyläviraston maanteiden EU meluselvitys 2022 (Väyläviraston julkaisu 52/2022)
- Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 aineistot (Hämeen liitto)
- Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 tausta-aineistot (Hämeen liitto)
- Museovirasto; Muinaisjäännösrekisteri.
- Ympäristöhallinnon Avoin tieto -palvelu
- Maanmittauslaitoksen maastotietokanta
- Numeerinen kiinteistörekisterikartta
- Ympäristöhallinnon, museoviraston, maanmittauslaitoksen ja muiden viranomaisten ym. avoimen paikkatiedon aineistot
- Muiden viranomaisten aineistot
- Jyväskylän yliopisto, JYX-julkaisuarkisto
- Kansalliskirjasto

Muut suunnittelualueen lähiympäristöä koskevat selvitykset:

- Hyvinkään – Riihimäen seudun maankäytön kehityskuva vuosille 2025 ja 2040 (Hämeen liitto 2009).
- Riihimäen ekologinen verkosto (Riihimäen kaupunki 2014).

- Punkanjoen valuma-alueen hulevesiselvitys (SITO 2016).
- Riihimäen yleiskaavan ekologiset vaikutukset (SITO 2016).
- Punkanjoen kunnostussuunnitelma (Vanajavesikeskus, Laine 2017).
- Riihimäen pienvesiselvitys (FCG 2020).

4. SELVITETTÄVÄT VAIKUTUKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvosto teki päätöksen uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 ja päätös tuli voimaan 1.4.2018. Uudistetut tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Yleiskaavalle asetetut suunnittelutavoitteet tukevat osaltaan näitä tavoitteita.

Maankäyttöä ja rakentamista koskevassa lainsäädännössä on selvittävät vaikutukset jaettu neljään ryhmään:

- ekologiset (vaikutukset maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin ja luonnon monimuotoisuuteen),
- sosiaaliset (vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen),
- kulttuuriset (vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemiin, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön),
- taloudelliset (vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen).

Vaikutusalue

Yleiskaavalla on toteutuessaan aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia, kuten esimerkiksi vaikutuksia naapurikuntiin. Uusien toimitila- ja työpaikka-alueiden rakentuminen vaikuttaa mm. kuntatalouteen ja yhdyskuntarakenteen muotoon. Esimerkiksi liikenteen kautta vaikutus voi ulottua mahdollisesti laajallekin alueelle.

Vaikutusten arviointi

Kaavan vaikutusten arviointi tapahtuu viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Arvioitavia vaikutuksia on esitetty seuraavan sivun taulukossa:

Arvioitavat tekijät	Sisältö
Ympäristövaikutukset	<u>Rakennettu ympäristö</u> - väestön rakenne ja kehitys - yhdyskuntarakenne - liikennejärjestelyt ja liikenteelliset vaikutukset (ajoneuvoliikenne, joukkoliikenne, kevytliikenne) - melu - tekninen huolto - palvelut

	- työpaikat ja elinkeinotoiminta - ympäristöhäiriöt <u>Ympäristö</u> - maisema - luonnonympäristö - maa- ja metsätalous - luonnonsuojelu
Sosiaaliset vaikutukset	- sosiaaliset olot - yhdyskuntarakenteen toimivuus - elinkeinoelämän toimintaedellytykset - virkistys
Terveellisyys, turvallisuus	- ympäristön puhtaus - ihmisten elinolot ja terveys - viihtyisyys - liikenneturvallisuus
Taloudelliset vaikutukset	- yhdyskuntataloudelliset vaikutukset - kunnallistekniset kustannukset

5. OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS

Osalliset

Punkan osayleiskaavatyössä osallisia ovat alueen asukkaat, maankäyttösopimuksen tekevät maanomistajat sekä muut alueen maanomistajat ja alueella eri toimintoja harjoittavat tahot. Lisäksi osallisia ovat paikalliset yhdistykset sekä kaikki ne, joiden asumiseen, elinkeinoon tai muihin oloihin kaavaratkaisulla saattaa olla huomattavaa vaikutusta.

Vuorovaikutus

Kaavaprosessiin liittyy aina vuorovaikutus ja osallistumisen mahdollisuus kaavaprosessin eri vaiheissa. Vuorovaikutuksen järjestäminen perustuu tiedotukseen ja kaavan valmisteluaineiston saatavuuteen. Aineistot asetetaan nähtäville erikseen ilmoitettavina ajankohtina, jolloin kaikilla halukkailla on mahdollisuus perehtyä asiakirjoihin Janakkalan kunnantalolla, Tervakosken kirjastossa tai kunnan kotisivuilla. Yhteystiedot löytyvät tämän asiakirjan lopusta.

Kaavaprosessin alkuvaiheessa yleiskaavoitusta koskien on järjestetty yleisötilaisuus 16.8.2018 Tervakoskella, jossa esiteltiin kaavalle asetettuja tavoitteita sekä suunnittelualuetta yleisesti.

Kaavoituksen vireilletulosta kuulutettiin 7.12.2018 Janakkalan kunnan verkkosivuilla, kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä lehtikuulutuksella Janakkalan sanomissa sekä Aamupostissa. Vireilletulovaiheesta tiedotettiin alueen maanomistajia myös erillisellä kirjeellä.

Luonnosvaiheessa lähetettiin kirjeet alueen maanomistajille sekä kuulutettiin alueen kaavaluonnoksen nähtävilletulosta Janakkalan sanomissa, Aamupostissa sekä kunnan virallisella ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Lisäksi valmisteluvaiheessa järjestettiin kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus Kiipulassa 27.10.2020.

Jatkossa tiedottaminen tapahtuu lehtikuulutuksin paikallisesti ilmestyvässä lehdessä (Janakkalan sanomat). Kaavan etenemisestä tiedotetaan myös Aamupostissa.

Kaavaehdotus pidetään nähtävillä 2.3.-3.4.2023 välisen ajan kunnantalon ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Nähtävänä olostä tiedotetaan lehtikuulutuksin Janakkalan Sanomissa ja Aamu-postissa sekä kunnan ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Kaavaehdotuksesta pyydetään viranomaisten lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus jättää kirjallinen muistutuksensa.

Kaavaehdotuksen nähtävänä olon aikana järjestetään kaavan esittelytilaisuus Teams etäyhteyden välityksellä. Esittelytilaisuus on kaikille avoin. Osallistumislinkki lisätään kunnan verkkosivuille.

Viranomaisyhteistyö

Yleiskaavatyön 1. viranomaisneuvottelu pidettiin vireilletulovaiheessa 12.10.2018. Neuvottelussa käsiteltiin kaavoitukselle asetettuja tavoitteita ja selvitystarpeita. Lisäksi pidettiin erillinen neuvottelu Tukesin kanssa liittyen ilotulitevaraston sijaintiin kaava-alueella, ilotulitevaraston toiminta alueella on sittemmin loppunut.

Viranomaisten työneuvottelussa 31.1.2020 käsiteltiin myös Punkan osayleiskaavan luontoselvitystä. Mukana oli kunnan edustajien lisäksi viranomaisia ELY-keskuksesta sekä Hämeen liitosta. Riihimäen kaupungin kanssa on ollut yhteisiä neuvotteluja liittyen mm. Maantien 130 liikennejärjestelyihin, viimeisimmät 18.11.2021 ja 7.12.2021 sekä Kt 54 aluevaraussuunnitelman laadintaan.

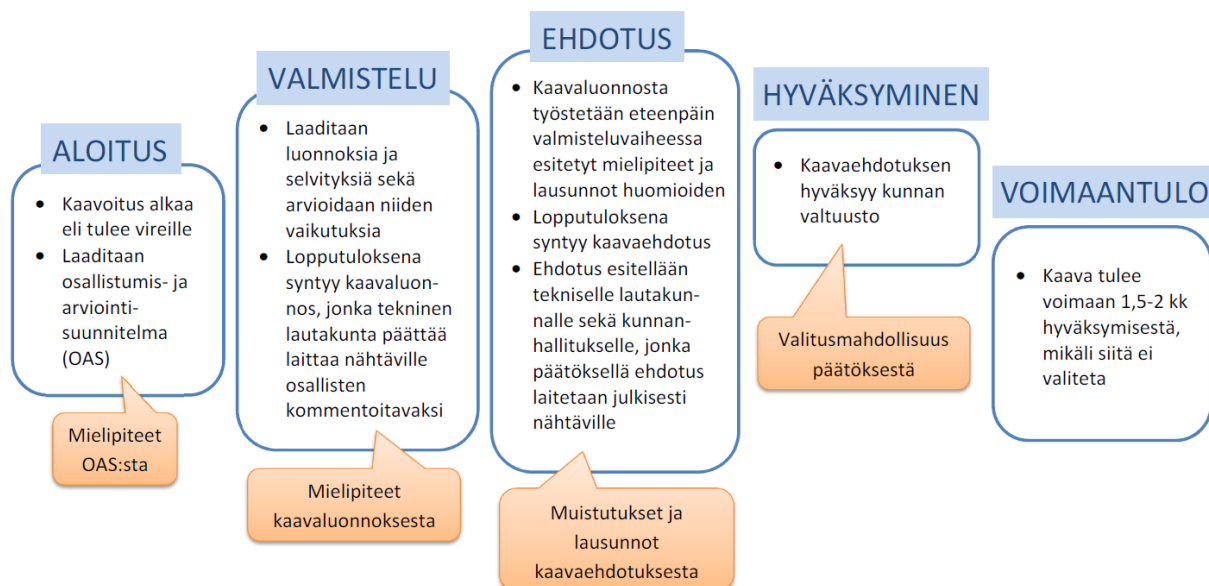
Jatkossa viranomaisyhteistyö perustuu neuvottelutarpeiden tunnistamiseen sekä lausuntomenettelyyn.

Lausunnot pyydetään seuraavilta tahoilta:

- Hämeen ELY-keskus (ympäristö)
- Uudenmaan ELY-keskus (liikenne)
- Väylävirasto
- Hämeenlinnan kaupunginmuseo
- Hämeen liitto
- Riihimäen kaupunki
- Lopen kunta
- Kanta-Hämeen pelastuslaitos
- Janakkalan kunta, ympäristöpalvelut ja rakennusvalvonta
- Caruna Oy
- Elenia Oy
- Janakkalan Vesi
- Riihimäen Vesi
- Lopen vesilaitos
- Punkan – Nummenpään vesiosuuskunta
- Siirtolan vesiosuuskunta
- Gasum Oy
- Gasgrid Finland Oy
- Fingrid Oyj
- Punkanjoen perkausyhtiö

6. KAAVAPROSESSI JA TAVOITEAIKATAULU

Oheisessa kuvassa on esitetty pääpiirteissään osayleiskaavoituksen suunnitteluprosessin kulku ja osallisten mahdollisuus vaikuttaa kaavaprosessin aikana.

Suunnitteluprosessin tavoiteaikataulu:

Ajankohta	Kaavan vaihe	
2016	Päätöksenteko (käynnistäminen ja alustavan kaava-alueen määrittäminen)	Aloitusvaihe
2017–2019	Mahdollisten lisäselvitysten tekeminen ja lähtötietoi- neistojen keruu	
8–10/2018	OAS:n laadinta Yleisötilaisuus 16.8.2018 Viranomaisneuvottelu 12.10.2018	
11/2018-1/2019	vireilletulo: Teknltk 27.11.2018 § 203, vireilletulo 7.12.2018 Vireilletulovaiheen kuuleminen: 7.12.2018 – 11.1.2019	
1/2019-11/2020	Selvitysten tekeminen Kaavaluonnoksen laatiminen sekä luonnosvaiheen ai- neistojen nähtäville asettaminen: Teknltk 13.10.2020 Mahdollisuus mielipiteisiin sekä lausuntopyynnöt	Valmisteluvaihe (luonnosvaihe)
1/2022-3/2023	Lisäselvitysten laatiminen, palautteiden käsittely, kaa- vaehdotuksen laatiminen ja päättäminen nähtäville asettamisesta: yleisesti nähtäville, mahdollisuus muistutuksiin sekä lausunnot kaavaehdotuksesta, mahdollinen viranomaisneuvottelu	Ehdotusvaihe
4/2023-6/2023	Kaavaehdotuksen hyväksyminen: tekla - kunnanhallitus - valtuusto Hyväksymispäätöksestä on mahdollisuus hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.	Hyväksymisvaihe
8/2023	Kaavan lainvoimaisuus	Voimaantulo

7 YHTEYSTIEDOT JA PALAUTE

Janakkalan kunnan yhteyshenkilönä toimii yleiskaavan osalta yleiskaavasuunnittelija Sonja Tanner. Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, mielipiteet kaavan valmisteluvaiheessa sekä muistutukset kaavaehdotuksesta tulee toimittaa kirjallisesti nähtävänä olon aikana teknisen toimialueen maankäytön yksikköön osoitteella Janakkalan kunta / Maankäyttö, Juttilantie 1, 14200 Turenki tai sähköpostitse osoitteeseen: kirjaamo@janakkala.fi.

Yhteystiedot:

puhelin	03 680 1335
email	sonja.tanner@janakkala.fi
osoite	Juttilantie 1 (Maankäyttö) 14200 TURENKI

Aineistopyynnot tms:

suunnitteluavustaja Kaisu Lehtinen, puh. 03 680 1342 tai kaisu.lehtinen@janakkala.fi

Nähtävillä olevat aineistot ovat kunnan virallisella ilmoitustaululla, os. Juttilantie 1, 14200 Turenki sekä Tervakosken kirjastossa, os. Kivimiehentie 2, 12400 Tervakoski.

Sähköiset aineistot ovat saatavilla kunnan verkkosivuilta:
www.janakkala.fi